Biblioteca Municipiului Deva
SALA DE LECTURĂ

PROLETARI DIN TOATE ŢĂRILE, UNIŢI-VĂ!

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Anul XLII Nr. 9420 | Miercuri 14 februarie 1973 | 8 PAGINI — 40 BANI

COMUNICAT

cu privire la îndeplinirea planului de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România în anul 1972

În anul 1972, oamenii muncii, sub conducerea organelor şi organizaţiilor de partid, angajaţi în marea întrecere socialistă pentru îndeplinirea planului cincinal înainte de termen, au obţinut noi şi importante realizări în înfăptuirea programului stabilit de Congresul al X-lea şi Conferinţa Naţională ale Partidului Comunist Român.

Obiectivele fundamentale ale dezvoltării economico-sociale pe anul 1972 şi pe primii doi ani ai cincinalului au fost îndeplinite în bune condiţii : a crescut potenţialul economic al ţării ; a continuat procesul de modernizare a structurii producţiei materiale ; au fost mai bine valorificate resursele economiei naţionale ; au sporit productivitatea muncii sociale şi eficienţa economică generală ; s-a extins participarea României la schimburile economice internaţionale, la colaborarea şi cooperarea economică şi tehnico-ştiinţifică. Pe baza dezvoltării producţiei materiale, a creşterii susţinute a venitului naţional, a continuat să se îmbunătăţească nivelul de trai al întregii populaţii.

Dezvoltarea de ansamblu a economiei naţionale în anul 1972 şi în primii doi ani ai cincinalului este caracterizată sintetic de următoarele date :

	Nivelul anului 1972 în % faţă de : 1970	1971
Produsul social	**122,0**	**109,8**
Venitul naţional	**124,0**	**110,0**
Volumul total al investiţiilor din fondurile centralizate ale statului	**122,6**	**110,5**
Numărul salariaţilor	**110,2**	**104,7**
Producţia globală industrială	**124,7**	**111,7**
Producţia de construcţii-montaj	**119,5**	**107,5**
Producţia globală agricolă	**130,0**	**109,0**
Volumul total al mărfurilor transportate cu mijloace de folosinţă generală	**114,5**	**105,6**
Volumul comerţului exterior	**125,8**	**114,0**
Productivitatea muncii pe un salariat în industria republicană	**113,4**	**107,1**
Veniturile din salarii	**115,1**	**106,4**
Veniturile băneşti ale familiilor de ţărani obţinute de la sectorul socialist	**119,0**	**107,4**
Veniturile totale reale ale populaţiei	**120,6**	**106,5**
Vînzările de mărfuri cu amănuntul prin comerţul socialist	**116,0**	**106,3**
Cheltuieli pentru acţiuni social-culturale de la bugetul de stat	**117,8**	**109,5**

I. INDUSTRIE

În anul 1972 industria a continuat să se dezvolte în ritmuri înalte ; s-au îmbunătăţit structura şi calitatea producţiei ; a crescut gradul de prelucrare şi valorificare a materiilor prime şi materialelor.

Producţia globală industrială realizată în anul trecut a fost de 373,7 miliarde lei, cu 39 miliarde lei mai mare decît în 1971 ; planul a fost îndeplinit în proporţie de 101,4 la sută, cu o depăşire de 5,1 miliarde lei. Ritmul mediu anual de creştere în anii 1971—1972 a fost de 11,7 la sută.

Principalele ministere şi unităţile industriale ale consiliilor populare şi-au îndeplinit planul la producţia globală pe 1972 astfel :

	În % faţă de plan
Ministerul Energiei Electrice	**100,3**
Ministerul Minelor, Petrolului şi Geologiei	**100,3**
Ministerul Industriei Metalurgice	**101,6**
Ministerul Industriei Construcţiilor de Maşini Grele	**101,0**
Ministerul Industriei Construcţiilor de Maşini-Unelte şi Electrotehnicii	**101,0**
Ministerul Industriei Chimice	**101,9**
Ministerul Economiei Forestiere şi Materialelor de Construcţii	**101,2**
Ministerul Industriei Uşoare	**105,4**
Ministerul Agriculturii, Industriei Alimentare şi Apelor (activitatea industrială)	**96,9**
Ministerul Transporturilor şi Telecomunicaţiilor	**103,2**
Unităţile industriale ale consiliilor populare	**103,2**

În principalele ramuri ale industriei, producţia globală a sporit astfel :

	Nivelul anului 1972 în % faţă de : 1970	1971
Energia electrică şi termică	124,2	110,7
Combustibil	107,3	103,5
Metalurgia feroasă	122,0	113,4
Metalurgia neferoasă	110,0	103,5
Construcţii de maşini şi prelucrarea metalelor	134,3	116,1
Chimia	129,1	112,1
Materiale de construcţii	121,4	109,6
Exploatarea şi prelucrarea lemnului	109,7	104,7
Industria uşoară	129,0	113,5
Industria alimentară	117,6	107,9

O creştere mai mare a producţiei s-a înregistrat în subramurile : metalurgia oţelurilor speciale, electrotehnica şi electronica, maşini-unelte, mecanica fină şi optica, construcţii navale, fibre şi fire chimice, materiale plastice şi răşini sintetice.

În anul 1972 a continuat procesul de **îmbunătăţire a repartiţiei pe teritoriu a industriei**, sporind în ritm superior mediei pe economie potenţialul industrial în judeţele mai puţin dezvoltate din punct de vedere economic. Producţia industrială realizată în 1972 depăşeşte nivelul celei din anul 1970 cu : 87 la sută în judeţul Mehedinţi, 42 la sută în Sălaj, 41 la sută în Vîlcea, 40 la sută în Olt, 39 la sută în Ialomiţa şi Buzău, 36 la sută în Harghita, 35 la sută în Vrancea şi Covasna, 32 la sută în Dîmboviţa.

La **principalele produse industriale** creşterea producţiei se prezintă după cum urmează :

	U.M.	Realizări 1972	Realizări 1972 în % faţă de : Realizări 1970	Realizări 1971
Energie electrică	mil. kWh	43 387	123,7	110,0
Cărbune extras	mii tone	25 271	110,7	110,1
Ţiţei extras	mii tone	14 128	105,6	102,4
Gaz metan extras	mil. mc	22 287	111,6	104,3
Oţel — total	mii tone	7 401	113,6	108,8
din care : — oţel aliat	mii tone	529	127,6	119,1
Aluminiu primar şi aliaje de aluminiu	mii tone	122	120,0	109,7
Produse ale industriei electrotehnice şi electronice din care : — produse ale industriei electronice	mil. lei	16 722	136,9	118,7
	mil. lei	5 105	143,4	119,4
Maşini-unelte pentru aşchierea metalelor	mil. lei	1 196	151,6	120,4
Tractoare	buc.	34 883	119,1	114,7
Locomotive Diesel şi electrice magistrale	buc.	286	107,9	107,5
Autocamioane, autobasculante şi autotractoare	buc.	36 100	103,1	102,7
Autoturisme de oraş	buc.	28 004	172,3	136,6
Construcţii navale	mil. lei	2 092	132,8	117,7
Îngrăşăminte chimice (100% substanţă activă)	mii tone	1 200	134,0	110,9
Cauciuc sintetic	mii tone	73	119,7	103,2
Materiale plastice şi răşini sintetice (100%)	mii tone	274	132,8	109,3
Fibre şi fire chimice	mii tone	100	130,1	104,5
Hîrtie şi cartoane	mii tone	548	106,8	103,1
Ciment	mii tone	9 212	113,4	108,1
Plăci din particule aglomerate şi fibrolemnoase	mii tone	585	136,7	115,8
Mobilă	mil. lei	6 960	124,1	113,1
Ţesături	mil. mp	733	120,6	110,0
Tricotaje	mil. buc.	189	135,0	111,8
Încălţăminte	mii per.	78 934	120,0	110,5
Aparate de radio	mii buc.	527	115,7	108,8
Televizoare	mii. buc.	324	115,8	108,0
Frigidere	mii buc.	196	145,4	102,6
Carne	mii tone	489	115,0	117,1
Preparate din carne	mii tone	123	117,9	104,3
Unt	mii tone	32	105,8	110,1
Brînzeturi	mii tone	80	117,4	114,3
Ulei comestibil	mii tone	315	114,9	102,4
Zahăr	mii tone	520	138,1	107,4

În anul 1972 s-a intensificat procesul de **promovare a progresului tehnic**, de modernizare şi ridicare a calităţii producţiei în toate ramurile şi subramurile industriei.

A fost asimilat un număr însemnat de noi tipuri de maşini, instalaţii şi utilaje, materiale şi bunuri de consum ; pe ansamblul industriei, comparativ cu anul 1970, **ponderea produselor noi şi reproiectate a fost de 22,1%.**

În industria metalurgică a sporit şi s-a diversificat producţia oţelurilor de calitate superioară. S-au produs laminate din noi mărci de oţeluri, noi sortimente de profile din oţel laminat la rece şi noi aliaje metalice.

În industria construcţiilor de maşini, în anul 1972, ponderea produselor noi şi reproiectate a fost de 32,7 la sută comparativ cu 1970. Au fost asimilate în fabricaţie autocamionul de 8 tone cu motor Diesel, o nouă instalaţie autopurtată pentru forat sonde de ţiţei şi gaze, tractorul cu motor Diesel de 55 CP, cargoul de 6 000—7 500 tdw, aparate electronice de măsură şi control, circuite integrate logice.

În celelalte ramuri ale industriei au fost introduse în fabricaţie noi sortimente de : uleiuri, solvenţi, lacuri, vopsele şi coloranţi, anvelope, cimenturi, prefabricate, placaje, plăci aglomerate şi fibrolemnoase înnobilate, mobilă, ţesături, încălţăminte, produse din sticlă, utilaje electrocasnice şi produse alimentare.

În toate ramurile industriei **s-a intensificat aplicarea unor tehnologii moderne de fabricaţie, a crescut gradul de mecanizare şi automatizare a proceselor de producţie.**

Au fost aplicate procedee tehnologice noi în fabricarea aluminiului, uleiurilor minerale, geamurilor trase, fireior de bumbac şi s-au extins procedeele moderne în producţia de fontă şi oţel, piese turnate, în extracţia ţiţeiului, în obţinerea alcoolilor din hidrocarburi, în fabricarea clincherului, a plăcilor fibrolemnoase.

A crescut gradul de automatizare a producţiei de : fontă, amoniac, polietilenă, tuburi de azbociment, laminate finite, acid sulfuric, anvelope, geamuri trase, celuloză, ulei rafinat şi zahăr. Industria constructoare de maşini a fost dotată cu un număr însemnat de maşini-unelte cu funcţionare automată şi maşini cu comandă program.

În anul 1972 s-au obţinut rezultate pozitive în **creşterea eficienţei economice** a unităţilor industriale, s-a îmbunătăţit rentabilitatea producţiei. Productivitatea muncii în industria republicană a sporit cu 7,1 la sută. Planul productivităţii muncii în industria republicană a fost realizat în proporţie de 99,5 la sută. Nivelul cheltuielilor de producţie la 1 000 lei producţie-marfă a scăzut cu circa 15 lei faţă de 1971, obţinîndu-se pe ansamblul industriei republicane economii în valoare de aproximativ 4,4 miliarde lei. Faţă de anul precedent s-au realizat economii prin reducerea normelor de consum la : energie electrică, cocs metalurgic pentru furnale, metal, cherestea de răşinoase, lemn de mină.

II. AGRICULTURĂ ŞI SILVICULTURĂ

În agricultură au fost înregistrate noi progrese în dezvoltarea şi modernizarea bazei tehnico-materiale, în perfecţionarea organizării producţiei şi a muncii, în creşterea cointeresării membrilor cooperatori, obţinîndu-se pe această bază sporuri însemnate de producţie.

Eforturile de investiţii au fost îndreptate spre o producţie intensivă prin **extinderea mecanizării, chimizării, lucrărilor de îmbunătăţiri funciare şi construcţia de complexe şi combinate agrozootehnice de tip industrial şi sere legumicole moderne.**

La sfîrşitul anului 1972, agricultura dispunea de 115 mii tractoare fizice, aproape 97 mii pluguri pentru tractor, peste 35 mii combine tractate pentru păioase, 4 800 combine tractate pentru porumb, 4 600 autocombine şi alte maşini şi utilaje agricole.

(Continuare în pag. a III-a)

ŞEDINŢA COMITETULUI EXECUTIV AL C.C. AL P.C.R.

În ziua de 13 februarie 1973 a avut loc şedinţa Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prezidată de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român.

Comitetul Executiv împreună cu guvernul au luat în dezbatere Informarea preliminară cu privire la îndeplinirea planului de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România în anul 1972. Comitetul Executiv a apreciat că, în cursul anului care a trecut, s-au depus eforturi susţinute de către oamenii muncii, de organele şi organizaţiile de partid, ministere, consilii populare şi au fost obţinute rezultate remarcabile în toate domeniile activităţii economico-sociale, realizîndu-se şi depăşindu-se planul pe anul 1972. Succesele obţinute în primii doi ani ai planului cincinal dau garanţia că se vor îndeplini angajamentele asumate de oamenii muncii de a înfăptui sarcinile cincinalului înainte de termen.

Comitetul Executiv adresează mulţumiri oamenilor muncii, organizaţiilor judeţene de partid şi tuturor comuniştilor, ministerelor, consiliilor populare judeţene, tuturor organizaţiilor economice pentru activitatea rodnică desfăşurată în vederea realizării planului pe 1972.

Apreciind că există toate premisele ca planul pe 1973 să se realizeze în bune condiţii, Comitetul Executiv stabileşte să se ia în continuare măsuri pentru aplicarea consecventă în viaţă a sarcinilor prevăzute de Plenara Comitetului Central al P.C.R. din noiembrie 1972.

În continuare, Comitetul Executiv a dezbătut raportul comisiei guvernamentale care a anchetat cauzele accidentului de la exploatarea minieră Uricani din 2 noiembrie 1972. Din analiza împrejurărilor care au condus la producerea accidentului rezultă în mod cert că acesta a fost determinat de o explozie de gaz metan, datorită încălcării normelor de securitate a muncii.

Comitetul Executiv a stabilit — pe baza analizării situaţiei de la mina Uricani şi în lumina concluziilor şi indicaţiilor date de secretarul general al partidului la întîlnirea cu minerii din Valea Jiului din cursul anului 1972 — măsuri care să ducă la îmbunătăţirea activităţii generale, la întărirea disciplinei şi a simţului de răspundere atît al cadrelor de conducere, cît şi al fiecărui muncitor în parte. S-a stabilit ca Ministerul Minelor, Petrolului şi Geologiei să treacă la întocmirea unui program pentru toate minele din România în care să se prevadă măsuri concrete care să evite în viitor astfel de situaţii. Programul respectiv să fie discutat cu minerii, cu centralele industriale, precum şi în colegiul ministerului şi supus spre aprobare Consiliului de Miniştri.

Analizînd răspunderile care au dus la declanşarea accidentului, Comitetul Executiv a aprobat recomandările comisiei privind sancţionarea unor cadre de conducere care se fac vinovate. Pentru răspunderile care le revin, Comitetul Executiv dă avertisment conducerii Ministerului Minelor, Petrolului şi Geologiei şi atrage atenţia Ministerului Muncii şi Inspecţiei de Stat pentru Protecţia Muncii. De asemenea, Comitetul Executiv atrage atenţia Comitetului municipal de partid Petroşani şi Comitetului judeţean de partid Hunedoara în legătură cu neajunsurile în activitatea lor şi le obligă să ia toate măsurile pentru îmbunătăţirea vieţii de partid, a muncii politico-educative în rîndul minerilor. Comitetul Executiv recomandă Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România să analizeze activitatea organizaţiilor sindicale din exploatările miniere în vederea îmbunătăţirii muncii educative şi urmăririi mai ferme a modului cum se respectă normele de securitate a muncii în acest sector.

Comitetul Executiv a hotărît să convoace plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român pentru ziua de 1 martie 1973.

Comitetul Executiv a rezolvat, de asemenea, probleme ale activităţii curente.

SCRISOAREA TOVARĂŞULUI NICOLAE CEAUŞESCU

adresată tuturor celor ce l-au felicitat cu prilejul celei de-a 55-a aniversări a zilei de naştere şi împlinirii a 40 de ani de activitate în mişcarea revoluţionară

Cu prilejul celei de-a 55-a aniversări a zilei de naştere şi împlinirii a 40 de ani de activitate în mişcarea revoluţionară şi în rîndurile partidului nostru comunist, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a primit un mare număr de scrisori şi telegrame din partea organelor şi organizaţiilor de partid, a organizaţiilor obşteşti, a instituţiilor de stat, a oamenilor muncii din întreaga ţară — muncitori, ţărani, intelectuali, tineri şi vîrstnici, bărbaţi şi femei, români, maghiari, germani şi de alte naţionalităţi, membri şi nemembri de partid — care au ţinut să-i adreseze felicitări şi urări de sănătate, fericire, viaţă îndelungată şi putere de muncă pentru a conduce partidul şi statul nostru spre gloria şi prosperitatea patriei şi a poporului român.

Tuturor celor ce i-au scris cu acest prilej, tovarăşul Nicolae Ceauşescu le adresează următoarea scrisoare de mulţumire :

„Doresc să mulţumesc pe această cale tuturor activiştilor de partid şi de stat, organizaţiilor de partid şi obşteşti, instituţiilor de stat, tuturor oamenilor muncii care, prin telegrame sau scrisori, m-au felicitat şi mi-au adresat urări cu prilejul celei de-a 55-a aniversări a zilei mele de naştere şi împlinirii a 40 de ani de activitate în mişcarea revoluţionară din ţara noastră.

Consider toate aceste manifestări drept o expresie a dragostei şi încrederii comuniştilor, a întregului popor, în Partidul Comunist Român — în rîndurile căruia am crescut şi m-am format ca militant revoluţionar — a hotărîrii oamenilor muncii de a înfăptui şi în viitor politica internă şi externă a partidului şi statului nostru, de a asigura triumful măreţelor idealuri ale socialismului şi comunismului în România".

NICOLAE CEAUŞESCU

PAGINA A V-A

Omul faţă în faţă cu EXIGENŢELE ETICII SOCIALISTE

PAGINA A VI-A

CARTEA

Sosirea unei delegaţii a Mişcării Populare pentru Eliberarea Angolei (M.P.L.A.) condusă de tovarăşul Agostinho Neto

Marţi după-amiază a sosit în Capitală o delegaţie a Mişcării Populare pentru Eliberarea Angolei, condusă de Agostinho Neto, preşedintele M.P.L.A., care va face o vizită în ţara noastră la invitaţia C.C. al P.C.R. Din delegaţie fac parte tovarăşii : Lucio Lara, Filipe Floribert, Pascal Luvualu, membri ai Comitetului Director al M.P.L.A., Ruth Neto, Antonia Silva, activiste ale organizaţiei de femei din Angola, şi Manuel Suarez da Silva, reprezentantul M.P.L.A. la Alger.

La sosire, pe aeroportul Internaţional Otopeni, delegaţia M.P.L.A. a fost salutată de tovarăşii Gheorghe Pană, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent, secretar al C.C. al P.C.R., Cornel Burtică, membru supleant al Comitetului Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., Ştefan Andrei şi Ion Dincă, secretari ai C.C. al P.C.R., Ghizela Vass, membru al C.C. al P.C.R., Constantin Matei, membru supleant al C.C. al P.C.R., Silvia Ilie, secretar al C.C. al U.T.C., de activişti de partid.

Excelenţei Sale Arhiepiscopul MAKARIOS
Preşedintele Republicii Cipru

Nicosia

Cu ocazia reînnoirii mandatului dumneavoastră de preşedinte al Republicii Cipru, am deosebita plăcere să vă adresez, în numele poporului român, al Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România şi al meu personal, cordiale felicitări şi calde urări de succes în înalta dumneavoastră misiune, pentru prosperitatea poporului cipriot prieten, pentru dezvoltarea continuă a relaţiilor între ţările noastre.

NICOLAE CEAUŞESCU
Preşedintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România

ÎN ZIARUL DE AZI :

- „O AMPLĂ BĂTĂLIE SOCIALĂ — SEMNAL ŞI EXEMPLU REVOLUŢIONAR" — 40 de ani de la desfăşurarea eroicelor lupte muncitoreşti din februarie 1933 (pag. a IV-a)
- ANCHETA NOASTRĂ PRIVIND EDUCAŢIA FIZICĂ ÎN ŞCOLI (pag. a VII-a)

În pagina a II-a : O NOUĂ RUBRICĂ A „SCÎNTEII" LA DISPOZIŢIA DV. :

„REGISTRUL PUBLIC AL CONTROLULUI OBŞTESC"

FAPTUL DIVERS

Pe cumnăție...

În februarie 1971, la IJECOOP Brașov se inregistra o cerere. Autorul, Ion Rijnoveanu, din Vulcan, solicita postul de gestionar al magazinului „Metalochimic" al cooperativei din comună. Cererea purta apostila Angelei Neacșu, contabil-șef, și a lui Ion Dumitru, merceolog la cooperativă, care aduceau în favoarea angajării lui I.R. un argument „forte". Îl cităm: „Solicităm această angajare deoarece sus-numitul I.R. este cumnat cu președintele cooperativei" (Șerban Ștefan). Și, în ciuda faptului că nu indeplinea nici una din condițiile cerute de lege, I.R. a fost numit șef de magazin. Ulterior, angajarea sa a fost confirmată și de o comisie autorizată la nivel de IJECOOP. Dar I.R., care pînă atunci lucrase doar ca muncitor silvic și timplar, habar n-avea de ceea ce se cheamă un magazin. Epilogul: cu ocazia unui control i s-a găsit o lipsă în gestiune de 15 431 lei. Desigur, pentru aceasta I.R. va trebui să suporte consecințele. Întrebarea este însă: cei care l-au tirit aici și au încălcat legalitatea nu vor trebui oare să răspundă și ei?

Cu propriul sînge

La policlinica din Alba Iulia s-a desfășurat în urmă cu cîteva zile o acțiune de recoltare a sîngelui. S-au prezentat 63 de donatori. Printre ei, opt cadre medico-sanitare din secția de chirurgie a spitalului din localitate, venite în frunte cu medicii Nicolae Igna, șeful secției, și Ioan Mureșan. Firește, dat fiind faptul că lucrează într-o asemenea secție, nu este exclus să efectueze (sau să fi efectuat) transfuzii pacienților chiar cu sîngele donat de ei. Mai cu seamă că nu este pentru prima dată cînd cei doi medici participă la asemenea acțiuni. Un fapt care vorbește de la sine despre noblețea exemplului personal.

Baba Rada nu e Rada Baba!

Într-una din zile, Neculai Ioan Roșu din comuna Hudești (Botoșani) a aflat, cu surprindere, că... a decedat! Faptul era consemnat negru pe alb în certificatul de constatare a decesului, semnat pentru conformitate de dr. I.C. de la circumscripția sanitară din localitate. Mort de spaimă, Neculai Ioan Roșu și-a revenit însă în fire abia cînd a aflat că decedatul (care, după acte, încă mai trăiește!) era, de fapt, Ioan Neculai Roșu. O simplă inversare de nume, dar în nici un caz de trecut cu vederea.

„Recoltă" penală

Șoferul Gh. Chirulete, de la Autobaza de transporturi auto Vîlcea, cu domiciliul în comuna Vitomirești (Olt), se făcuse negustor de griu. De unde atita griu la Gh.C. — și-au zis sătenii — că doar nimeni nu l-a văzut la munca cîmpului? Misterul n-a durat multă vreme. În urma cercetărilor efectuate s-a stabilit că „recolta" sa provenea din... transporturile efectuate de la baza de recepție Riureni. Acasă la Gh.C. s-au găsit „în stoc" 5 000 kg griu sustras de aici. Acum rămîne de stabilit cum a putut ieși de atitea ori pe poarta bazei de recepție cu mașina încărcată cu griu.

O turmă de miei, cu trei ciobănei...

Deși sîntem abia în februarie, cooperatorii din Dobra (Dîmbovița) ne pregătesc încă de pe acum cele dintîi semne de primăvară. La sfîrșitul acestei luni, ei vor livra primii miei ajunși la greutatea de 15 kg. În saivanul cooperativei zburdă acum, sub privirile atente ale brigadierilor și îngrijitorilor Marin Mușcalu, Ion Matache și Alexandru Sima, 800 de „bucălăi". Datorită celor trei crescători, evidențele turmei de miei arată un rezultat demn de laudă: procentul de mortalitate este sub 1 la sută.

Rubrică redactată de
Dumitru TÎRCOB
Gheorghe DAVID
și corespondenții „Scînteii"

O nouă rubrică a „Scînteii" la dispoziția dv.:

„REGISTRUL PUBLIC AL CONTROLULUI OBȘTESC"

Inaugurînd, în numărul de astăzi, noua rubrică: „Registrul public al controlului obștesc", redacția „Scînteia" adresează tuturor celor peste 150 000 de membri ai echipelor de control obștesc invitația de a fi autorii ei permanenți. Experiența, opiniile și sugestiile lor, devenind publice, vor căpăta mai multă putere de pătrundere, o mai mare audiență, atît în unitățile de servire controlate direct, cît și la factorii de conducere ai acestora.

Noua dumneavoastră rubrică, stimați controlori obștești și viitori corespondenți ai „Scînteii", își propune să răspîndească larg experiența pozitivă acumulată într-un sector sau altul, să supună criticii neajunsurile constatate, să facă loc sugestiilor judicioase, contribuind, pe această cale, la formarea unui spirit de sporită exigență în toate unitățile specializate în servirea cetățeanului, fie ele comerciale, sanitare, de reparații, de transport etc.

Invităm, de aceea, pe toți cei care au ceva de spus, să ne scrie. În „Registrul public al controlului obștesc" vor fi notate toate faptele și sugestiile interesante semnalate de reprezentanții obștei.

RUGĂM, TOTODATĂ, MEMBRII ECHIPELOR DE CONTROL OBȘTESC DIN CAPITALĂ ȘI DIN PROVINCIE SĂ NE INDICE ADRESA LOR, PENTRU A LE PUTEA TRIMITE PLICURILE ÎN CARE SĂ NE EXPEDIEZE SCRISORILE.

PE FIECARE SCRISOARE SE VA FACE MENȚIUNEA: PENTRU „REGISTRUL PUBLIC AL CONTROLULUI OBȘTESC".

Publicăm mai jos observații și sugestii ale primilor colaboratori ai rubricii.

„VREM CA UNITĂȚILE CONTROLATE DE NOI SĂ DEVINĂ MODEL"

Încep această primă corespondență de la „Registrul public al controlului obștesc" printr-o apreciere generală, caracteristică, cred, nu numai unităților de reparație a locuințelor pe care le verifică echipa noastră. Este vorba de o anumită sensibilizare a lucrătorilor din sectorul serviciilor publice la observațiile și propunerile controlului obștesc. Altfel spus, funcționarii publici au înțeles acum utilitatea și necesitatea controlului cetățenesc. Încetind să-l mai trateze ca pe... un ghimpe. Echipa noastră controlează centrele nr. 3 și 4 aparținînd de I.C.R.A.L.-Cotroceni. La ultima verificare am încercat să facem o comparație între situația întîlnită aici la primul control și cea de acum. **Îmbunătățirile sînt evidente: toate cererile de reparații solicitate de cetățeni sînt acum ordonate într-o evidență clară și precisă; în centre există un grafic în care se înscriu zilnic locurile de deplasare a meseriașilor, pentru a putea fi astfel mai ușor controlată activitatea lor. Evidența clară a cererilor cetățenilor și a capacității de satisfacere a acestor solicitări asigură, în cele mai multe cazuri, respectarea termenelor de execuție a lucrărilor, salariații din cele două centre urmărind acum, la fața locului, fiecare lucrare.**

La ultimele verificări, membrii echipei noastre au controlat, prin sondaj, zece lucrări: str. Sabinelor 23 și 85, str. Uranus 23 și 45, str. Arionoaiei 18 ș.a. La fața locului, cercetînd lucrările, stînd de vorbă cu cetățenii, ne-au fost confirmate aprecierile pozitive la care m-am referit în rîndurile de mai sus.

Sîntem conștienți de faptul că în activitatea unităților pe care le controlăm există încă loc de mai bine. Vom continua, de aceea, să urmărim cu exigență perfecționarea sistemului lor de lucru cu cetățenii.

Ing. V. NICULESCU
Direcția generală de gospodărie locativă

N.R. Observația corespondentului nostru privind creșterea receptivității lucrătorilor din sectorul serviciilor publice la observațiile controlului obștesc am întîlnit-o și în alte scrisori primite la redacție. De altfel, dintr-o statistică pe care am consultat-o la comisia de control obștesc din cadrul consiliului municipal București al F.U.S., am reținut că, pînă în prezent, dintr-un număr de 32 042 propuneri făcute de echipele cetățenești, peste 27 000 au fost deja rezolvate.

CUM SE AJUNGE LA... SUPRAPREȚ

Am controlat recent unitatea nr. 30 din strada Colței nr. 6, aparținînd de cooperativa meșteșugărească „Metalo-casnica". Dintre aspectele semnalate cu acest prilej mă voi referi la unul care mi se pare simptomatic și cu un caracter mai general. Tocmai verificam actele de control, cînd în unitate a intrat un client. Cu cele două chitanțe în mînă (30 329 și 30 330 din 7 II 1973) acesta i-a cerut explicații responsabilului pentru tariful aplicat, deoarece i s-a părut exagerată suma pretinsă. Temerea cetățeanului era justificată. În urma cercetării cazului am constatat că i se ceruse în plus — pentru cele 4 chei executate — suma de 16 lei. Desigur, nu e vorba de o întîmplare. Nu e prima dată cînd la cooperația meșteșugărească se percep tarife neconforme cu lucrările executate efectiv. M-am oprit totuși asupra acestui caz, în aparență mărunt, întrucît el pune în lumină o anumită stare de lucruri mai generală, care favorizează apariția unor asemenea abateri. Iată pe scurt care sînt condițiile la care mă refer: a) **deși există obligația afișării listei de tarife, aceasta lipsește din unele unități; b) atunci cînd se execută o lucrare nu se trec pe bon, detaliat, toate operațiile pentru ca cetățeanul să poată confrunta tariful cerut cu lista de prețuri (atunci cînd e afișată); c) nu se exercită un control riguros de către resoartele de prețuri, de toți cei care au obligația, din partea cooperativelor, să vegheze la aplicarea corectă a tarifelor.**

Am făcut aceste observații cu intenția de a atrage atenția tuturor cooperativelor meșteșugărești în care se manifestă deficiențe legate de aplicarea tarifelor.

Alexandru BUCULEI
muncitor la Institutul de cercetări pentru materiale de construcții

PE SCURT DIN OBSERVAȚIILE ȘI PROPUNERILE FĂCUTE DE CĂTRE ECHIPE DE CONTROL OBȘTESC DIN BUCUREȘTI

● **Se sting înainte de a se aprinde.** Chibriturile produse de fabrica din Brăila, datorită nerespectării procesului tehnologic — capetele de fosfor nu sînt trecute prin baia de parafină — se aprind greu și se sting înainte de a putea fi folosite.

● **Închis pentru inventar.** În luna ianuarie, controlorii obștești din sectorul patru au găsit închise ușile a 43 de unități — datorită inventarelor prelungite și altor cauze — timp de 302 zile. Unitățile sînt ale O.C.L. Alimentara, O.C.L. Universal, O.C.L. Textila 1, T.L.C.R. 1.

● **Spiritul gospodăresc... în pană.** Unele unități de servire publică ale cooperației meșteșugărești și ale altor instituții au un aspect deplorabil, fiind nesocotite cele mai elementare norme gospodărești: încăperi degradate, pereți afumați, podele murdare și nemăturate etc. (unitatea cooperativei „Igiena" III din șos. Olteniței 71—73, policlinica „Drumul Taberei", unitatea nr. 24 a cooperativei „Încălțămintea", unitatea nr. 27 a cooperativei „Muncă și Artă", unitatea din Cosmonauților nr. 45 a cooperativei „Avîntul-Îmbrăcămintea" etc.).

● **Cartofi degerați.** La unitatea I.L.F. nr. 367 din piața Crîngași au fost depistate 2 400 kg de cartofi degerați din cauza lipsei de preocupare pentru protejarea, pentru depozitarea în condiții optime a mărfii.

● **Nu sînt pe recepție.** În timp ce echipele de control obștesc sesizează, fac o serie de observații și propuneri utile, unii factori responsabili nici nu se sinchisesc, nu iau măsuri pentru valorificarea lor (la policlinica „Vitan" nu au fost aplicate propunerile privind repararea unor utilaje sanitare, T.L.C.R. nr. 2 n-a intervenit pentru înlăturarea neajunsurilor semnalate cu prilejul controalelor anterioare la unitățile nr. 79, 45, 83).

● **De ce este evitat controlul medical?** Unii lucrători din unitățile comerciale, care vin în contact cu produse alimentare, au obligația să se prezinte periodic la controale medicale. Este lesne de înțeles de ce. Și, totuși, nu o fac! (Centrul de pîine din Calea Griviței 192, unitatea de produse lactate din str. Occidentului 42, unitatea de sifoane Cringași 9).

● **„N-avem registru".** Aceasta este explicația pe care o dau unii responsabili de unități, care nu pot oferi echipelor cetățenești registrele unice de control, prevăzute de lege. Astfel, observațiile și propunerile ocazionate de control nu pot fi consemnate, nu pot fi luate în considerare pentru aplicarea măsurilor cuvenite. (Unitatea cooperativei meșteșugărești din str. Lipscani nr. 72, Policlinica cu plată nr. 3).

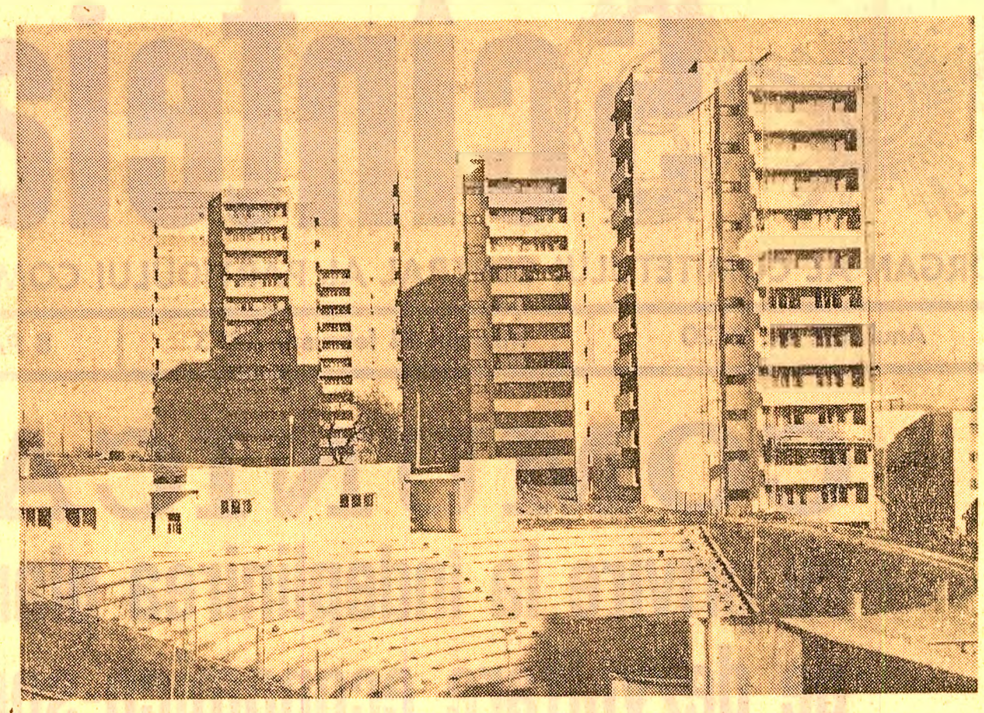

Orașul Sf. Gheorghe înfrumusețează văzînd cu ochii. Se construiesc zeci de noi blocuri, se modernizează vadurile comerciale. Cartierul de locuințe **Simeria** a devenit un adevărat orășel. Blocurile-turn, cu zece etaje, construite aci pe o platformă naturală, dau impresia unei fortărețe. O „fortăreață" în care locuiesc peste 6 000 de cetățeni. Și cartierul de locuințe **Ciucului**, situat în partea de nord a orașului, își conturează, pe zi ce trece, personalitatea. Este vorba de completarea, în acest an, a șiragului de blocuri ce definesc conturul acestui nou cartier, al cărui act de naștere a fost semnat în urmă cu mai puțin de patru ani de zile. Astfel, numai în primul semestru al acestui an vor fi construite aici peste 225 de apartamente, realizate conform unor tehnologii moderne de construcție.

Pe șantierul noului cartier a avut loc recent o semnificativă premieră: s-au început lucrările de montare a primului bloc de 40 de apartamente din panouri mari, confecționate la noua „fabrică de case" a Întreprinderii județene de construcții-montaj. Alături de noile blocuri de locuințe din acest cartier se află într-un stadiu avansat de construcție o creșă-grădiniță, cu un total de 340 de locuri, iar institutul județean de proiectări a predat comerțului proiectul unui modern complex comercial, ce urmează a fi amplasat în zona centrală a cartierului.

TÖMÖRI Géza
corespondentul „Scînteii"

Să cunoaștem, să respectăm legislația socialistă!

Litigiul de muncă

Litigiile de muncă sînt acele litigii dintre persoane și unități care se nasc în legătură cu încheierea, executarea și încetarea contractului de muncă. Soluționarea lor este dată în competența unor organe — obștești sau de stat — care alcătuiesc sistemul organelor de jurisdicție a muncii. Consecvent caracterului său de cadru legislativ general, codul precizează numai organele care au competență în primă instanță — și anume, **comisia de judecată, judecătoria și organul administrativ ierarhic superior sau organele de conducere colectivă** — în timp ce organizarea și funcționarea lor, stabilirea procedurii ori precizarea căilor de atac sînt reglementate prin legi speciale.

Veriga de bază a acestui sistem o constituie comisia de judecată, organ obștesc de influențare și jurisdicție înființat prin Legea nr. 59/1968. În competența acestei comisii — ai cărei membri sînt aleși de adunarea generală a oamenilor muncii — intră rezolvarea tuturor litigiilor dintre unități și persoanele încadrate în muncă al căror obiect nu depășește o anumită valoare stabilită de lege sau este neevaluabil în bani, și care se referă la încheierea și executarea contractului de muncă ori la pretenții privitoare la drepturi în legătură cu desfacerea sau reintegrarea în muncă (dacă nu se contestă temeinicia și legalitatea acestor măsuri).

Instanțele judecătorești — a căror competență în domeniul jurisdicției muncii este reglementată de legile nr. 53/1968 și nr. 59/1968 — soluționează contestațiile împotriva desfacerii contractului de muncă ori litigiile privind reintegrarea în muncă, precum și litigiile de muncă născute în legătură cu încheierea și executarea contractului de muncă, al căror obiect depășește o anumită valoare stabilită de lege. Trebuie subliniat că **prin restringerea numărului persoanelor care, potrivit vechiului cod, nu se puteau adresa judecătoriei cu litigii privind desfacerea contractului sau reintegrarea lor în muncă a crescut competența instanțelor juridice în domeniul jurisdicției muncii.**

Modificări față de actuala reglementare în domeniul jurisdicției muncii sînt aduse de noul cod și în legătură cu competența organelor administrativ ierarhic superioare ori cu **organele de conducere colectivă**, în calitatea lor de organe de jurisdicție a muncii. Astfel, ele **rezolvă contestațiile împotriva sancțiunilor disciplinare — a căror soluționare nu a fost dată prin prevederile codului ori ale altor legi în competența judecătorici sau a altor organe — contestațiile împotriva desfacerii contractului de muncă și litigiile privind reintegrarea persoanelor cu funcții de conducere** (sfera acestora fiind restrînsă acum numai la cele numite de organele ierarhic superioare, la directori, directori generali și asimilații acestora din organele centrale), **contestațiile împotriva redistribuirii făcute cu prilejul reducerii personalului** din administrație sau din producție, precum și **contestațiile în legătură cu unele probleme de salarizare** (acordarea de trepte și gradații, diminuarea salariului tarifar pentru neîndeplinirea integrală a sarcinilor de serviciu, acordarea premiilor și gratificațiilor).

Termenul de sesizare a organelor de jurisdicție a muncii, calculat de la data comunicării — cînd legea prevede necesitatea unor comunicări ori, pentru celelalte cazuri, de la data cînd cel interesat a luat cunoștință de măsura sau imprejurarea care a determinat litigiul — este **de 30 de zile, termen unic pentru toate litigiile de muncă.** Sînt exceptate doar litigiile referitoare la pretențiile băneși ale persoanelor încadrate în muncă față de unitate — rezultînd din prejudicii suferite sau drepturi neacordate — în care termenul de sesizare a fost ridicat prin noul cod la **3 ani** (calculat de la data producerii pagubelor sau de la data cînd drepturile trebuiau să fie acordate).

În sfîrșit, o dată cu stabilirea principiului ca în litigiile de muncă dovada temeiniciei și legalității dispoziției sau măsurii luate de unitate cade în sarcina acesteia, codul prevede **scutirea de taxe de timbru** a cererilor în fața oricăror organe sau instanțe, precum și a tuturor actelor procedurale în legătură cu soluționarea litigiilor de muncă ori cu executarea hotărîrilor.

CODUL MUNCII (VIII)

În încheierea capitolului IX, Codul muncii prevede unele dispoziții în legătură cu reglementarea controlului aplicării legislației muncii, stabilind importante sarcini pe această linie ministerelor și celorlalte organe centrale de stat și obștești, precum și comitetelor executive ale consiliilor populare județene și al municipiului București. Un rol deosebit revine **Ministerului Muncii** — organ central de specialitate în problemele muncii — care, potrivit art. 181 din cod, „exercită controlul aplicării dispozițiilor legale referitoare la raporturile de muncă ale persoanelor încadrate în muncă, din toate unitățile socialiste de stat, cooperatiste și celelalte organizații obștești, precum și a celor referitoare la raporturile de muncă stabilite cu persoanele juridice, altele decît unitățile socialiste, și cu persoanele fizice", și **sindicatelor**, care — potrivit legii și statutului lor — organizează și exercită „controlul obștesc asupra respectării dispozițiilor legale privind raporturile de muncă".

În încheierea acestor sublinieri despre controlul aplicării legislației muncii nu se putea să nu amintim de recenta **Lege cu privire la organizarea și funcționarea Consiliului Central de Control Muncitoresc al Activității Economice și Sociale** — care prevede numeroase și deosebit de importante reglementări în sensul în care am discutat pînă aici.

Maria FLORESCU
Institutul de cercetări juridice

AM PRIMIT SCRISOAREA DV.!

UN BLOC CU CÎTEVA ETAJE, REMORCĂ DE TRAMVAI?

Blocul nr. 9, din strada Unirii din Tg. Jiu, cică a fost dat în folosință acum 10 ani.

— Și?

— Pe 10 bulgări de zăpadă foarte albă că nu ghiciți ce a uitat constructorul acum 10 ani.

— A uitat să-și ia la revedere.

— Mai rău. Locuim de atunci pe beton pentru că a uitat să pună parchet. A mai uitat să trimită și apa la etajele superioare și fondurile s-au cam dus.

— Sînteți slabi. Eu am văzut un bloc început de constructori de sus în jos. Cînd să ajungă să toarne temelia s-a oprit finanțarea. Blocul este și acum în aer. Se încearcă reprofilarea lui pe mijloc de transport ori măcar ca remorcă de tramvai, dar se opune întreprinderea de transporturi. Este prea „nesilențios"!

PREMII ÎN OBIECTE PENTRU BIROCRAȚI

Elisabeta Ducu a fost membră cooperatoare la C.A.P. „1 Mai" din comuna Valea Stanciului-Dolj. A ieșit la pensie și fiul ei din Sibiu a invitat-o să stea la el. S-a mutat în Sibiu și a anunțat pe cei care trebuiau anunțați să-i trimită pensia la noua adresă. A făcut și o cerere. A făcut două. Nimic. Nu se poate așa ceva. Trebuie să se ducă la Valea Stanciului în fiecare lună să-și ia pensia. Acest drum este destul de obositor și mai ales costisitor. A spus asta acolo unde trebuie și atunci i s-a făcut o favoare. Să dea procură la cineva pe o perioadă de 6 luni, dar procura să fie vizată de Sibiu cu garanția că... nu va muri în aceste 6 luni.

Dacă s-ar da premii la obiecte celor mai birocrați dintre birocrați, tovarășilor în chestie cu siguranță că li s-ar înmîna cîte două, trei, patru plicuri cu sare de lămîie, ori dacă nu cîte o răzătoare de morcovi și țelină. Drept premii, cum spuneam.

CU OCHII LA BEC, DAR CU LUMINA DE LA FEȘTILĂ

În toamna anului 1971, în satul Buleta — Vîlcea a fost amenajat un dispensar unde au fost aduse aparatură modernă și cadre medicale bine pregătite.

— Dispensarul n-are clienți? Eu dacă aș vedea pustii toate dispensarele, toate spitalele, dacă i-aș vedea pe medici șomînd și toată lumea sănătoasă mi-aș face cinste. Care vă este nemulțumirea?

— De atunci, din 1971 așteptăm să vină o echipă de la I.R.E. să ne facă racordarea la rețeaua electrică. Avem toate instalațiile pregătite, dar sîntem cu ochii la bec și lumina vine de la feștilă. Oamenii I.R.E.-ului **se duc** în loc **să vină.** Cum să facem să vină în loc să se ducă?

Plantați viță de vie și stropiți-o la timp.

FACEȚI FOCUL CA SĂ IASĂ FUM

Pe Valea Oltului, între Sibiu și Vîlcea, există o așezare ce se numește Robești. Acum vreo 14 ani, după cum ne informează scrisoarea lui Nicolae Robescu, s-a construit prin contribuție voluntară un cămin. Construcția s-a început, pretinde dînsul, într-o zi cu trei ceasuri rele. Pentru că inaugurarea lui nu s-a făcut nici azi. Placa de mozaic care s-a turnat în sala de festivități a crăpat după 6 luni, nu se știe de ce. Poate de rușine! S-a făcut anchetă. Constructorul a fost penalizat cu o sumă de bani. Acești bani au intrat în bugetul comunei Ciineni de care aparține acest sat și cu asta basta. Cu toți banii cheltuiți, robeștenii au acum doar o firmă pe care scrie: Cămin cultural.

— Căminul ăsta părăsit are sobă?

— Are. Dar de ce?

— Dacă are, atunci faceți focul ca să iasă fum. Nu știți că dacă nu faceți focul nu iese fum?

MERELE DIN BĂLĂNEȘTI ȘI ȘARPELE ĂLA CARE ȘTIM NOI CE-A FĂCUT

Învățătorul pensionar Vasile I. Dinu din satul Bălănești, județul Olt, zice că prin partea locului, acum vreo 10—12 ani, s-a pornit la o acțiune extrem de gospodărească. S-au adus de la diferite pepiniere pomi tineri altoiți și s-au distribuit obligatoriu la

fiecare gospodărie cîte 10—15—20 de astfel de pomi. Au fost „școlarizați" cîțiva cetățeni pentru a da îndrumări de sădire și întreținere. În primii ani s-au inițiat cîteva acțiuni de stropire și combatere a dăunătorilor, dar pînă la urmă... Pînă la urmă s-a uitat de combaterea dăunătorilor. Cad merele din pom, înainte de a se coace, pline de viermi.

— Cad chiar toate?

— Destule!

— Dacă mai rămîn totuși mere în pom, aveți grijă dumneavoastră, vă rog frumos, să nu se aciuieze pe acolo vreun șarpe care să-i ademenească pe cei care au uitat de combaterea dăunătorilor să muște dintr-un măr din ăsta și să pățească cine știe ce.

POLUAREA ȘI SEMNALUL DE ALARMĂ

În numele mecanicilor de locomotivă, al ajutorilor de mecanici, al fochiștilor, am primit o scrisoare. Această scrisoare vine de la depoul C.F.R. Dej și are 57 de semnături. Ce cer dumnealor? Volumele I și II din lucrarea intitulată: „Locomotiva Diesel electrică". Spun că le este de mare ajutor, dar nu o găsesc. Cer să fie reeditată.

Ne-am sfătuit cu un grup de specialiști în materie și am ajuns la concluzia că rezolvarea acestei probleme nu depinde de noi, ci de cu totul altceva. Cu toate restricțiile în materie de poluare, noi vom trage totuși semnalul de alarmă. Dar al unei locomotive cu aburi.

Nicuță TĂNASE

La 18 februarie 1973

TRAGERE EXCEPȚIONALĂ PRONOEXPRES

Administrația de Stat Loto-Pronosport organizează **la 18 februarie 1973** o tragere excepțională **Pronoexpres** la care se vor atribui, în număr nelimitat, **premii în bani** (de valoare fixă și variabilă), **autoturisme** „Dacia—1100" și „Dacia—1300". De asemenea, la această tragere excepțională Pronoexpres se vor atribui, în număr nelimitat, **excursii în U.R.S.S.** pe ruta Moscova — Alma-Ata — Tașkent — Buhara — Samarkand — Dușambe — Așhabad (durata circa 21 de zile) și **excursii în Turcia**, cu autocarul, (durata circa 8 zile)

La tragerea excepțională Pronoexpres din 18 februarie sînt valabile biletele de cîte 3 lei (pentru extragerea I), de 6 lei (pentru primele două extrageri) și de 15 lei pentru toate extragerile. Se vor efectua 5 extrageri de cîte 8 numere din 45. Așadar, în total, vor fi extrase 40 de numere cîștigătoare.

COMUNICAT

cu privire la îndeplinirea planului de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România în anul 1972

(Urmare din pag. I)

Agricultura a primit în anul 1972 o cantitate de 757 mii tone îngrăşăminte chimice — substanţă activă, cu 4,8 % mai mult decît în 1971.

Au fost amenajate pentru irigat 190 mii hectare ; din acestea, 164 mii hectare sînt în sisteme mari. Suprafaţa amenajată pentru irigat a ajuns la sfîrşitul anului 1972 la 1 144 mii hectare. S-au pus în funcţiune noi sere legumicole cu o suprafaţă de 76 hectare ; la sfîrşitul anului suprafaţa ocupată cu sere a fost de 1 057 hectare. S-au plantat peste 7 300 hectare cu viţă de vie şi 6 000 hectare cu pomi fructiferi.

În întreprinderile agricole de stat au intrat în producţie complexe de creştere şi îngrăşare industrială a porcilor cu o capacitate anuală de 488 mii capete, grajduri pentru vaci de lapte şi tineret taurin cu o capacitate de 51 mii locuri, 2 259 mii locuri în complexe avicole, noi fabrici de nutreţuri combinate cu o capacitate de 554 mii tone/an şi altele. Cooperativele agricole de producţie şi unităţile intercooperatiste au dat în folosinţă din fondurile de investiţii proprii şi din credite acordate de stat un număr însemnat de construcţii zootehnice.

Producţia globală agricolă realizată în anul 1972 a fost de circa 89 miliarde lei, cu 9 la sută mai mare decît cea obţinută în 1971 şi cu peste 25 la sută mai mare decît media anuală din perioada 1966—1970.

Producţia de cereale obţinută în anul trecut s-a ridicat la 16,7 milioane tone, recoltă care depăşeşte de peste două ori producţia celor mai buni ani antebelici, în condiţiile extinderii suprafeţelor destinate culturilor de plante tehnice şi furajere.

La principalele culturi, producţia totală obţinută se prezintă astfel :

— mii tone —

	Producţia realizată în 1972	Diferenţe (+) faţă de : Realizări 1971	Realizări medii anuale 1966—1970
Cereale boabe din care :	16 657	+ 2 127	+ 3 930
— grîu-secară	6 097	+ 436	+ 1 348
— porumb	9 548	+ 1 698	+ 2 309
Floarea-soarelui	848	+ 57	+ 121
Sfeclă de zahăr	5 309	+ 1 334	+ 1 796
Cartofi de toamnă	3 136	— 164	+ 641
Legume de cîmp	2 447	— 35	+ 394
Fructe	1 286	+ 291	— 36
Struguri	1 053	— 58	+ 57

Potrivit rezultatelor recensămîntului animalelor din 3 ianuarie 1973, efectivele de animale se prezintă după cum urmează :

— mii capete —

	Efectivul existent la 3.I.1973	Creşteri faţă de : Efectivul existent la 4.I.1971	Efectivul existent la 3.I.1972
Bovine — total	5 766	550	238
din care :			
— vaci, bivoliţe şi juninci	2 837	212	95
Porcine — total	8 782	2 423	1 040
din care :			
— scroafe de prăsilă	881	199	93
Ovine — total	14 442	624	371
din care :			
oi şi mioare	10 961	306	20
Păsări — total	64 458	10 125	3 196

În anul 1972 s-au obţinut producţii superioare de carne, lapte, lînă şi ouă, faţă de realizările anului 1971 şi faţă de media anuală din perioada 1966—1970.

Creşterea producţiei agricole a asigurat intrarea în fondul de stat a unor cantităţi sporite de produse vegetale şi animale, asigurîndu-se astfel resursele necesare pentru mai buna aprovizionare a populaţiei cu produse alimentare şi a industriei cu materii prime.

În **silvicultură** s-au executat lucrări de împăduriri pe o suprafaţă de 72 mii hectare, iar în plantaţiile tinere s-au executat lucrări de întreţinere pe o suprafaţă de 336 mii hectare.

III. TRANSPORTURI ŞI TELECOMUNICAŢII

În activitatea de transporturi au continuat extinderea şi modernizarea mijloacelor şi a căilor de transport, s-a îmbunătăţit procesul de exploatare. Volumul mărfurilor transportate a crescut cu 5,6%, iar numărul călătorilor transportaţi cu 10,7% faţă de 1971.

În **transporturile pe calea ferată** s-a intensificat acţiunea de modernizare a mijloacelor de transport ; calea ferată a fost dotată cu 182 locomotive electrice şi Diesel de diferite tipuri, 10 500 vagoane de marfă (în echivalent 2 osii), 336 vagoane pentru trenurile de călători. S-au efectuat noi lucrări de electrificări şi dublări de linii, de centralizări electrodinamice în staţii, de dezvoltare a triajelor. Din volumul total al transporturilor de mărfuri şi călători 86,1% s-a efectuat cu tracţiune Diesel şi electrică.

Transporturile auto de folosinţă generală au fost dotate cu 5 900 autovehicule de marfă şi 1 400 autobuze ; s-au modernizat şi reconstruit drumuri în lungime totală de 370 km şi s-au aplicat îmbrăcăminţi asfaltice uşoare pe 1 570 km.

În transporturile maritime a sporit capacitatea flotei cu 36,5 mii tdw ; au continuat lucrările pentru modernizarea şi dezvoltarea portului Constanţa ; s-a dezvoltat capacitatea flotei fluviale şi a celei aeriene.

Poşta şi telecomunicaţiile şi-au dezvoltat şi perfecţionat în continuare baza tehnico-materială. A fost extinsă telefonia automată urbană şi interurbană ; au fost date în funcţiune 5 staţii de radiodifuziune şi o staţie de televiziune.

IV. INVESTIŢII-CONSTRUCŢII

În anul 1972 a continuat înfăptuirea amplului program de investiţii pentru dotarea economiei naţionale cu noi capacităţi de producţie, pentru ridicarea economică şi social-culturală a judeţelor şi localităţilor ţării. Volumul investiţiilor realizate în anul trecut, din fondurile centralizate ale statului, însumează 83,8 miliarde lei, cu 8 miliarde lei mai mult decît în 1971, planul fiind îndeplinit în proporţie de 96,1%.

Pe principalele ramuri ale economiei naţionale, volumul investiţiilor realizate se prezintă astfel :

	Realizări 1972 — mld. lei —	Realizări 1972 în % faţă de : Realizări 1970	Realizări 1971
TOTAL	83,8	122,6	110,5
din care :			
Industrie	48,2	129,3	115,1
Construcţii	4,1	126,9	102,2
Agricultură	10,8	123,0	104,5
Transporturi şi telecomunicaţii	9,3	111,9	106,7
Învăţămînt, ştiinţă, cultură, ocrotirea sănătăţii	2.6	112,4	111,8
Construcţii de locuinţe	3,0	95,0	112,3
Gospodărie comunală	2,3	133,9	115,9

În anul 1972 au fost date în exploatare 336 noi capacităţi de producţie industriale şi agrozootehnice ; de asemenea, au început să producă cu o parte din capacitatea prevăzută un număr de 80 obiective. Printre cele mai importante **capacităţi industriale date în exploatare** în cursul anului 1972 sînt :

— În **industria energiei electrice şi termice**, primele două grupuri de cîte 200 MW la Centrala termoelectrică Rovinari, două grupuri de cîte 200 MW la Centrala electrică de termoficare Braşov.

— În **industria metalurgică**, noi capacităţi la combinatele siderurgice Galaţi, Hunedoara şi Reşiţa, la Uzina metalurgică Iaşi, la Uzina de aluminiu Slatina.

— În **industria construcţiilor de maşini**, Fabrica „Romlux" şi Uzina de strunguri din Tîrgovişte, Uzina de utilaj alimentar Slatina, Fabrica de cazane mici şi arzătoare Cluj, Fabrica de aparate electrice de măsură şi contoare electrice Timişoara şi Fabrica de aparataj electric de instalaţii Titu. S-au dezvoltat capacităţile de producţie la o serie de uzine constructoare de maşini.

— În **industria chimică**, instalaţia de anilină la Combinatul chimic Făgăraş, instalaţia de acid sulfuric la Uzina chimică Valea Călugărească, instalaţia de anhidridă ftalică la Combinatul petrochimic Ploieşti, noi capacităţi la combinatele chimice Tîrnăveni şi Victoria.

— În **industria materialelor de construcţii**, Fabrica de produse din beton celular autoclavizat Oradea, Combinatul de materiale de construcţii Cîmpulung Muscel, noi linii de producţie de ciment, produse ceramice şi geamuri.

— În **industria lemnului**, fabricile de mobilă Beiuş, Gheorghieni, Mediaş şi Nehoiu.

— În **industria uşoară**, Fabrica de textile neţesute Bistriţa, filaturile de bumbac Baia Mare şi Vaslui, noi capacităţi la fabricile de tricotaje „1 Iunie" — Timişoara şi „Tricoul roşu" — Arad.

Au continuat lucrările de construcţii pe şantierele unor mari obiective de investiţii pentru industria energetică, metalurgică, chimică, pentru industrializarea lemnului şi altele.

De asemenea, **a început construcţia unor importante obiective** care creează frontul corespunzător de construcţie pentru susţinerea ritmurilor de creştere economică prevăzute de actualul plan cincinal.

V. CERCETAREA ŞTIINŢIFICĂ

În anul 1972, cercetarea ştiinţifică a avut o contribuţie sporită în realizarea sarcinilor dezvoltării economice şi sociale a ţării.

Au fost încheiate, cu rezultate bune, cercetările la o serie de teme din cadrul programelor prioritare şi speciale şi au fost aplicate în producţie rezultatele unor cercetări.

În **industria extractivă** au fost descoperite noi zăcăminte de minereuri neferoase şi au fost puse în valoare zăcăminte noi de ţiţei şi gaze ; au fost elaborate noi metode de exploatare a zăcămintelor şi de preparare a minereurilor neferoase.

În **domeniul construcţiilor de maşini** s-au încheiat cercetări referitoare la noi tipuri de echipamente electrice pentru mijloace de transport, diversificarea gamei de cazane energetice, turboagregate de 150 MW, tractoare de 180 CP ; s-au produs noi tipuri de maşini-unelte cu comandă program numerică, noi aparate optico-mecanice, echipamente electrice în curent continuu cu tiristoare pentru instalaţii de foraj de mare adîncime, maşină electronică de calculat de birou cu imprimantă.

În **metalurgie** s-au încheiat cercetări privind utilizarea în proporţii mărite a gazului metan la aglomerarea minereurilor de fier, obţinerea unor noi tipuri de oţeluri pentru construcţii cu caracteristici superioare.

În **domeniul chimiei** s-au realizat, prin concepţie proprie, tehnologii de obţinere a polieterilor şi poliesterilor pentru poliuretani, elaborarea de răşini, lacuri şi mase organice pentru industria electrotehnică, tehnologii de obţinere a hormonilor steroizi, noi tipuri de îngrăşăminte complexe.

În **domeniul construcţiilor şi materialelor de construcţii** s-au terminat cercetările cu privire la extinderea maselor plastice în construcţii, s-au elaborat tehnologiile de fabricaţie a unor cimenturi rutiere, materiale refractare, a fibrelor de sticlă pentru armarea maselor plastice.

În **industria lemnului şi celulozei** s-au aplicat cercetări pentru extinderea utilizării sortimentelor inferioare de masă lemnoasă şi a deşeurilor, precum şi folosirea unor noi specii lemnoase ca materii prime pentru producţia de celuloză.

În **agricultură** s-au obţinut noi soiuri de grîu şi cartofi, noi tipuri de hibrizi de porumb, floarea-soarelui şi alte plante. Rezultate bune s-au obţinut şi în **celelalte domenii ale ştiinţei.**

VI. RELAŢII ECONOMICE EXTERNE

Ritmul susţinut de dezvoltare a economiei, lărgirea, diversificarea şi ridicarea nivelului tehnic şi a calităţii produselor au permis ca ţara noastră să-şi extindă relaţiile economice externe şi să ia parte activă la schimbul mondial de valori, la diviziunea internaţională a muncii.

În anul 1972, **volumul total al comerţului exterior** a crescut cu 14,0% faţă de anul 1971 şi cu 25,8% faţă de anul 1970. Au fost promovate relaţii largi cu ţările socialiste membre ale C.A.E.R. în cadrul Programului complex al adîncirii şi perfecţionării în continuare a colaborării şi dezvoltării integrării economice socialiste adoptat în anul 1971 ; s-au întărit şi dezvoltat legăturile economice şi de cooperare tehnico-ştiinţifică cu toate ţările socialiste, s-au lărgit relaţiile economice cu celelalte state ale lumii, fără deosebire de orînduirea socială, pe baza deplinei egalităţi în drepturi şi avantajului reciproc.

Volumul exportului realizat în anul 1972 a fost de 14,3 miliarde lei valută, cu 13,7 % mai mare decît în 1971 şi cu 29,1 % mai mare decît în 1970. S-a îmbunătăţit structura exportului, îndeosebi pe seama creşterii exportului de maşini şi utilaje şi alte produse industrializate.

Pentru asigurarea nevoilor economiei naţionale, în anul 1972 s-a realizat un volum sporit de importuri faţă de anul 1971 ; o pondere însemnată în cadrul importului o deţin materiile prime şi materialele pentru industria prelucrătoare, precum şi utilajele şi instalaţiile destinate realizării programului de investiţii.

În anul care a trecut s-a lărgit activitatea de cooperare economică, tehnică şi ştiinţifică prin încheierea de noi acorduri de cooperare în domeniul industriei energetice, în producţia de nave, maşini-unelte, autoturisme, aeronautică, în industria chimică, minieră şi petrolieră, în executarea unor sisteme de irigaţii, în efectuarea de cercetări geologice ; a continuat procesul de constituire a societăţilor mixte de comercializare a produselor româneşti pe pieţele externe. S-au încheiat aproape 50 acorduri, convenţii şi alte aranjamente privind schimburile comerciale şi acţiuni de cooperare economică şi tehnică cu diferite ţări.

S-a dezvoltat **turismul internaţional**, numărul turiştilor străini care ne-au vizitat ţara în anul 1972 a fost de aproape 3 milioane, cu 7,1% mai mare decît în anul 1971.

VII. POPULAŢIA ŞI NIVELUL DE TRAI

Dezvoltarea forţelor de producţie, modernizarea structurilor economiei naţionale şi creşterea în ritm înalt a venitului naţional au creat condiţii pentru ridicarea continuă a bunăstării materiale şi spirituale a întregului popor.

Populaţia ţării a fost la 1 ianuarie 1973 de 20,8 milioane locuitori, în cursul anului 1972 înregistrîndu-se un spor de circa 194 mii persoane.

Au continuat să se producă **schimbări calitative în structura populaţiei ocupate** ; ponderea populaţiei ocupate în ramurile neagricole a crescut de la 53,6% în 1971, la peste 55% la sfîrşitul anului 1972 ; numărul mediu al salariaţilor în economia naţională a depăşit 5 600 mii persoane ; au fost create 250 mii noi locuri de muncă.

Veniturile băneşti ale populaţiei obţinute de la sectorul socialist au fost în anul 1972 cu 7,5% mai mari faţă de anul precedent şi cu 16,7% mai mari decît în anul 1970.

Veniturile din salarii au crescut faţă de anul 1971 cu 6,4%.

Politica partidului şi statului nostru de îmbunătăţire a raportului între salariile diferitelor categorii de salariaţi şi-a găsit expresia în **ridicarea, începînd cu 1 septembrie 1972, a salariului minim de la 800 lei la 1000 lei şi corectarea salariilor de 1 000—1 180 lei.** Prin aplicarea acestei hotărîri, salariaţii au beneficiat, în perioada 1 septembrie — 31 decembrie 1972, de venituri suplimentare de peste 1,1 miliarde lei. S-au realizat prevederile referitoare la creşterea salariului real; indicele general al preţurilor şi tarifelor s-a menţinut practic la nivelul anului precedent.

S-au îmbunătăţit în continuare condiţiile de viaţă ale ţărănimii ; **veniturile băneşti ale familiilor de ţărani**, provenite din retribuirea muncii în unităţile agricole cooperatiste şi din vînzarea produselor agricole către unităţile socialiste, au fost în anul 1972 cu 5,7% mai mari faţă de 1971. De la 1 august 1972 s-au luat măsuri de asigurare a unui venit minim lunar garantat de 800 lei cooperatorilor zootehnişti. De la 1 ianuarie 1972 membrii cooperativelor agricole de producţie beneficiază de ajutoare pentru incapacitate temporară de muncă, precum şi de ajutoare lunare pentru fiecare copil în vîrstă de pînă la 16 ani.

În anul 1972 **fondurile acordate de la bugetul de stat pentru acţiuni social-culturale** au însumat 40,1 miliarde lei, cu 9,5% mai mult decît în 1971.

În anul 1972 au fost majorate pensiile de asigurări sociale, pensiile I.O.V.R., pensiile militare de stat şi ajutoarele sociale.

A sporit sprijinul material pe care îl acordă statul familiilor cu copii şi în mod deosebit celor cu mulţi copii şi cu venituri mai reduse, prin majorarea alocaţiilor de stat pentru copii şi acordarea de ajutoare băneşti. A crescut cu 13 000 numărul locurilor în grădiniţe cu cămin, creşe şi case de copii.

Măsurile luate de partid şi de stat în scopul ridicării nivelului de trai material şi cultural sînt reflectate sintetic de creşterea în anul 1972 cu 6,5 % a veniturilor totale reale ale populaţiei.

Volumul total al mărfurilor desfăcute prin comerţul socialist a fost în anul 1972 de 112,4 miliarde lei ; comparativ cu anul 1971, volumul desfacerilor a fost mai mare cu 6,3 % pe total, cu 4,3 % la mărfurile alimentare, cu 8,5 % la alimentaţia publică şi cu 7,2 % la mărfurile nealimentare.

Desfacerile prin comerţul socialist la principalele mărfuri au crescut în anul 1972 faţă de 1971 cu : 6,7% la carne, 37,3% la păsări vii, 5,7% la preparate din carne, 2,0 % la ulei comestibil, 9,3 % la unt, 6,4 % la lapte de consum, 13,8 % la produse lactate proaspete, 12,8 % la brînzeturi, 4,3 % la zahăr, 7,1 % la ţesături, 8,1 % la confecţii, 13,5 % la tricotaje, 7,7 % la încălţăminte, 6,4 % la frigidere şi 6,7 % la mobilă. Deşi la majoritatea mărfurilor alimentare şi nealimentare desfacerile au sporit, totuşi, în unele perioade, cererea populaţiei nu a fost satisfăcută integral la unele sortimente de carne şi produse lactate, unele sortimente de ţesături de bumbac, confecţii şi încălţăminte, televizoare, unele materiale de construcţii.

Condiţiile de locuit ale populaţiei s-au îmbunătăţit ; au fost date în folosinţă aproape 135 mii locuinţe. Din fondurile statului şi ale organizaţiilor cooperatiste au fost construite 47 000 apartamente, iar din fondurile proprii ale populaţiei cu sprijinul statului 37 500 apartamente. Populaţia a construit din fonduri proprii peste 50 000 locuinţe. Au fost date în folosinţă noi cămine pentru nefamilişti cu 22 400 locuri.

În anul 1972 a sporit dotarea **tehnico-edilitară** a localităţilor ; reţeaua de distribuţie a apei s-a extins cu peste 440 km, reţeaua de canalizare cu peste 240 km, reţeaua de distribuire a gazelor cu peste 200 km. Parcul de mijloace de transport urban în comun de persoane a fost mărit cu încă 750 vehicule.

Baza materială a **învăţămîntului** s-a dezvoltat prin darea în folosinţă a peste 3 200 săli de clasă, 43,5 mii mp spaţii pentru laboratoare şi ateliere-şcoală, peste 9 mii locuri în internate şcolare şi cămine studenţeşti.

În anul şcolar 1972/1973 frecventează învăţămîntul obligatoriu de 10 ani peste 2 700 000 elevi, liceele de cultură generală şi liceele de specialitate aproape 500 000 elevi, învăţămîntul profesional peste 330 000 elevi, iar institutele de învăţămînt superior aproape 144 000 studenţi ; numărul de elevi şi studenţi din instituţiile de învăţămînt de toate gradele a ajuns la aproape 3 800 000.

În cursul anului 1972 au fost pregătiţi în şcoli 104,7 mii muncitori calificaţi, iar un număr de 213 mii s-au calificat ori şi-au ridicat calificarea la locul de muncă.

În domeniul **culturii şi artei** au fost date în folosinţă teatrele din Craiova, Tîrgu-Mureş, noi case de cultură şi cămine culturale la sate. Studiourile româneşti au produs în cursul anului 1972, 19 filme artistice de lung metraj, 29 filme artistice de scurt metraj şi 239 filme documentare şi jurnale cinematografice. Au fost editate aproape 4 100 titluri de cărţi şi broşuri cu un tiraj de peste 72 milioane exemplare. Tirajul ziarelor a crescut cu 2,3% faţă de anul precedent.

S-au asigurat condiţii tot mai bune pentru **servirea medicală a populaţiei** prin înzestrarea unităţilor sanitare cu aparatură modernă, prin darea în folosinţă a 7 noi spitale cu 4 600 locuri. Au fost date în folosinţă noi spaţii în sanatorii şi complexe balneare.

★

Succesele obţinute în dezvoltarea economico-socială a ţării în anul 1972 sînt rodul activităţii pline de devotament şi spirit patriotic al clasei muncitoare, ţărănimii, intelectualităţii, al tuturor oamenilor muncii care înfăptuiesc neabătut politica partidului de dezvoltare multilaterală a ţării, de înaintare hotărîtă a României pe drumul prosperităţii şi civilizaţiei. Realizările obţinute confirmă realismul obiectivelor stabilite de Congresul al X-lea şi Conferinţa Naţională ale partidului şi dau garanţia îndeplinirii angajamentului clasei muncitoare, al tuturor oamenilor muncii de a realiza cincinalul înainte de termen, de a înfăptui programul de accelerare a dezvoltării economice şi sociale, de edificare a societăţii socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră.

CONSILIUL CENTRAL DE CONTROL MUNCITORESC AL ACTIVITĂŢII ECONOMICE ŞI SOCIALE

COMITETUL DE STAT AL PLANIFICĂRII

DIRECŢIA CENTRALĂ DE STATISTICĂ

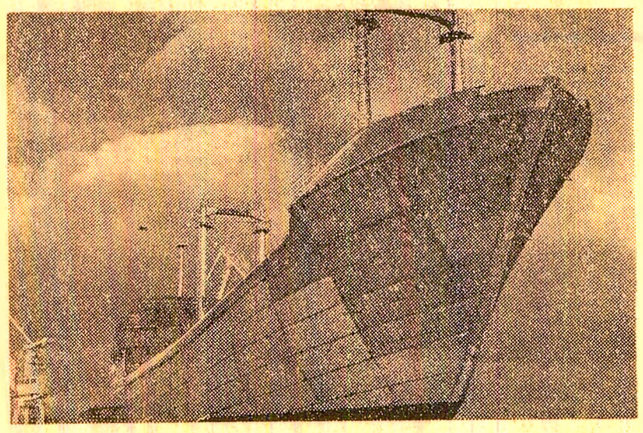

BRAILA (Corespondentul „Scînteii", N. Gr. Mărăşanu). — Cu o lună şi jumătate în urmă, harnicul colectiv al constructorilor de nave brăileni încheia bilanţul unui an de eforturi cu un spor de producţie în valoare de 40 986 mii lei. Anul acesta a debutat cu aceleaşi frumoase succese : în curînd primul cargou de 4 500 tdw va fi lansat, iar de cîteva zile navaliştii din sectorul 1 construcţii — şef sector ing. Ion Ghionu — au atins un avans de două luni faţă de grafic la cargourile 2 şi 3 de 4 500 tdw.

Într-un viitor apropiat, de pe noua cală de lansare a Şantierului naval din Brăila vor fi lansate, luînd drumul mărilor şi oceanelor lumii, cargouri de 7 500 tdw, 12 000 tdw şi chiar de 20 000 tdw.

„DANUBIANA" — o puternică şi complexă unitate a industriei chimice, o marcă de prestigiu. Anvelopele produse aici, cu care sînt echipate majoritatea autovehiculelor ce străbat arterele ţării, se remarcă prin înalta lor calitate, prin caracteristicile funcţionale superioare, fapt pentru care sînt intens solicitate şi de beneficiarii externi

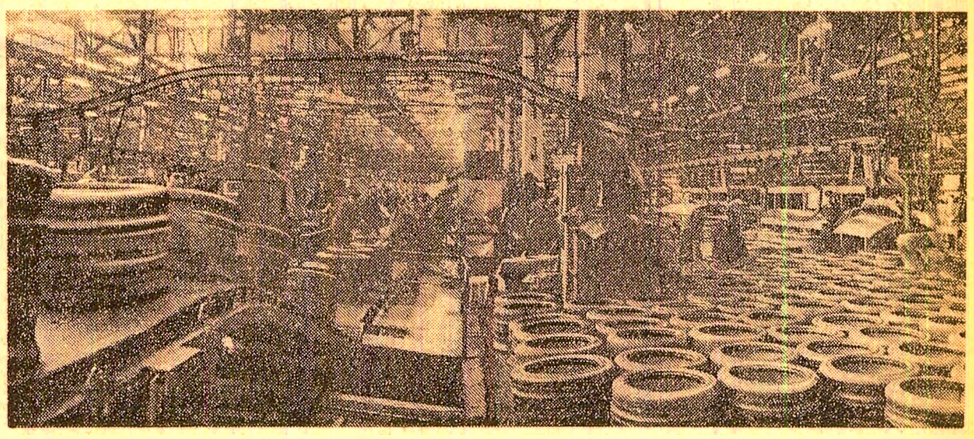

„O AMPLĂ BĂTĂLIE SOCIALĂ — SEMNAL ȘI EXEMPLU REVOLUȚIONAR"

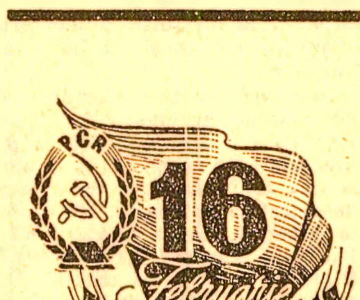

40 de ani de la desfășurarea eroicelor lupte muncitorești din februarie 1933

În perspectiva celor patru decenii care au trecut de la desfășurarea lor, eroicele lupte din ianuarie-februarie 1933 ne apar în plenitudinea importanței lor, nu numai prin efectele lor imediate, dar și prin implicațiile de durată asupra evoluției sociale și politice a României în perioada următoare. Detașamente înaintate ale proletariatului român, muncitorimea ceferistă și cea petrolistă s-au manifestat în cursul acestor mari bătălii sociale ca exponenți ai aspirațiilor întregii clase muncitoare, ai celor mai largi pături ale poporului.

Unul dintre rezultatele acestor lupte a fost maturizarea și călirea politică a organizațiilor Partidului Comunist Român, dezvoltarea experienței cadrelor sale, afirmarea unui șir de militanți revoluționari, activiști de partid și sindicali care, sub îndrumarea Comitetului Central al P.C.R., au avut un rol important, fie în conducerea organizațiilor de partid, sindicale sau de tineret, fie în organizarea directă a acțiunilor muncitorești ca, de pildă, Gh. Gheorghiu-Dej, Dumitru Petrescu, Ilie Pintilie, Constantin Doncea, Gheorghe Stoica, Chivu Stoica, Gheorghe Vasilichi, Ion Mețiu, Ion Turcu, Pavel Bojan, Emil Popa, Tănase Avramescu, Vasile Bigu, Panait Bogătoiu, Mihai Crivei, Constantin Mirza, Gheorghe Ghica și alții. Experiența dobîndită de partid în cursul luptelor din 1933, afluxul de cadre provenite din rîndurile clasei muncitoare, legate strîns de masele populare, au contribuit în mod considerabil la creșterea rolului său în organizarea luptelor politice și sociale din perioada următoare.

Pătrunderea în conștiința maselor largi a adevărului că proletariatul luptă nu numai pentru propriile sale interese, dar, totodată, pentru interesele fundamentale, de ordin social și național, ale întregului popor, a conferit mișcării de solidaritate cu luptele muncitorești din ianuarie-februarie 1933 și, apoi, cu procesele intentate conducătorilor acestor lupte, un caracter mult mai larg decît în numeroase alte acțiuni ale proletariatului din țara noastră.

SPRIJIN ACTIV DIN PARTEA CELOR MAI LARGI PĂTURI ALE POPULAȚIEI

Solidaritatea maselor populare cu luptele proletare din 1933, protestul lor împotriva represiunii sălbatice de la „Grivița" și a condamnării la ani grei de închisoare a conducătorilor acestor lupte au îmbrăcat forme din cele mai variate: greve și demonstrații de stradă, campanii de presă, ajutorarea celor loviți de actele represive ale guvernanților, strîngerea a zeci de mii de semnături pe moțiuni de protest etc. Venind să depună ca martori în apărarea acuzaților în procesul de la Craiova din iunie 1934, Nicolae Ceaușescu, muncitor comunist, atunci în vîrstă de 16 ani, Vasile Pogăceanu, Vasile Gabor și Ion Brad au fost arestați, confiscîndu-li-se „corpurile delicte": 15 liste de subscripție pentru ajutorarea militanților arestați, proteste semnate de numeroși cetățeni din Capitală și alte orașe.

Luptele muncitorești din 1933, expresie a procesului de radicalizare a maselor populare, au contribuit, ele însele, la intensificarea acestui proces. O ilustrare a efervescenței revoluționare ce cuprinsese toate straturile societății a constituit-o **crearea, la începutul anului 1933, a organizației democratice țărănești, Frontul Plugarilor**, sub conducerea dr. Petru Groza, a cărei strînsă colaborare cu Partidul Comunist Român a adus, în perioadele următoare, o contribuție însemnată la închegarea alianței muncitorești-țărănești.

La creșterea influenței P.C.R. în rîndurile maselor a contribuit crearea unui șir de organizații de masă care și-au desfășurat activitatea sub conducerea nemijlocită a partidului. În acest context **a luat ființă Comitetul Național Antifascist**, organizație democratică a clasei muncitoare, țărănimii, intelectualității, ca și a altor categorii sociale.

Luptele proletare din 1933 au avut **rezonanțe vii și în rîndurile intelectualilor, funcționarilor, meseriașilor și altor categorii sociale, accentuînd procesul de apropiere a acestora de clasa muncitoare.** Reprezentanți marcanți ai intelectualității, ca Lucrețiu Pătrășcanu, Petre Constantinescu-Iași, Radu Cernătescu, Tudor Arghezi, N. D. Cocea, Iorgu Iordan, Victor Ion Popa, Mihail Ralea, Geo Bogza, Demostene Botez, Victor Eftimiu, Ilie Cristea, Al. Sahia, Scarlat Calimachi, Al. Mihăileanu, Tudor Bugnariu, Cicerone Theodorescu, Eugen Jebeleanu ș.a., au militat activ ori și-au exprimat în presă sentimentele de solidaritate și simpatie pentru cauza mișcării muncitorești.

Toate acestea denotă că — **sub influența marilor lupte muncitorești din 1933 — s-au înregistrat importante deplasări în raportul forțelor de clasă, în favoarea clasei muncitoare, în frunte cu partidul ei marxist-leninist.**

Luptele muncitorești din 1933 au contribuit la demascarea în fața opiniei publice a politicii antipopulare și antinaționale a claselor exploatatoare. În cadrul dezbaterilor parlamentare din acel timp au avut loc ample și uneori virulente confruntări de opinii, în esența lor izvorîte din îngrijorarea cercurilor dominante în fața intensificării mișcării revoluționare și din deosebirile de ordin tactic privind căile de a acționa pentru stăvilirea acesteia.

Lipsa de consistență a explicațiilor date de autorități cu privire la represiune era atît de evidentă încît unii deputați au pus la îndoială veridicitatea comunicatelor oficiale; dr. Nicolae Lupu a propus instituirea unei comisii parlamentare de anchetă, propunere respinsă însă de majoritatea reacționară din Adunarea deputaților.

Eroicele lupte muncitorești din 1933, precum și puternica mișcare de solidaritate cu acestea au produs **o adîncă răscolire a opiniei publice.** În aceste condiții și sub influența vastei activități politico-organizatorice a P.C.R. s-a dezvoltat în anii următori **o amplă acțiune de masă care a frînat ofensiva capitalului împotriva nivelului de trai și drepturilor oamenilor muncii și a adus o contribuție de prim ordin** — într-un context istoric mai larg — **la întîrzierea ascensiunii spre putere a grupărilor fasciste.**

MESAJE DE SOLIDARITATE DE PE TOATE MERIDIANELE

Desfășurate la scurt timp după instaurarea dictaturii hitleriste în Germania, marile lupte muncitorești din 1933 au căpătat și o deosebită semnificație internațională, constituind un **exemplu însuflețitor pentru toți cei care, în diferite părți ale lumii, erau amenințați de primejdia fascismului.** Aceasta explică amploarea și intensitatea, de-a dreptul impresionante, ale **acțiunii internaționale de solidaritate cu luptele revoluționare din România.**

Relevînd că muncitorii feroviari români „dau un frumos exemplu", Comitetul internațional al muncitorilor feroviari arăta într-un apel: **„În această perioadă, lupta eroică a feroviarilor români este un semnal. Pentru muncitorii feroviari din toate țările, ea este dovada că forța clasei muncitoare este imensă și de neinvins atunci cînd este unită, avînd la bază frontul unic revoluționar".**

În Uniunea Sovietică au avut loc ample mitinguri de solidaritate cu lupta eroică a proletariatului român. Reliefînd amploarea și spiritul combativ ale luptelor revoluționare din România, ziarul „Pravda" conchidea că ele **„sînt menite să joace un rol hotărîtor în istoria poporului român"**. Organul de presă al feroviarilor sovietici, „Gudok", scria la rîndul său că acțiunile feroviarilor români **„au o importanță extraordinară".**

În Franța, ziarul „L'Humanité", relevînd că **„revoluția se face auzită" pe teritoriul României**, lansa chemarea: **„Nici un proletar nu se poate sustrage de la datoria sa de solidaritate activă cu frații din România".** La chemarea organizațiilor muncitorești au avut loc reuniuni și mitinguri în cadrul cărora au fost adoptate moțiuni de solidaritate cu lupta muncitorilor români și de protest împotriva reprimării ei crunte. Intelectuali francezi proeminenți ca Henri Barbusse, Jean Richard Bloch, Paul Vaillant-Couturier, Louis Aragon, Marcel Villard, Paul Signac, Charles Vildac și alții și-au exprimat simpatia și solidaritatea cu lupta muncitorilor români, cu conducătorii lor arestați.

În marile centre muncitorești din Cehoslovacia, Anglia, Belgia, Olanda, Danemarca, Finlanda, Suedia au fost organizate, de asemenea, acțiuni de solidaritate. Marea bătălie revoluționară a proletariatului român, se arăta într-o moțiune a muncitorilor din Brno, **„a zguduit întreaga Europă"**, iar un manifest editat de Partidul Comunist din Ungaria aprecia că ea **„va rămîne întipărită pe veci în memoria proletariatului mondial ca o pildă demnă de urmat".**

Organul de presă al Partidului Comunist Italian, ziarul „Unità", care apărea ilegal, reliefa că aceste mari bătălii **„înseamnă pași serioși făcuți de proletariatul român, care va ști să învingă și să instaureze un guvern al muncitorilor și țăranilor".**

Mesaje ale solidarității proletare soseau și din alte continente, din numeroase țări ale Asiei, Americii și Africii. Calde sentimente de solidaritate internaționalistă au fost exprimate de ziarul „China roșie", organ al guvernului central muncitoresc-țărănesc, constituit în regiunile eliberate ale țării prin lupta revoluționară condusă de Partidul Comunist Chinez. Relevînd că **„în România a început un val de lupte greviste, care în prezent se dezvoltă și mai mult și care au zdruncinat dominația burgheză"**, ziarul sublinia rolul determinant al P.C.R. în organizarea și conducerea luptelor muncitorești din 1933.

Veștile despre epopeea luptelor muncitorești din România anilor '33 au făcut astfel înconjurul lumii, contribuind la stimularea elanului combativ al forțelor progresiste, antifasciste de pretutindeni; **formele de organizare și metodele de luptă ale proletariatului român au slujit la îmbogățirea patrimoniului comun de experiență revoluționară al mișcării muncitorești mondiale.**

Cinstim amintirea marilor bătălii proletare de acum patru decenii în condițiile în care idealurile pentru care au luptat și s-au jertfit generații de luptători revoluționari au biruit în țara noastră. **„Un popor cu o asemenea istorie glorioasă** — releva tovarășul Nicolae Ceaușescu — **va fi întotdeauna animat de dorința de a trăi liber, independent, stăpîn pe destinele sale, de a avea relații frățești, de prietenie și colaborare cu vecinii săi, cu toate națiunile lumii".**

Întregul nostru popor, strîns unit în jurul Partidului Comunist Român, înfăptuiește cu elan și abnegație politica sa marxist-leninistă, îndreptată spre edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate și croirea drumului spre comunism, cu convingerea că în felul acesta își îndeplinește deopotrivă înaltele obligații patriotice și internaționaliste, se dovedește continuator demn al luptei înaintașilor.

Gheorghe MATEI

tv

PROGRAMUL I

9,00 Curs de limbă engleză. Lecția a 40-a. Prezintă prof. univ. dr. Dumitru Chițoran.
9,30 De la Alfa la Omega — enciclopedie pentru elevi.
10,00 Telex.
10,05 Publicitate.
10,10 Moment folcloric cu Angela Moldovan, Maria Păunescu, Ion Milu (taragot) și Toni Iordache (țambal).
10,20 La ordinea zilei. Azi, în județul Galați.
10,35 Revista literară TV. „Nu măria-sa Publicul ci — pur și simplu — cititorul". Emisiune de Adrian Păunescu.
11,35 Film serial „Pe urmele lui Caplja" (ep. III).
12,35 Moment coregrafic cu Rodica Simion și Ion Tugearu.
12,45 Telex tehnico-științific.
13,05 Telejurnal.
17,30 Curs de limbă germană. Lecția a 40-a.
18,00 Telex.
18,05 Tragerea Pronoexpres.
18,15 Întrebări și răspunsuri.
18,40 Tineri interpreți de muzică populară: Maria Sabău, Vasile Maxim, Lucreția Hort, Floarea Tănăsescu și formația instrumentală condusă de George Vancu.
19,00 Timp și anotimp în agricultură.
19,20 1001 de seri.
19,30 Telejurnal. ● Cincinalul înainte de termen — cauză a întregului popor.
20,00 Cîntecul săptămînii: „Frumuseții tale" de George Grigoriu, pe versuri de Angel Grigoriu și Romeo Iorgulescu. Interpretează Doina Moroșanu.
20,05 Avanpremieră.
20,10 Teleobiectiv.
20,30 Telecinemateca: Ciclul Jean Gabin. „Vîrsta ingrată". În distribuție: Jean Gabin, Fernandel, Marie Dubois. Regia Gilles Grenier.
22,00 24 de ore. ● România în lume.
22,40 Luminile rampei. Muzica și scena. Muzica la piesele lui Shakespeare.
23,00 Baschet masculin: Steaua — Juventud Badalona în sferturile de finală ale „Cupei Cupelor". Crainic comentator Adrian Vasiliu. Înregistrare de la Sala Floreasca.

PROGRAMUL II

20,00 O viață pentru o idee: Ing. Ion Ionescu — unul dintre fondatorii școlii matematice din țara noastră.
20,30 Program de circ.
20,40 Agenda.
20,50 Portativ '73 — Revista muzicii ușoare.
21,30 Bucureștiul necunoscut. Orașul — un caleidoscop (I). Emisiune de Maria Preduț.
21,50 Cîntece de dragoste. Soliști: Ion Dolănescu, Gheorghe Lazăr, Simion Pop.
22,10 Roman foileton „Destăinuire", ultimul episod. „Urmărirea".

cinema

● **Maria Stuart**: MELODIA — 8,45; 11; 13,30; 16; 18,30; 20,45, MODERN — 8,30; 11; 13,30; 16; 18,30; 21.
● **În umbra violenței**: FESTIVAL — 8,45; 11; 13,15; 15,30; 17,45; 20, LUCEAFĂRUL — 9,30; 11,45; 14; 16,30; 18,30; 21.
● **Anul carbonarilor**: AURORA — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20,30, TOMIS — 9; 11,30; 15,30; 18; 20,30.
● **Trilogie**: CAPITOL — 8; 10,15; 12,30; 14,45; 17; 19,15; 21,30.
● **Zestrea**: CENTRAL — 9; 11,15; 13,45; 16; 19,30; 20,45, VOLGA — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18,15; 20,30.
● **Pe aripile vîntului**: PATRIA — 10; 14,30; 19,15.
● **Explozia**: LUMINA — 9; 11,15; 13,30; 16,15; 18,30; 20,45, MUNCA — 15,30; 18; 20,15.
● **Drumul spre Vest**: SALA PALATULUI — 17 (seria de bilete — 4403); 20,15 (seria de bilete — 4410), SCALA — 9; 11,45; 14,30; 17,30; 20,30, BUCUREȘTI — 8,30; 11; 13,30; 16; 18,30; 21, FAVORIT — 10; 12,30; 15,30; 18; 20,30.
● **Program de desene animate pentru copii**: DOINA — 9,30.
● **Arena acriană**: DOINA — 11,15; 13,45; 15,45; 17,45; 19,45.
● **Poliția mulțumește**: FEROVIAR — 9,15; 11,30; 13,45; 16; 18,15; 20,30, GLORIA — 9; 11,15 13,30; 15,45; 18,15; 20,30, FLAMURA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30.
● **Războiul lui Murphy**: EXCELSIOR — 8,30; 11; 13,30; 16; 18,30; 21, MIORIȚA — 9; 11,45; 15; 17,45; 20,30.
● **Nunta de piatră**: BUZEȘTI — 15,30; 18; 20,15.
● **Am întîlnit țigani fericiți** — 10; 12; 14, **Tăcerea e de aur** — 16,30, **A fost prietenul meu** — 18,45, **Știri false** — 20,45: CINEMATECA (sala Union)
● **Queimada**: GRIVIȚA — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20,30, ARTA — 15,30; 18; 20,30.
● **Capcană pentru general**: GIULEȘTI — 15,30; 18; 20,15.
● **Marea evadare**: ÎNFRĂȚIREA ÎNTRE POPOARE — 15,30; 19.
● **Silvia**: BUCEGI — 15,30; 18; 20,30.
● **Pescărușul**: PROGRESUL — 15,30; 18; 20,15.
● **Fillera**: DACIA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30, LIRA — 15,30; 18; 20,15.
● **Ursul Yogi**: UNIREA — 15,30; 18.
● **E o poveste veche**: UNIREA — 20,15.
● **Ferma din Arizona**: DRUMUL SĂRII — 15,30; 19.
● **Săptămîna nebunilor**: FLOREASCA — 15,30; 18.
● **Căldura mîinilor tale**: FLOREASCA — 20,30.
● **Domnului profesor, cu dragoste**: COTROCENI — 15,30; 18; 20,15.
● **Lupul mărilor: Răzbunarea** POPULAR — 15,30; 19.
● **Tora! Tora! Tora!**: FERENTARI — 15,30; 19.
● **Ultimul tren din Gun Hill**: CRÎNGAȘI — 15,30; 18; 10,15.

teatre

● Opera Română: **Boema** — 19.
● Teatrul de operetă: **Contele de Luxemburg** — 19,30.
● Teatrul Național „I.L. Caragiale" (sala Studio): **Să nu-ți faci prăvălie cu scară** — 20.
● Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" (sala din bd. Schitu Măgureanu): **D-ale carnavalului** — 20, (sala din str. Alex. Sahia): **Valentin și Valentina** — 20.
● Teatrul Mic: **Vicleniile lui Scapin** — 19,30.
● Teatrul „C.I. Nottara" (sala Magheru): **Adio Charlie** — 19,30, (sala Studio): **Bărbați fără neveste** — 20.
● Teatrul Giulești: **Casa care a fugit pe ușă** — 19,30.
● Teatrul „Ion Creangă": **Cele 12 luni ale anului** — 16.
● Teatrul „Țăndărică" (sala din Calea Victoriei): **Ariciul albastru** — 17, (sala din str. Academiei): **Răi și nătărăi** — 15.
● Teatrul satiric muzical „C. Tănase" (sala din Calea Victoriei nr. 174): **Groapa** — 19,30.
● Teatrul de revistă și comedie „Ion Vasilescu": **Crizanteme muzicale** — 19,30.
● Circul „București": **Aprindeți stelele** — 19,30.

Gh. Petrașcu — desenator și gravor

CRONICA PLASTICĂ

Numeroasele manifestări artistice prilejuite de centenarul nașterii lui Gh. Petrașcu aduc în aceste zile în atenția amatorilor de artă un aspect mai puțin cunoscut al operei pictorului — activitatea sa de desenator și gravor. Muzeul de Artă al Republicii Socialiste România, care, nu de mult, ne-a oferit o remarcabilă întîlnire cu pictura lui Petrașcu, a deschis, de curind, în sălile de la etajul II, o expoziție de desene și gravuri în mare parte inedite, care, de această dată, completează în chip semnificativ și armonios imaginea de continuă vitalitate cu care ne obișnuise opera pictorului. Accentul cade și acum asupra densității, a puterii formative a unor lucrări asimilate de multă vreme de patrimoniul nostru de artă, a unor lucrări proprii tradiției românești de pictură.

Lîngă desenele lui Petrașcu, expuse acum în sălile de la etajul II ale Muzeului de Artă, ca și lîngă pictura sa expusă la parter, încerci parcă aceeași senzație de plenitudine, aceeași impresie că lumea se adună statornic sub ochiul, sub gîndul artistului. Întîlnești aici aceeași bogăție de forme, aceeași carnație a culorii vii, dense, vitale. Rămînînd transparente, desenele sale se întunecă parcă pe dinăuntru de opacități inexplicabile, fluența se rupe într-o încordare bruscă, în suspensia dramatică a negrului. Și, pentru a continua similitudinile cu pictura, știința de a comprima emoția, este parcă răspunzătoare în toate aceste desene de secreta neliniște ce străbate culoarea, de dramatismul ei în atîtea rînduri subliniat de exegezele ce i-au fost închinate.

„Îmi plăcea să desenez, dar niciodată nu m-aș fi gîndit că voi deveni pictor. Pe vremea aceea pictura nu era considerată o profesiune" — mărturisea Petrașcu, exprimînd în aceste cîteva cuvinte lupta pe care a fost nevoit să o poarte cu o întreagă mentalitate; luptă ale cărei victorii (numeroasele premii la saloanele oficiale ca și titlurile și medaliile obținute — o atestă), dar mai ales consecvența, tenacitatea în urmărirea scopului propus i-au asigurat un echilibru dinamic, miraculos în înaintarea sa pe calea artei. Căci nici școlile academice pe care le-a urmat (atelierul lui George Demetrescu Mirea și al lui W. A. Bouguereau), nici influența timpurie a lui N. Grigorescu nu și-au instituit cu autoritate prezența în opera sa. Știința desenului — pe care o dobîndește asociat soluțiilor pe care ar fi putut să le ofere unul sau altul dintre aspectele creației plastice contemporane lui — nu a făcut decît să accentueze caracteristici esențialmente personale, să-l contureze, relevîndu-i individualitatea creatoare. Retras și taciturn, așa cum ni-l descriu numeroase mărturii de epocă, acest artist, supranumit din această cauză și „baciul", a știut întotdeauna să-și adecveze sensibilitatea sa frustă motivului propus, să asculte parcă creșterea tainică a naturii, să facă, în același timp, o apologie a vieții urbane.

Desenele și gravurile prezentate acum în expoziție, confruntate cu lucrările în ulei, lasă o dată mai mult impresia că opera sa stă sub semnul unor complexe obsesii tematice. Peisajul însuflețit de cele mai multe ori de prezențe umane, autoportrete, portrete sau studii — crochiuri realizate după personaje surprinse în momentele intime ale relaxării lor în cadrul familial — iată tot atîtea teme predilecte ale artistului. Deși, în folosirea creionului, a tușului, cărbunelui, acuarelei, pastelului sau guașei, ca și în abordarea uneia sau alteia din marile categorii tematice care i-au animat opera pot fi depistate mai multe etape de creație — esențială și constantă este parcă îmbinarea unui sentiment primordial al naturii cu o expresie plastică subtilă și atît de caracteristică.

De la primele desene, situate din punct de vedere cronologic în jurul anului 1900 — în marea lor majoritate studii după model, autoportrete, peisaje — la aspecte ale călătoriilor la Veneția, Assuan (Egipt), sau la contactul cu lumina Balcicului, surprins în crochiuri rapide; de la peisajele din Vitré (Bretania), Sighișoara sau Turtucaia realizate în marea lor majoritate în tuș cu accente de crete colorate sau acuarelă realizate după primul război mondial, la lucrările de după 1930, cînd Petrașcu realizează acuarele inspirate de mediul familial și grădina casei de la Tîrgoviște, de peisajul marin sau de malul Ialomiței; de la desenele anilor 1931—1935, în care întîlnim mai ales figuri feminine în interioare, și pînă la emoționantul „Autoportret" din 1939 — ultimul pe care l-a realizat — notația presupune prezența realității obiective.

Datele concrete de la care pornește, de fiecare dată, relieful variat și policrom al zărilor românești sau frumusețea unei siluete feminine la malul mării sînt parcă ridicate din obiectivitatea lor materială și proiectate în fabulos. În fiecare din peisajele notate Petrașcu a operat parcă anumite decupări cu intenție semnificativă, reținînd doar elementele capabile să ne ofere, din cîteva linii, un tablou complet, fixînd repere menite să ne sugereze un întreg periplu. Restrînse ca arie tematică la universul cotidian, aceste desene, în marea lor majoritate colorate, aduc încă o dată, ca și pictura, dovada unui realism poetic de o deosebită elevație spirituală. Prețiozitatea de smalț a ceramicii populare, bogăția cromatică a covorului moldovenesc, graiul dens, elocvent al materiei colorate păstrează în aceste compoziții contactul cu specificitatea tradiției noastre artistice.

Gravura este un alt gen pe care Petrașcu îl cultivă, începînd din 1918, cu unele intermitențe. Numeroase autoportrete, portrete ale membrilor familiei sale, scene de interior, peisaje, prezentate acum în expoziție, fac o dată mai mult dovada științei atît de fine a desenului, dovada percepției lui ascuțite și pătrunzătoare. Faptul că artistul a revenit, de multe ori, asupra planșei imprimate cu accente de culoare conferă un plus de picturalitate și de unicitate gravurilor sale. Forța concentrată, reală și unică prin efectul pe care-l produce răzbate acum și din gravurile reimprimate de prof. S. A. Iuca după moartea artistului.

Expoziția din sălile muzeului Republicii Socialiste România este încă o mărturie a faptului că Petrașcu a explorat, a încercat multiple modalități de expresie, a creat, cu asiduitatea sa liniștită, lucrări în care a făcut să vorbească vocea acestui pămînt și a oamenilor lui. Căci, manifestările vieții telurice au fost minunat exprimate de acest simplu, curajos, răbdător și puternic artist. Vigoarea desenatorului Ressu, fluiditatea coloritului palladian, știința și rigoarea desenelor lui J. Al. Steriadi sînt astfel completate armonios, în cadrul tezaurului de artă românească, de grafica lui Gh. Petrașcu.

Marina PREUTU

PRIMII ABSOLVENȚI DIN PROMOȚIA 1973 A ÎNVĂȚĂMÎNTULUI SUPERIOR REPARTIZAȚI LA LOCURILE DE MUNCĂ

Luna februarie deschide, potrivit tradiției, acțiunea de repartizare a absolvenților promoției 1973 din diferitele sectoare ale învățămîntului nostru superior. Pînă acum au fost repartizați absolvenții secției instalații pentru construcții din Institutul de construcții din București și ai Facultății de industrie alimentară din Institutul politehnic din Galați. În continuare, pînă la sfîrșitul lunii, vor mai fi repartizați absolvenții secțiilor de tehnologie mecanică a tricotajelor și confecțiilor și de tehnologie chimică a confecțiilor din piele din Institutul politehnic din Iași, ai secțiilor de statistică industrială și agrară ale Academiei de studii economice, ai secției de regie de teatru din Institutul de artă teatrală și cinematografică „Ion Luca Caragiale".

Potrivit datelor furnizate de Ministerul Educației și Învățămîntului, repartizarea studenților din ultimul an de la celelalte secții și facultăți existente în cele 19 centre universitare ale țării va continua în lunile iunie, iulie și septembrie. În conformitate cu normele în vigoare, repartizarea se realizează pe baza locurilor comunicate de uzine, întreprinderi și instituții centrale.

(Agerpres)

TEATRUL TV — propagator și creator de valori spirituale

● UN ATESTAT AL CALITĂȚII — POPULARITATEA ● PREOCUPAREA NUMĂRUL UNU — PROMOVAREA PIESEI ORIGINALE DE ACTUALITATE ● „SCENA CU CEI MAI MULȚI SPECTATORI" POATE FACE MAI MULT PENTRU ÎMBOGĂȚIREA PATRIMONIULUI CULTURAL

Este un adevăr binecunoscut că televiziunea constituie teatrul cu cei mai mulți spectatori. De asemenea, ca un fapt cert, teatrul TV este o emisiune a cărei popularitate este în continuă creștere. O demonstrează sondajele de opinie, statisticile care situează teatrul TV pe locul al doilea ca audiență după emisiunile politice. O arată însă și mulțimea scrisorilor care au fost expediate după premierele unor lucrări românești ca „Zestrea", de Paul Everac, „Întoarcerea tatălui risipitor" de I. D. Sîrbu sau, mai recent, „Întîlnire peste ani" de Lucia Demetrius.

Dată fiind ponderea și fenomenul de largă difuziune al emisiunilor de teatru — atît calitatea cît și ecoul lor spiritual trebuie să rămînă constant în atenția noastră.

Emisiune consacrată, **Teatrul TV** se arată, în mod evident, conștient de locul pe care îl joacă la ora actuală în viața culturală, de înalta sa răspundere față de milioanele de spectatori care o urmăresc: marți seara și, din două în două săptămîni, joia sau vinerea (Teatrul scurt).

Bilanțul anului 1972 este unul pozitiv. Date fiind și marile posibilități de care dispune (ne gîndim îndeosebi la forțele artistice la care poate face apel), televiziunea și-a consolidat în stagiunea trecută nu numai una dintre cele mai bogate și diversificate, ci și una dintre cele mai interesante „scene" ale țării — reușind să se constituie într-un adevărat „Teatru național". Programul „teatrului" de care vorbim a reușit să fie din ce în ce mai demn de apreciere: un program cu pronunțate valori educative, de propagare a unei culturi autentice, care se adresează unui public deosebit de numeros — cu grade de cultură diferite și care trebuie, deopotrivă, satisfăcut în exigențele sale și stimulat către un nivel estetic superior. Impune efortul televiziunii în realizarea unei palete dramaturgice cît mai variate și cuprinzătoare, bogate în premiere absolute. Impune consecvența orientării ideologice a repertoriului în direcția celor mai autentice creații originale, a unor valoroase creații ale dramaturgiei universale și a unor scrieri din alte țări — cu un puternic conținut progresist. („Moartea guvernatorului" de Leon Kruczkowski, „Pledoarie pentru un răzvrătit" de Roblés, „Singurul martor" de Fratu Tur etc.). De remarcat, de asemenea, echilibrul judicios între autorii clasici și contemporani, între dramaturgia universală și autohtonă; seriozitatea cu care este preluată tradiția artei dramatice și regizorale românești.

„Mincinosul", „Torquato Tasso"... Ibsen, Gorki și Romain Rolland... Fără să se lase derutat de unele opinii contrarii, micul ecran a perseverat în a ne favoriza „zborul în paradisul clasicilor". Cel mai adesea, cu măsură și inteligență. Au fost desigur și cazuri cînd clasicii ne-au apărut drept scriitori pentru care „studiul în clasă" e arhisuficient; al căror univers de preocupări, a căror viziune sumbră nu ne mai poate interesa (acel Ibsen care a scris „Micul Eyolf", de pildă). Și gîndindu-ne la asemenea situații, nu putem decît milita pentru o mai atentă, riguroasă selecție a valorilor moștenite în perspectiva cerințelor contemporane, exigențelor numerosului public pe care televiziunea trebuie să-l influențeze spiritual.

Cel mai adesea însă, propagarea culturii a însemnat valorificarea ei contemporană. Iată, de pildă, premiera cu „John Gabriel Borkman", spectacol care se înscrie într-un întreg ciclu consacrat marelui dramaturg norvegian. Penultima piesă a lui Ibsen, de sumbru lirism autobiografic, a fost descifrată de regizorul Petre Sava Băleanu (scenografia: arh. Teodora Dinulescu), judicios, convingător din perspectiva înnoitoare a unei lucrări profund antiburgheze; montarea a insistat pe refuzul moștenirii unor ambiții nejustificate, pe subtila condiționare socială a dramelor. Am urmărit, de asemenea, foarte recent, **„Hernani"**. Am petrecut o seară minunată, redescoperindu-l pe Hugo, clocotul pasiunilor, curajul nobleții sau armonia poeziei dramatice, retrăind acea altă „premieră" — a anului 1830 cu „bătălia pentru Hernani", adică pentru o artă eliberată de canoane în reflectarea măreției omului. Am putut constata că timpul i-a dat dreptate lui Hugo, că „tot ce ar părea exagerat, poate emfatic, naiv, sînt picături anume strecurate să ne învăluie într-un dulce extaz, să ne amintească de frumusețea fără egal a poeziei" că „Hernani" este „un strigăt, o chemare care să ne îndemne să căutăm o mare taină pierdută — poezia".

Teatrul TV s-a afirmat și ca un notabil **creator de cultură**, adoptînd și prezentînd, în premiere absolute, pe țară, piese inspirate nemijlocit din realitatea spirituală a acestor ani. Acesta este un punct de onoare al activității sectorului de care vorbim. Așa sînt cele două realizări de care aminteam la început — la care am mai dori să adăugăm: „Piticul din grădina de vară" de D. R. Popescu. Să nu omitem remarcabile valorificări ale unor texte mai vechi, bine cunoscute. Să amintim, de pildă, „Acești îngeri triști" a lui D. R. Popescu sau „Îndrăzneala" lui Gh. Vlad, sau „Iancu de la Hălmagiu" de Paul Everac.

Ultima perioadă ni s-a părut mai ales fructuoasă datorită spectacolelor inspirate din actualitate; serilor în care micul ecran a devenit un loc de întîlnire cu propria noastră viață, cu semenii noștri — de sondare a mentalităților lor, a modului lor de a gîndi și acționa, care ne clarifică aspirațiile și ne accentuează resurse de voință. Trebuie amintite „Întoarcerea tatălui risipitor" de I. D. Sîrbu, „Nopți în care nu se doarme" de Al. Voitin, „În vîntul de primăvară" de Letiția Popa, dar îndeosebi cele patru premiere ale **Lunii dramaturgiei TV** (din decembrie), inspirate din lupta poporului nostru pentru libertate socială, demnitate națională, viață nouă: „Coroană pentru Doja" de Aurel Gheorghe Ardeleanu (adaptare TV a spectacolului timișorean semnalat pozitiv în coloanele ziarului nostru), „Timp și adevăr" de Eugenia Busuioceanu (montarea Teatrului Mic), „Citadela sfărîmată" de Horia Lovinescu și „Întîlnire peste ani". Îndeosebi această adaptare pentru televiziune a piesei Luciei Demetrius — un îndemn la autoexaminare exigentă, la etică profesională și generozitate umană; o rememorare nostalgică a idealurilor tinereții" și un îndemn cald la respectarea și ducerea lor mai departe; un elogiu adus maturității lucide și lipsite de orice blazare și egoism — a avut un puternic și durabil ecou în mințile și sufletele telespectatorilor.

Aspirația de a deveni un adevărat teatru, cu o cît mai largă difuziune, și de a da o maximă eficacitate spirituală ideilor, sentimentelor reînviate pe micul ecran se traduce prin preocuparea alcătuirii unor distribuții cît mai fericite. Grație televiziunii am putut jalona evoluția unor actori al căror farmec, talent și măiestrie sînt binecunoscute, dar care apar destul de rar pe scenă, în raport cu dorința noastră de a-i urmări evoluînd: Dina Cocea, Radu Beligan, Kovacs György, George Constantin, Ion Marinescu, Ștefan Mihăilescu-Brăila, Marga Anghelescu, Olga Tudorache. Datorită televiziunii am fost martorii unor evoluții spectaculoase ale actorilor noștri mai tineri: Victor Rebengiuc, Margareta Pogonat, Sanda Toma („Zestrea"), Silvia Popovici, Mariana Mihuț („Acești îngeri triști"), Emanoil Petruț („Întoarcerea tatălui risipitor"), Virgil Ogășanu, Violeta Andrei („Singurul martor"), Irina Petrescu, Ilinca Tomoroveanu, Dora Chertes, Ștefan Iordache, Ion Besoiu, Ion Caramitru, Ovidiu Iuliu Moldovan și mulți alții. Să observăm totuși la capătul acestor înșiruiri succinte că imperativul valorificării actorilor de prestigiu din întreaga țară rămîne deschis. Kovacs György, Gh. Leahu, Teofil Vîlcu au făcut doar începutul.

După cum este de așteptat ca televiziunea să ofere posibilități de afirmare unui număr mai mare de tineri interpreți de talent din teatrele Capitalei, ca și din alte teatre ale țării.

De altfel, în aceeași ordine de idei, sîntem informați că va continua seria de „Teatru scurt" — formulă ce se bucură de simpatia publicului, în care sînt prezentate lucrări reprezentative ale genului. Spectacolele acestei emisiuni vor fi realizate în continuare cu ajutorul teatrelor din țară, ceea ce, sperăm, va fi un bun prilej de descoperire a unor noi talente. (Am urmărit pînă acum nu o dată, cu satisfacție, evoluția unor interpreți ai Teatrului Național din Timișoara, sau a celor din Galați, Brăila, Arad, Pitești).

Paralel cu contribuția la sporirea fondului dramaturgiei originale, teatrul TV are și meritul de a fi stimulat crearea și, apoi, de a fi impus spectatorilor săi un gen nou: scenariul TV. Apariția lucrărilor de această structură, mai adecvată specificului camerelor de luat vederi, constituie un bun exemplu de colaborare rodnică între redacția televiziunii, regizori, actori și autori. După cum s-a anunțat, televiziunea a premiat, în cadrul celei de-a doua ediții a concursului de scenarii pe care l-a constituit, un număr însemnat de texte (selecționate din peste 160 primite). Lucrările distinse au fost puse în lucru și cea dintîi a și fost supusă judecății publicului prin spectacolul cu **„Accidentul"** de Cristian Munteanu. Dezbatere interesantă asupra responsabilității etice, „Accidentul" a fost primit cu interes.

Este de așteptat ca, valorificînd experiența dobîndită, dînd mai multă vigoare actelor sale viitoare de cultură, alegîndu-și un repertoriu de largă audiență, cu puternice ecouri educative, televiziunea să realizeze un număr sporit de spectacole al căror mesaj să se adreseze nemijlocit conștiinței omului contemporan, mobilizînd-o la înfăptuirea unei societăți noi. Îndeosebi scenariile concepute special pentru TV și promovate ca atare vor trebui să devină tot atîtea atestări ale înregistrării unor noi succese în folosirea mijloacelor specifice ale teatrului TV; să ducă și mai departe efortul de definire a artei teatrului TV și de consolidare a unei scene de mereu crescînd prestigiu.

Natalia STANCU

OMUL FAȚĂ ÎN FAȚĂ CU

EXIGENȚELE ETICII SOCIALISTE

SUGESTII întărite cu argumentul realității concrete

în ampla dezbatere pe marginea proiectului de Norme ale vieții și muncii comuniștilor, ale eticii și echității socialiste

„Ori ești comunist în toate împrejurările, ori nu ești deloc"

Pe șeful de secție de la „mecanicul șef" din cadrul uzinei „Vulcan" — tehnicianul **Nache Rădan** — l-am întîlnit la comitetul de partid al uzinei.

Stăm de vorbă despre spiritul critic și autocritic, despre cinste, sinceritate, minciună, falsitate, ipocrizie, despre felul cum trebuie să se comporte un comunist la locul de muncă, în familie, în societate. Sînt cîteva probleme asupra cărora comunistul Nache Rădan a insistat în adunarea comuniștilor cu prilejul dezbaterii proiectului de norme.

— Eu nu zic că aceste lucruri pot fi mai bine exprimate decît în acest document. Sînt trei articole distincte — dacă nu mă înșel, articolele 29, 32 și 33 — care vorbesc despre ele. Dar, după cum am spus-o și la adunare, eu cred că ar fi foarte potrivit ca toate aceste trăsături să fie cumva sintetizate într-un singur articol...

— De ce ?

— Vedeți, eu cred că un comunist nu poate să se dedubleze, să facă o diferențiere netă între comportarea lui la locul de muncă și comportarea în societate, în familie. Să vă dau două exemple chiar de la noi din uzină. Primul vizează spiritul critic și autocritic pe care unii tovarăși nu-l înțeleg sau nu vor să-l înțeleagă așa cum trebuie. Cu cîtva timp în urmă, un comunist, bun muncitor, a fost criticat în adunarea de partid de un alt comunist. Critica era întemeiată și se părea că cel criticat și-o va însuși, o va privi ca pe un ajutor tovărășesc. Parțial, așa s-a și întîmplat. Zic parțial, pentru că cel criticat și-a îndreptat comportarea, dar... relațiile dintre cei doi, pînă atunci excelente, s-au deteriorat. A trebuit să intervenim noi, ceilalți, ca totul să revină la normal.

— Și al doilea exemplu ?

— Al doilea este mai dureros. Sînt oameni care la locul de muncă au o comportare exemplară, dar care în familie sînt de nerecunoscut : își maltratează soțiile, nu dau bani în casă sau au viciul beției ori al jocului de noroc. Am întîlnit cîteva femei la poarta uzinei în ziua de salariu, care-și așteptau bărbații, ca nu cumva să apuce drumul spre crîșmă sau spre nu știu ce neisprăviți ce i-ar fi curățat de bani la zaruri sau la cărți. Am stat de vorbă cu ei aici, la comitet, i-au discutat și tovarășii din secții și cei mai mulți s-au îndreptat. Din păcate, alții...

Tocmai de aceea zic eu că ar fi bine ca toate aceste trăsături morale să fie sintetizate într-un singur articol. Să iasă în evidență ideea că **un comunist nu se poate comporta decît ca un comunist.** În toate împrejurările.

Munca — izvor de apă vie

Cu 5 ani în urmă ieșea la pensie unul dintre cei mai vechi muncitori ai uzinei de construcții de mașini „1 Mai" din Ploiești.

Lui **Dumitru Dragomirescu,** căci despre el este vorba, participant activ la luptele revoluționare din 1933, îi venea greu să se despartă de colectivul în care lucrase, de uzina de care îl legau, prin mii de fire invizibile, eforturile, succesele, întîmplările neobișnuite sau de fiecare zi a 35 de ani de muncă neîntreruptă. Dar vîrsta își cerea binemeritata odihnă. Despărțirea a fost emoționantă.

...Dar, numai după 3 luni, la conducerea uzinei s-a prezentat... bătrînul Dumitru Dragomirescu. Motivul ? Să ceară reîncadrarea cu orice chip în muncă. La început a fost refuzat. Apoi, avînd în vedere drepturile garante prin lege, i s-a acceptat să lucreze cîte 4 luni pe an. Apoi...

La 66 de ani, Dumitru Dragomirescu, „nea Mitică", cum îi spune toată lumea, este cel mai vîrstnic salariat al uzinei „1 Mai". Încadrat ca specialist la secția de utilaj complex, tehnicianul principal Dumitru Dragomirescu răspunde de cîteva luni de zile de executarea unor uriașe mașini de scos din depozit și mașini de stivuit, pînă acum importate din străinătate cu prețul a milioane de lei valută. Primele două exemplare executate aici au și fost expediate Combinatului siderurgic din Galați.

L-am căutat cu cîteva zile în urmă, la sugestia mai multor comuniști din uzină, pe bătrînul Dragomirescu, membru al partidului comunist din 1933. L-am găsit la serviciul tehnologic, preocupat de corectarea unui proiect de execuție. Din una în alta a venit vorba și de bătrînețe și pensionare.

— Nici nu vreau să aud, ne-a spus el, privindu-ne țintă în ochi. Ce am simțit eu acum cinci ani, cînd venise vremea să plec din uzină, n-aș vrea să se mai repete niciodată.

— Dar... ce s-a întîmplat ?

— Păi, în cele cîteva luni cît am stat atunci acasă, departe de uzină, de oamenii de care mă leagă o viață, am trăit, cred, clipele cele mai insuportabile pentru mine. Închipuiți-vă un om care muncește de la 12 ani, adică de cînd deschide bine ochii și începe să înțeleagă firea lucrurilor, și care, după aproape 50 de ani de activitate neîntreruptă, se vede deodată trimis undeva la periferie, în afara cursului firesc al vieții.

Apoi, văzînd nedumerirea noastră, continuă :

— Îmi vine destul de greu să mă explic și pot să spun că nu numai la început, dar și acum, după 5 ani, mai sînt încă mulți care nu mă înțeleg. Vreau să știți însă că beneficiam de o pensie de 2 500 de lei și că nici vorbă nu putea fi de interesul de a cîștiga mai mult. Acasă nu-mi lipsește nimic, copiii sînt la locul lor, își au rostul lor. Cu toate acestea, sentimentul lipsei de activitate utilă societății este de nesuportat. Eu nu zic, există legi care ocrotesc bătrînețea, care îi asigură un trai liniștit și fiecare e liber să facă ce vrea. Dar munca e crezul meu de o viață și nu pot să concep o clipă fără a face ceva folositor — însă nu ceva auxiliar, ceva „pe măsura bătrînețelor", ci munca directă, bărbătească, întreagă, pe care am depus-o de cînd mă știu. De aceea, gîndindu-mă la propria experiență, eu aș propune ca în proiectul de norme, la articolul 16, să se specifice neapărat adevărul că **„munca este izvorul supremei satisfacții umane".**

În paranteză fie spus, în ultimii ani, cei de după pensionare, bătrînul Dragomirescu a devenit autorul unor remarcabile inovații și raționalizări, fapt care a adus importante beneficii uzinei ploiștene. În clipele pe care le-am petrecut împreună ne-a vorbit și de alte proiecte, la fel de îndrăznețe și de valoroase, unele deja în curs de realizare, toate izvorîte din suprema satisfacție a vieții : munca.

„Poftiți la verificarea cunoștințelor" !

Zilnic, în fiecare secție a Uzinei petrochimice din cadrul G.I.P.-Ploiești, cîte doi salariați, indiferent de vîrstă sau funcție, sînt supuși unui control de verificare a cunoștințelor profesionale.

— Este o măsură luată cu cîteva luni în urmă, în cadrul dezbaterilor asupra proiectului de norme, ne spune inginerul chimist **Silvestru Bodale,** secretarul comitetului de partid pe uzină. Scopul ei ? Să stimuleze interesul oamenilor, să-i oblige să se informeze, să se pregătească permanent.

— Cum s-a născut ideea acestei măsuri ?

— În dezbaterile la care m-am referit, noi nu ne-am limitat la discuții de principiu, ci am fost și sîntem în continuare preocupați, în egală măsură, de acțiunile concrete ce decurg din dezbateri.

Pentru noi, petrochimiștii, una dintre cerințele de bază formulate în proiectul de norme este cuprinsă în articolul 20, articol în care se vorbește despre necesitatea ca fiecare comunist **„să-și perfecționeze necontenit pregătirea de specialitate, competența profesională, să depună eforturi neslăbite pentru a-și însuși tot ce este nou și înaintat în țară și pe plan mondial în profesia sau meseria lor"...**

Măsura pe care am luat-o nu admite nici o excepție : de la operatorul abia ieșit de pe băncile școlii pînă la inginerul șef al uzinei, cu toții, membri sau nemembri de partid, tineri sau vîrstnici trebuie să se pregătească, să studieze și să-și împrospăteze mereu cunoștințele.

— Cum a fost primită această inițiativă ?

— Nu e greu de înțeles că aceia care se pregăteau și pînă acum, care manifestau un interes mereu viu pentru profesiunea lor au fost de acord de la bun început. Și n-au fost puțini. Am avut în schimb și dintre aceia care, o dată ce se văzuseră cu o diplomă de absolvire în buzunar, considerau că și-au încheiat și datoria de a mai învăța ceva nou, de a se mai pregăti. Sistemul nostru de a le acorda după fiecare verificare note și de a li se arăta lipsurile din bagajul de cunoștințe este stimulator. Rezultatele de pînă acum sînt bune. În curînd însă efectul lor pozitiv se va face simțit în rezultatele activității productive a fiecăruia. Iar acesta este lucrul cel mai important.

Emil MARINACHE
Ion POPA

FIȘIER SOCIAL

Idei să fie! Vorbitori sînt, uneori, prea mulți

Se făcea o listă, o sumară trecere în revistă a ideilor care au revoluționat, la Hunedoara, în ultima vreme, unele tehnologii și sisteme de organizare, idei care au adus și mai au de adus foloase fundamentale în producția combinatului siderurgic. Lista aceasta se făcea în ordinea de idei a luptei de opinii... Se discuta despre binefacerile, dar și despre avatarurile exprimării libere a opiniilor, despre conflictele și seismele care se nasc obligatoriu o dată cu apariția unei idei noi.

Pentru că nici una dintre ideile tehnice amintite nu s-a ivit și nu s-a impus lin. Ba, dimpotrivă, destui au fost cei care nu le-au înțeles și s-au împotrivit, destui au fost și cei care au înțeles din ele doar faptul că vor tulbura oglinda apei stătute în care se simțeau minunat și s-au împotrivit, au mai fost și dintre cei care le-au înțeles pe deplin, dar se simțeau incapabili să suporte o schimbare în felul lor de a munci și s-au împotrivit...

Au fost, desigur, și lupte de opinii. Dar în unele cazuri, numai puține dintre exprimările la adresa noilor idei s-ar fi putut numi, cu adevărat, opinii.

— Pentru că — îmi spunea tovarășul Gheorghe Vasiu, primul secretar al Comitetului municipal de partid Hunedoara — unii nu au ideile și opiniile lor, n-au o idee proprie pe care s-o opună ideii autentice apărute, dar, ciudat lucru, ca să ascundă acest adevăr despre ei, își dau cu... presupusul în legătură cu ideile altora, le critică, le pun sub semnul întrebării, inventează așa-zise motive obiective care, chipurile, n-ar admite noul care se propune...

Lucrurile intră deacum în sfera atitudinii morale.

— Noi — spunea mai departe Gh. Vasiu — trebuie să-i stimulăm pe cei cu idei originale, să-i îndemnăm să persevereze, să nu se sperie de opoziții, să știe să distingă între opoziția obiectivă, argumentată temeinic și între clevetirile izvorîte din anemia morală a unora.

Puse la un loc, rezultatele aplicării unor idei tehnologice noi se adună la Hunedoara (și nu numai aici) într-un substanțial sipet de aur... El constituie, totuși, cel mai incurajator îndemn, argumentul material, mai mult decît convingător, al insistenței într-o idee, al dezbaterii acestei idei...

Pentru că — și acesta este iarăși un fapt de necontestat — multe din opiniile exprimate, multe din ideile derivate din și adăugate ideii primare au lărgit-o, au îmbogățit-o și, mai ales, au trecut-o prin proba de foc a gîndirii colective.

Idei să fie ! Vorbitori sînt, uneori, prea mulți.

Mihai CARANFIL

Colocviul de cultură al unui șofer, cu ajutorul lui

Am asistat odată, involuntar, la o conversație edificatoare pentru un anumit nivel de conștiință și pentru creșterea gradului de responsabilitate socială. Mă aflam la masă cu un șofer și cu ajutorul său. Șoferul era înalt și spătos, cu ochelari negri și creion cu pastă în buzunarul de la haină. Avea o grijă evidentă pentru ținută și vorbea puțin, cu glas convingător. Îl cunoșteam de vreo trei zile și fusesem surprins de ceea ce mi se părea că sînt aerele sale, de felul cum își purta sacoul, de aplombul și dezinvoltura raporturilor cu ceilalți. Băiatul de lîngă el era, dimpotrivă, iute în mișcări ca un șarpe, avea ochii vii și inteligenți, era glumeț și suferea vizibil de lipsa prietenilor de aceeași vîrstă. Își găsea tot timpul treabă și fredona cîntece de muzică ușoară, iar mîinile nu-i stăteau o clipă.

De data aceasta, ajutorul era abătut. Vorbea încet, greoi și întreba mereu : „Ce să fac, nene ? Ce să fac ?" Am înțeles imediat, din povestea lui, că se hotărîse să împărtășească celuilalt dificultățile sale matrimoniale și să-i ceară un sfat. Nu era prea limpede, dar mi se pare că se căsătorise de curînd și nu reușea să stabilească o formă de viață armonioasă cu soția sa. Celălalt îl ascultase parcă puțin neatent, tăindu-și cu grijă ceea ce avea în farfurie și mîncînd cu aplicație, destul de puțin prevenitor. Într-un tîrziu se îndreaptă de spate și-i spune : „De, măi băiețică, vezi că tot la vorba mea ajungi ! Nu se poate trăi așa cum vrei tu. Mai ia și citește o broșură, un ziar, învață ! Caută să afli despre lume, altfel nu te mai poți înțelege nici cu nevasta, ține minte de la mine". Cu aceasta se ridică și-l părăsi, lăsîndu-l puțin descumpănit pe tînărul negricios și neliniștit, care nu avea casă bună cu soția lui. Abia atunci am observat că singura neglijență în înfățișarea șoferului consta în diformitatea buzunarului drept, întotdeauna umflat de o carte. El învăța tot timpul și îndemna și pe alții să facă la fel.

Învățătura a ajuns dominanta societății contemporane. Totul se deprinde, totul este codificat în sfera de acțiune a omului. Înveți să trăiești, să mînuiești unelte, să iubești, să te porți cu semenii, să-ți exerciți îndatoririle și libertățile cetățenești. Societatea este ea însăși o imensă școală, iar raportul dintre instituția creată anume pentru a instrui și viață se înclină tot mai mult în favoarea celei din urmă, în ceea ce privește volumul de cunoștințe și abilitățile cu care ne înzestrează. Școala pune la îndemîna omului numai instrumentele învățării, procesul însuși trebuie să fie unul de natură socială, el se petrece în unitățile productive, în uzină și laborator, pe stradă, la televizor, pe calea cea mai firească. Chintesența acestor forme se află însă între coperțile de cele mai multe ori modeste ale cărții. Falsa antinomie între carte și viață este de domeniul trecutului, în termenii săi se află numai vuietul gol și prejudecata stupidă a unor privilegiați ai culturii. Marele adevăr al șoferului de care vorbeam este de a înțelege lumea ca sistem, de a avea intuiția faptului că elementele universului nostru fizic și moral sînt într-o relație uneori imprevizibilă. El avea cultul științei, ca om evoluat, și de aici provenea și demnitatea lui. Ce legătură putea fi între necazurile familiale ale ajutorului său și faptul că nu citește ? Se referea la certa lipsă de suplețe psihologică a omului necultivat, la cine știe ce subtil element de psihologie socială. Spunea de fapt că răspunderea față de tine și față de ceilalți se măsoară în amploarea lecturii și a pregătirii fiecăruia. Dacă nici cu nevasta nu te mai poți înțelege decît prin intermediul cărților !...

Era un șofer și cu ajutorul lui...

Aurel Dragoș MUNTEANU

Prăpastia dintre critică și bîrfă

Nu e nevoie să demonstrăm că gustul pentru „birfă" nu s-a stins cu totul. Nu mă refer, desigur, la trecerea în revistă a unei zile de muncă sau a unor probleme reale, legate, să zicem, de creșterea armonioasă a copiilor, de „recenzarea verbală" a unor manifestări culturale. Mă refer, în schimb, la birfa răutăcioasă, izvorîtă din invidie, din ciudă, din dușmănie, uneori din fudulie, de cele mai multe ori din intoleranță și neînțelegere.

Există, în aceste cazuri, dacă ne uităm bine, și un simbure de simț critic (mai rar autocritic). Numai că subiectivitatea cu care se discută devine pătimașă, adumbrind chiar și posibilele judecăți drepte. Cred însă că pe lîngă subiectivitatea dusă la exces, necunoașterea sau cunoașterea fragmentară, parțială (ceea ce e aproape tot una) reprezintă componenta cea mai șubredă și, pînă la urmă, penibilă și periculoasă a „birfei" răutăcioase. Prindem din zbor cîteva frînturi de păreri, de pseudo-caracterizări, cîteva situații mai mult sau mai puțin episodice, scoatem din contextul în care au fost exprimate cîteva afirmații etc. și reconstituim pe baza lor „portretul" moral al omului părelnic analizat. Totuși, de cîte ori nu ni s-a întîmplat, fiecăruia dintre noi, să avem surprize, dacă nu adevărate „revelații", atunci cînd am cunoscut mai bine, mai îndeaproape un om. Ceea ce socoteam, de exemplu, că e îngîmfare, la el se dovedește a fi timiditate ; îl credem antipatic și ursuz și constatăm că, văzut în plan apropiat, e deschis și comunicativ ; îl știam nepăsător sau intolerant și ne dăm seama că se străduiește să fie drept și corect ș.a.m.d. (Bineînțeles, pot avea loc și surprize inverse : ceea ce ni se părea calitate se dezvăluie a fi defect).

Mai e ceva însă : în focul discuției, rareori avem conștiința că „birfind" pe cineva ne birfim și pe noi înșine. Asta pentru că omul nu e doar suma virtuților și metehnelor sale „înnăscute", ci mai ales e „complexul raporturilor sale sociale" : adică individualitatea, caracterul său sînt formate în strîns contact cu ceilalți oameni, cu noi. Dacă un ins se dezvoltă într-un anumit sens și nu într-altul, aceasta ni se datorează și nouă, celor din jur. De aici responsabilitatea reciprocă, mutuală, care ne leagă pe unii de ceilalți și ne face să fim o colectivitate mai mult sau mai puțin omogenă.

În lumina acestei responsabilități — individuale și deopotrivă colective — e bine să nu vedem birna din ochiul altuia înainte de a vedea paiul din ochiul nostru, adică să fim, întotdeauna, și autocritici. Iar critica s-o scoatem din cercul sufocant și otrăvit al „birfei" pe șoptite, și s-o practicăm deschis, răspicat, cu seninătate și cu răspundere, în arena publică sau, cum ar spune un poet contemporan, în „agora", în multiplele locuri și ocazii pe care ni le oferă organizarea socialistă a vieții noastre colective.

Florian POTRA

Cînd oamenii nu se mai văd, ci doar se... vizionează

„Flecărul comunist îi revine o înaltă răspundere în întemeierea relațiilor de familie pe principiile moralei socialiste" — se spune în proiectul de Norme ale vieții și muncii comuniștilor, ale eticii și echității socialiste. Se înțelege, deci, că întregii societăți îi incumbă datoria de a asigura un asemenea climat, încît fiecare familie să fie o celulă trainică și sănătoasă a societății, capabilă la rîndul ei să influențeze pozitiv climatul social. Căile și problemele acestei influențări reciproce vor constitui subiectul de atenție al ciclului de anchete pe care îl inaugurăm astăzi. Vom expune — cu respectivele menajamente față de ceea ce constituie intimitate gingașă — cîteva cazuri-repere ale problematicii familiei, urmînd să extragem răspunsurile și concluziile pe baza largii participări a cititorilor. Așteptăm opiniile lor.

FAMILIA PE ECRANUL PANORAMIC

(CAZUL R.)

Am citit la o gazetă de perete studențească un serial științifico-fantastic. Acțiunea se petrece pe planeta botezată „Solaris", unde — află pămîntenii la sfîrșitul primului episod — zadarnic ai încerca să sari în ajutorul celui de lîngă tine. Subiecții — oameni, ființe spațiale, roboți — oricît ar fi de aproape unul de altul, oricît de direct ar comunica, orice senzație le-ar provoca vecinătatea, trăiesc numai aparent împreună. Doar li se pare că se văd, cînd ei, de fapt, se... vizionează. Comunicarea dintre dînșii nu e mai strînsă decît cea a crainicilor din studio cu telespectatorii care stau acasă în papuci.

Jocul de cuvinte e tulburător și nu interesează imposibilitatea lui teoretică. Importantă este, pentru autori, fantezia. Important e pentru noi că aveam să ne trezim peste numai cîteva zile în plină planetă „Solaris".

PRO ?...

Măsuram cu piciorul sălile unei alte facultăți, de data aceasta fără interes pentru gazetele de perete. Mă preocupa exclusiv întîlnirea cu persoana pe care o așteptam să apară, căutam o soluție pentru jena de a aborda un subiect atît de delicat. Iat-o... Cîtă distincție ! Cu cîtă considerație o salută studenții, cu cît respect îi ies înainte ! Abia face cîțiva pași și altcineva o abordează cu întrebări mai mult sau mai puțin importante, dar în mod evident dornic să fie băgat în seamă. Este tipul ideal al îndrumătorului didactic, în același timp călduros și demn.

Lipsită de convingere din capul locului, „problema" pusă de mine alunecă pe clisa unor vorbe fisticite :

— ...în legătură cu soțul dumneavoastră...

— Mă veți înțelege că nu doresc să dau nici o relație.

Era de așteptat. Este opțiunea ei, căsnicia ei, eșecul ei. Cu ce drept am demonta un mecanism atît de intim, mîine, în fața studenților spre exemplu ? Sau a oricui... Refuzul e surîzător și rece. Educație austeră. 33 de ani sub privirile severe ale unui tată, îndrăgostit de fiica lui dinainte de a se naște, dar sever prin structură, ca un colonel, 33 de ani nu sînt o glumă. Și scaunul pe care stă tînăra devine demn. Ne retragem cu pălăria scoasă în fața interlocutoarei necomunicabile.

Soțul, în schimb, e gata să se destăinuie. Altă stofă. Pare om cumsecade. În orice caz — dezinvolt. Copilărie pe marginea portului, moravuri „fără prejudecăți", carieră ca de alpinist, în echipă, cu cap de coardă, echipa fiind familia, adică frații, toți răzbătători, toți arși de ambiția depășirii propriei condiții. Pornire lăudabilă. Dar lui, doctorului R, îi mai fugeau cîteodată ochii dinspre piscurile realizării către o căprioară ce-i tăia calea. Viața sentimentală cam dezordonată s-a transformat cu timpul în obsesie. Gusturile se opreau tot mai mult la nivelul ambalajului. Prima căsnicie a durat un an (inclusiv dispariția de șase luni a soției, care, la înapoiere — culmea ! — i-a reproșat tot lui că e... prea gelos). A doua căsnicie a durat șapte luni și două zile, cu un ritm derutant de evenimente judiciare : la data de 9 aprilie 1964 s-a oficiat cununia, la 19 aprilie a fost clasat dosarul de viol-seducție, format împotriva doctorului (motivat tocmai pe căsătoria interzisă despărțeau 9 ani, de-a doua — 22 de ani, de-a treia — 12.

A treia constituia însă mutația către intenții serioase. Sfatul timpului neiertător. Expresia disperării de a întemeia o familie. De a sfîrși lanțul mariajelor ghinioniste. Bărbatul care, în ziua de 2 martie 1968, zicea pentru a treia oară „da" în fața ofițerului stării civile, împlinise cu două luni în urmă vîrsta de 40 de ani. „Doi poli" risipiți ca la un chef cu lăutari.

Merita oare doctorul R o femeie de talia ultimei lui soții, diametral opusă de el, ca seriozitate, ca factură în general ? Cotitulara noului certificat portocaliu, avînd toate calitățile morale, intelectuale și fizice, așteptase totuși 28 de ani, în nădejdea unui bărbat deosebit. Putea fi chiar el ales ul ? Merita să mai spere și să mai încerce o partidă strălucită? Prezenta el suficiente garanții ca să pretindă extragerea tinerei din familia-mamă, cu atît mai duo frecție și sfîrșitul meciului Dinamo—Rapid, intrusul a ales transmisia sportivă. Părinții, care și acum își așteaptă fiica să iasă seara de la cursuri, nu puteau concepe ca soțul ei să primească telefoane de la femei necunoscute, fie ele și paciente. Morala castă a familiei era intolerantă, ceea ce, luat ca atare, merită toată lauda. Dar șirul „defectelor" noului membru al clanului s-a dovedit nesfîrșit : mergea duminica la pescuit, mînca fără furculiță, ba uneori era cuprins și de tandrețe, luîndu-și în plenul familiei — vai ! — nevasta în brațe, plus alte asemenea „mitocănii".

Ultima căsnicie a doctorului R a durat trei ani și a fost împărțită între două domicilii — modesta garsonieră conjugală și casa spațioasă a părinților fetei, în care îndrăgostitul tomnatic era primit cu : „stai pe verandă, golanule !" Copilul, pentru că a intervenit și un copil, n-a rezolvat, ci a complicat problemele familiei. Trebuia îngrijit, supravegheat, în asemenea treburi soacrele sînt de neînlocuit, iar bătrîna doamnă știa să-și manifeste devoțiunea, dar și să practice șantajul sentimental. Forțele unite ale familiei fetei au reușit să impună decizia simțită, dorită și gîndită de ei, cei de pe margine : divorțul.

Între îndrăgostiți (nimic nu contrazice că soții R s-au mai iubit mult timp după intentarea acțiunii) s-a lăsat pe neobservate ecranul transparent și dur al răcelii afective. Vorbeau, dar nu comunicau, se apropiau, dar rămîneau departe. Nu se **vedeau,** se **vizionau,** cum ar zice autorii povestirii fantastice.

Mai grav și paradoxal este că acel ecran nu e numai un ecran separator. Spectacolul proiectat pe el a devenit, fără voia regizorilor, public. Distinsa familie n-a ținut seama de toate complicațiile și implicațiile morale ale transportării familiei în pretoriul justiției. Acțiunea trebuia motivată, martorii — învățați ce să spună, amintirile — transformate în proiectile, documentele intime să fie multiplicate, incidentele umflate, rufele scoase în stradă. Discuția ce se refuză cu delicatețe acum a fost purtată de zeci de ori în fața persoanelor străine de familie, cu avocatul, cu notarul, cu grefierul, cu arhivarul, cu medicul legist, cu judecătorul, cu justițiabilii intîlniți prin sălile instanței. Principiile au cedat de cîte ori faptele trebuiau împinse pe jgheabul probelor. „Defectele" reciproce s-au dezvăluit cu demnitate, dar la proces ! Problema copilului a fost tratată cu distincție, dar prin notificări notariale ! Castelanii și-au continuat reverențele fără să observe că unul dintre ziduri e căzut.

Dar nu neplăcerile procesului constituie marea problemă a familiei R. Rămîne nelămurită — și interesantă pentru eventualele învățăminte — întrebarea dacă rolul părinților soției a fost binefăcător sau nefast. Trebuia oare corectată această căsătorie sau trebuia lăsată să se verifice în timp ? Cine era competent să aprecieze și să rezolve diferendurile soților ? Pot membrii familiei — și dacă da, cît ! — să intervină în căsnicia rudelor lor ? Dar alte categorii de oameni ?

Sînt întrebări vechi și dificile. Preferăm să răspundem după ce vom completa datele problemei cu alte cazuri.

Sergiu ANDON

OCAZIE RARĂ

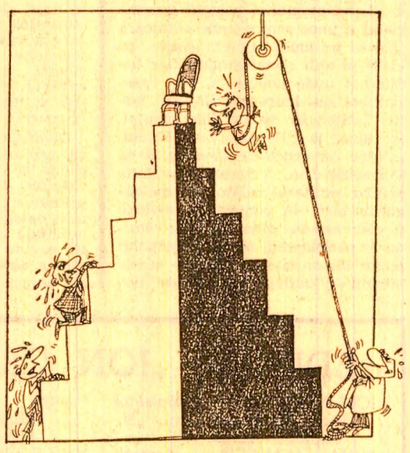

— Hai, că ești primul !...

LAURE... ALTUL

Desene de Adrian ANDRONIC

CARTEA

SOCIOLOGICĂ

„Prognoza sociologică"

Între apariţiile de carte sociologică din ultima vreme, un loc aparte ocupă lucrarea „Prognoza sociologică", publicată în colecţia „Sinteze sociologice" a Editurii Ştiinţifice.

Specificul propriu unei culegeri de studii imprimă o inevitabilă eterogenitate cărţii, rezidind în diversitatea unghiurilor din care este privită prognoza ca demers teoretic şi activitate practică. În acest context, unul din studiile care reţin în mod deosebit atenţia este cel intitulat „Lenin şi previziunea socială", semnat de **Constantin Ionescu şi Ioan M. Matei.** Relevind importanţa contribuţiei lui Lenin la accentuarea caracterului predictiv inerent marxismului, autorii se opresc pe larg asupra aspectelor legate de verificarea prognozelor în condiţiile socialismului, condiţii deosebit de propice activităţii de prognoză datorită însăşi esenţei noii orînduiri bazate pe planificare şi conducere conştientă a activităţii sociale. Un larg interes sînt menite să stîrnească paginile consacrate relevării caracteristicilor prognostice ale conceptului de societate socialistă multilateral dezvoltată, contribuţiei specifice a sociologiei (prin utilizarea unor concepte funcţionale) la investigarea realităţii sociale în condiţiile socialismului, la depistarea tendinţelor obiective din viaţa socială.

În condiţiile amplorii revoluţiei tehnico-ştiinţifice contemporane, se impune cu deosebită acuitate corelarea prognozei (obiect de studiu interdisciplinar) cu aspectele distincte ale vieţii social-economice, precizarea domeniului de cercetare şi aplicare a fiecărei prognoze. O contribuţie interesantă la abordarea acestor aspecte aduc studiile „Prognoza social-economică" de **Roman Moldovan** şi „Prognoza modurilor de organizare social-umană" de **Cătălin Zamfir.** Ample analize consacrate implicaţiilor activităţii de prognoză în domeniul problematicii cu care e confruntată ştiinţa conducerii societăţii, cerinţelor economico-sociale specifice cărora trebuie să le răspundă prognozele, ele aduc sugestii privitoare la criteriile elaborării şi utilizării modelelor cibernetice bazate pe prognoză, la modalităţile de analiză a structurilor organizaţiilor sociale, a tendinţelor unor tipuri organizaţionale şi a stilurilor de conducere a diferitelor organizaţii, precizîndu-se, totodată, limitele prognostice obiective ale teoriei organizaţiei.

Culegerea include, de asemenea, studii care abordează prognoza fie din unghi strict metodologic — cum fac **M. Botez** şi **Paul Dimitriu** în interesantul studiu „Cercetarea viitorului în perspectivă sistemică" — fie prin prisma corelaţiilor prognozei cu acţiunea socială, cu procesul explicării teoretice etc.

Ni se pare însă că, uneori, investigaţiile asupra aspectelor particulare ale prognozei, a domeniilor ei de aplicare devin atît de specioase încît pun sub semnul întrebării includerea lor într-un volum consacrat unor aspecte generale ale prognozei. Ne referim la studiul „Structura prospectivă şi praxiologică a manifestărilor ştiinţifice. — Repere pentru o „sociologie" a simpozioanelor şi congreselor ştiinţifice" — de **Nicolae S. Dumitru.** Lăsînd la o parte faptul că acestui studiu i se alocă mai mult de jumătate din volum (care include şapte studii), credem că manifestările ştiinţifice — e drept, tot mai numeroase, tot mai importante — sînt, totuşi, departe de a constitui asemenea aspecte fundamentale ale vieţii sociale, care să justifice tratarea lor pe un spaţiu atît de disproporţionat (celorlalte şase studii laolaltă le este rezervat acelaşi număr de pagini).

În aceeaşi ordine de idei, atrage atenţia tendinţa autorilor spre abordarea exclusiv teoretică a problemelor (remarcă valabilă, din păcate, şi pentru alte culegeri sociologice din ultima vreme). Se vorbeşte doar *despre* prognoză, tipurile ei, concepte utilizabile, cadru teoretic etc., fără o singură referire concretă la modalităţile practice de a aplica teoriile despre prognoză enunţate în diverse sectoare (industrie, procedee tehnologice etc.). În condiţiile în care în ţara noastră a început să se desfăşoare o susţinută activitate de prognoză, de deosebită importanţă asupra dezvoltării vieţii economice şi sociale în următoarele decenii, credem că utilitatea volumului ar fi fost şi mai mare dacă în cuprinsul acestuia ar fi fost abordate şi unele din multiplele aspecte decurgînd din această problematică sau dacă el ar fi inclus studii distincte de prognoză socială.

Dincolo, însă, de aceste limite, lucrarea „Prognoza sociologică", bogat documentată, depăşind stadiul pur informativ, utilă deopotrivă factorilor de decizie şi sociologilor, contribuie la umplerea unui gol mult timp resimţit în bibliografia sociologică românească.

Mihail PIRLOG

REPORTAJ

„Azi, în România"

Apărut la **Editura Eminescu,** volumul lapidar intitulat **Azi, în România** — alcătuit dintr-un mănunchi de reportaje prezentate de autori mai intîi în cadrul unei emisiuni radiofonice speciale — constituie în ansamblu un vibrant documentar al transformărilor de azi din viaţa patriei, un atestat obiectiv al actualilor parametri de civilizaţie ai României socialiste. Parcurgîndu-l, fizionomia prezentă a ţării îţi apare în toată amploarea şi multitudinea ipostazelor sale, în ceea ce oferă mai semnificativ. Ea nu rezultă însă dintr-o simplă juxtapunere de impresii, de viziuni panoramice şi pitoreşti. Acest „azi, în România" nu este nici un moment izolat, desprins din fluxul năvalnic al timpului ce a devenit istorie pe aceste meleaguri, nu e privit aşadar static, ci integrat impetuoasei deveniri a istoriei naţionale. Într-un sugestiv fragment din volumul „Privelişti şi sentimente" ce serveşte ca preambul al cărţii, cu acel inegalabil simţ care sesizează grandiosul, conferind detaliului semnificativ o proiecţie simbolică, Geo Bogza revelă această fecundă sinteză — rezultat al unei îndelungi evoluţii — pe care o cunoaşte astăzi pămîntul patriei, deopotrivă vatră strămoşească, loc cu rezonanţă istorică şi temelie, reazim al marilor înfăptuiri contemporane.

Drumurile pe unde îl poartă paşii pe reporter, unele abia defrişate prin defileul munţilor, prin creste şi văi, altele scobite adînc în pămînt, sînt tot atîtea artere în care simte tot mai energic pulsul vital al ţării şi tot mai stăvilită acţiunea erodantă a timpului. Sentimentul acestei perpetue geneze îl determină pe Pop Simion să considere neavenit, impropriu orice epilog la o carte despre epopeea, în necurmată desfăşurare, tot mai pasionantă şi mai bogată în izbînzi creatoare a muncii oamenilor de la „Paralela 45", identificată cu o „fierbinte osie de ţară". Ceea ce conferă virtuţi şi dimensiuni epopeice acestui efort constructiv este marea, de fapt marile bătălii ale omului cu natura — despre care vorbeşte Mikó Ervin în reportajul său — natură privită nu numai în sublimul metamorfozelor ei, dar şi ca izvor de energie, de bogăţie. Din aceste încordate, dramatice încleştări s-au iscat sau capătă contur mari citadele ale luminii la Bicaz, pe Argeş, la Porţile de Fier, pe Lotru — nume ce reprezintă atît monumente milenare ale naturii, cu trecut istoric, dar şi învăpăiate repere care degajă sensul incandescent al realităţilor de azi. În pagini sugestive, Ioan Grigorescu, Pop Simion, Traian Coşovei, Constantin Stoiciu exaltă sublimul acestor veritabile catedrale ale vremii noastre, sau surprind, precum Mircea Horia Simionescu, Radu Felix, poezia patosului constructiv (în locul monotoniei şi tristeţii provinciale) a unor centre unde odinioară „nu se întîmpla nimic", trezite la viaţă în anii socialismului. Dar indiferent unde poposeşte, pe vaste şantiere sau hidrocentrale, pe Valea Teliţei, în cîmpia Bărăganului, în mină, la Breaza sau Vaslui, printre constructorii de nave de la Turnu-Severin, marea revelaţie pentru scriitorul călător pe meleagurile ţării, în contact cu diverse şi efervescente microclimate, rămîne în permanenţă omul, principalul factor dinamizator. Şi astfel sentimentul de jubilaţie ce însoţeşte contemplarea cititorilor moderne se converteşte, în mod firesc, într-unul de cald elogiu adus celui care le-a făurit, omului simplu, în biografia căruia — cum observă unul dintre autorii antologaţi : **„vom întîlni mereu marele adevăr : adevărul faptei".** Traiectoriile unor biografii umane pe care deseori autorii acestor reportaje nu ezită să le schiţeze exprimă concludent acest adevăr. Ceea ce sporeşte de altfel interesul faţă de paginile cărţii e faptul că dincolo de măreţia imaginilor, de monumentalitatea realizărilor consemnate, autorii au ştiut, şi aceasta în primul rînd, să vadă chipurile neretuşate artificial, autentice ale celor care le-au făurit şi să arate cum în ritmul alert al construcţiei socialismului în patria noastră s-au fortificat moral conştiinţe, s-au plămădit adevărate caractere umane care, legîndu-şi destinul prin profesiune şi înfruntînd cu tenacitate obstacole şi asperităţi, au învăţat să cunoască „preţul muncii şi al încrederii".

Adrian ANGHELESCU

EDITURA „MINERVA"

AL. PHILIPPIDE : **„Poezii"** (seria „Arcade" — antologie, postfaţă şi bibliografie de George Gibescu)

C. DOBROGEANU-GHEREA : **„Corespondenţă"** (seria „Studii şi documente" — ediţie, studiu introductiv şi note de Ion Ardeleanu şi Nicolae Sorin)

TRAIAN CHELARIU : **„Necunoscuta" (povestiri)**

PETOFI SANDOR : **„Poezii şi poeme"** (în româneşte de Eugen Jebeleanu, prefaţă de Aurel Martin)

CICERONE THEODORESCU : **„Platoşa duratei"** (versuri)

ION TALOŞ : **„Meşterul Manole"** (seria „Confluenţe")

EDITURA „JUNIMEA"

G. E. CLANCIER: **„De-a pururea şi-o zi"**

ARKADII POLTORAK : **„Epilogul de la Nürnberg"**

MIHAI NADIN : **„Reîntoarcerea la zero"**

MIHAI URSACHI : **„Poezii"**

ADRIAN CERNESCU : **„Abis"**

GR. ILISEI : **„Năvod pentru scrumbii albastre"**

LITERARĂ

„Dedicaţii lui Eminescu"

Destul de puţine comentarii au fost închinate elegantei antologii, **Dedicaţii lui Eminescu,** publicate de **Victor Crăciun** cu concursul Comitetului de Cultură şi Educaţie Socialistă al judeţului Botoşani. Masivul volum tipărit în condiţii grafice de excepţie şi însoţit de un util material iconografic, selectat cu discernămînt, merită mai mult decît o consemnare succintă.

În absenţa rivnitului „Corpus eminescian", antologia semnată de Victor Crăciun are meritul de a fi o prefigurare a acestuia, un florilegiu ce reţine pentru prima dată într-o sinteză unică cele mai reprezentative texte literare ale celor care s-au prosternat cu înfiorare în faţa marelui nostru liric, aducîndu-i ofranda cuvintului şi a sentimentului. Desigur, alegerea „dedicaţiilor" este o operaţie dintre cele mai dificile, multitudinea textelor posibile transformînd problema opţiunii într-o întreprindere deloc uşoară. Aflat în faţa unei bibliografii enorme : monografii, articole, exegeze, ode, eseuri, memorii, cronici, amintiri, piese de teatru, evocări, nuvele, romane — numai prin pura înşiruire a acestora s-ar ocupa spaţiul cîtorva volume — autorul culegerii a efectuat o muncă presărată de dificultăţi. Totuşi, din noianul de pagini existente a ştiut să reţină îndeobşte pe cele revelatoare, să excerpteze cu siguranţă citate semnificative, dispunîndule ulterior pe repere temporale. Examinarea sumarului antologiei ar putea naşte cîteva, aparent legitime, întrebări legate de prezenţa în interiorul unei selecţii de pagini literare a unor texte accentuat exegetice. Însă se poate lesne observa că astfel de excerpte, precum cele din T. Maiorescu, G. Călinescu, D. Caracostea, P. Constantinescu, T. Vianu sînt subsumate năzuinţei de a reconstitui imaginea **omului** Eminescu, în care N. Iorga vedea o „sinteză a sufletului românesc".

Într-un amplu studiu introductiv, antologatorul îşi propune să refacă metodic, pas cu pas, datele fundamentale ale efigiei literare eminesciene, urmărind în consecinţă pe două planuri atît receptarea critică a operei lui Eminescu, cît şi — îndeosebi — scrierile în care acesta este ipostaziat ca personaj. Firesc, astfel de viziuni literare nu pot fi decît subiective, propunînd varii puncte de vedere, adevărul integral ivindu-se numai prin alăturarea lor.

Despre Eminescu s-au pronunţat în cuvinte de sărbătoare atît personalităţi ale culturii noastre, cît şi scriitori de peste hotare. Transcriem, într-o înşiruire întîmplătoare şi — natural ! — incompletă, numai numele cîtorva glasuri din corul vocilor omagiale : Maiorescu, Creangă, Caragiale, Gherea, Goga, Lovinescu, Shaw, Cezar şi Camil Petrescu, A. Bosquet, L. Gáldi, M. Ruffini, Perpessicius, Ungaretti, Sartre, Neruda, Arghezi — pentru a sugera amplitudinea prestigiului eminescian, „traiectoria ascendentă" a destinului său literar. O traiectorie al cărei zenit îl reprezintă deceniile socialiste ale ţării, cînd perpetuul magistru al literelor româneşti este tipărit şi interpretat cu o fervoare unică, cînd numele său a devenit — cum afirmă şi antologatorul — „sinonim cu pămîntul ţării, cu marea şi dragostea, cu poezia, cu viitorul". Lui îi este dedicat, în vorbe care se fac ecoul adoraţiei unanime, şi omagiul secretarului general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, caligrafiat pe pagina de gardă a antologiei : **„Aici, la Ipoteşti, unde s-a înălţat în strălucire universală luceafărul geniului poetic naţional, cinstim cu emoţie memoria nepieritoare a celui mai iubit poet al neamului nostru — Mihai Eminescu.**

Visul lui de dreptate, de libertate şi înălţare a României, cîntat în vers de aur, îşi află împliniri în strălucirea vremurilor noastre, cînd întregul popor, deplin stăpîn pe propria-i soartă, construieşte o viaţă nouă — socialismul".

Ioan ADAM

ECONOMICĂ

Dr. Lilian CREŢU

„Modalităţi de determinare a rentabilităţii comerţului exterior"

Este bine cunoscută importanţa deosebită pe care partidul şi statul nostru o acordă creşterii volumului comerţului exterior. În acest context, cercetarea economică a făcut în ultimul timp importante progrese constînd în elaborarea a numeroase studii cu aplicabilitate directă în practica noastră de comerţ exterior, printre care şi lucrarea **„Modalităţi de determinare a rentabilităţii comerţului exterior",** de dr. **Lilian Creţu,** apărută recent în Editura politică.

Înmănunchind rezultatele unor constante preocupări ale autoarei în acest domeniu, lucrarea oferă cititorilor atît o izbutită sistematizare a categoriilor pe care se întemeiază studiul ştiinţific al eficienţei economice a comerţului exterior, cît şi un complex de tehnici şi metode utilizate în analiza ei concretă.

Diversitatea părerilor existente cu privire la raportul dintre eficienţa şi rentabilitatea comerţului exterior a determinat dedicarea primului capitol al volumului definirii categoriei economice de „rentabilitate a comerţului exterior". Se cuvine relevată poziţia combativă a autoarei faţă de adepţii tezei caracterului static al rentabilităţii comerţului exterior, apreciată ca o aplicare mecanică, dăunătoare pentru economia noastră naţională, a teoriei costurilor comparative.

Cu deosebită atenţie sînt analizate, laturile metodologice ale determinării rentabilităţii comerţului exterior, făcîndu-se propuneri cu privire la crearea unui cadru organizatoric adecvat unei eficiente documentări de preţuri externe şi prelucrarea operativă a informaţiilor culese. Paralel cu relevarea eforturilor depuse de către economiştii din diferite ţări socialiste pentru mai temeinica cunoaştere a mecanismului de apropiere a preţurilor mărfurilor de cheltuielile de muncă socialmente necesare, sînt prezentate preocupările organelor noastre de comerţ exterior privind perfecţionarea sistemului preţurilor.

În strînsă legătură cu aspectele amintite, în cadrul volumului este analizat pe larg sistemul de indicatori folosiţi la determinarea rentabilităţii comerţului exterior. Sînt meritorii în acest sens eforturile autoarei privind elaborarea unui sistem de indicatori întemeiat aproape în totalitate pe valorificarea experienţei acumulate în ţara noastră şi în celelalte ţări socialiste în privinţa îmbunătăţirii metodologiei de calcul a acestora.

Ultimul capitol al lucrării este consacrat analizei modelelor de optimizare a comerţului exterior şi a aplicabilităţii acestora în practica economică. Autoarea propune în acest sens soluţii de îmbunătăţire, urmărind în esenţă perfecţionarea sistemului informaţional al ramurii şi integrarea treptată a modelelor parţiale într-un model general de optimizare a comerţului exterior.

Lucrarea se recomandă ca un promiţător început al unor mai adînci explorări într-un vast cîmp al cercetării economice ; ea pune la îndemîna cadrelor din economie criterii utile în determinarea rentabilităţii comerţului nostru exterior.

Dan CUCU

EDITURA „ION CREANGĂ"

ION NECULCE — **„Letopiseţul Ţării Moldovei"** (col. „Biblioteca şcolarului")

MIHAI EMINESCU — **„Basme"** (col. „Biblioteca pentru toţi copiii")

MIHAIL SADOVEANU — **„Domnu' Trandafir"** (col. „Biblioteca şcolarului")

MIHAIL SADOVEANU — **„Povestiri"**

ION CREANGĂ — **„Punguţa cu doi bani" (română, maghiară şi germană)**

PANAIT ISTRATI — **„Ciulinii Bărăganului"** (col. „Biblioteca şcolarului")

ION ROTARU — **„Analize literare şi stilistice"** (col. „Biblioteca şcolarului")

MIRCEA SÎNTIMBREANU — **„Melcul mincinos"**

NICULAE STOIAN — **„20 de poezii pentru cei mai mici copii"**

BARBU APELEVIANU — **„Edison"** (col. „Icar")

DIMITRIE GOGA — **„La revedere, copiii mei"**

MEMORIALISTICĂ

B. DELAVRANCEA

„Jurnal de război"

Patriotismul fervent şi continuu al lui Delavrancea justifică includerea, în volumul de faţă **Jurnal de război** (Editura militară), a două tipuri de texte, prin natura lor intimă, total diferite. Anume: un material prin excelenţă al discreţiei, un fel de monolog în surdină, oglindă secretă a celui care se interoghează fără martori **(Jurnal de război)** ; şi, dimpotrivă, un material „agitatoric", destinat, aşadar, mulţimii — trei discursuri a căror raţiune constă tocmai în larga lor audienţă, în capacitatea lor mobilizatoare **(Patrie şi patriotism, Războiul şi datoria noastră, Cu gîndul pe front).**

Întuind, în contextul situaţiei internaţionale favorabile, apropierea clipei în care idealul de veacuri al românilor de pretutindeni — desăvîrşirea unităţii naţionale — avea şanse să se transforme în realitate, Delavrancea militează neobosit pentru ieşirea din neutralitate („Patrie şi patriotism"). Pregătind conştiinţa generaţiei tinere pentru misiunea nobilă pe care istoria avea să i-o rezerve curînd, scriitorul se străduieşte să tălmăcească cauzele războiului, polemizează fără menajamente cu apologeţii germani ai cotropirii şi „blestemului", ai „crimei" potrivit cărora „forţa primează dreptul". Cînd ajunge, în cursul expunerii, la situaţia concretă a României, frazele se înnobilează, verbul devine mai strălucitor. Chipul Patriei şi ideea patriotismului transformă **oratoria** în **oratoriu.** Ca într-o altă „cîntare a României", contemplînd trecutul, autorul îşi înalţă glasul, cu accente profetice, către viitor : **„ce e Patria, ce e patriotismul ? Ce este acest sentiment care răscoleşte toate puterile din om şi, în anumite clipe, îl ridică mai presus de existenţa lui şi-l face să moară de bună voie pentru liniştea şi mărirea unor urmaşi pe care nu-i va cunoaşte şi nu-l vor cunoaşte ?**

Patria este înlăuntrul nostru, şi o ducem cu noi peste ţări şi peste mări... Patria nu e pămîntul pe care trăim din întîmplare, ci e pămîntul plămădit cu sîngele şi întărit cu oasele înaintaşilor noştri". Evocînd, apoi, amintirea plăieşilor, călăraşilor şi roşiorilor, rîndurile lor mereu secerate şi mereu renăscute, oratorul ajunge la consideraţii de filozofia istoriei : **„generaţiile ies una din alta şi se duc pe rînd, numai obîrşia stă pe lume ca o matcă fără sfîrşit !" (Patrie şi patriotism).** Rostită în alte condiţii, cînd ţara sîngera, deja, de pe urma atacurilor sălbatice ale armatelor nemţeşti, cuvintarea **Războiul şi datoria noastră** constituie un sever „proces", un veritabil rechizitoriu la adresa cotropitorilor şi a ideologiei lor inumane. Minia nu-i alterează, vorbitorului, luciditatea. El face o distincţie netă între poporul german, făuritorul unor nemuritoare valori artistice, şi pătura conducătoare acaparatoare, după cum nu pune pe acelaşi plan toate războaiele, cînd afirmă răspicat : **„Noi nu vrem ce nu este al nostru, ci vrem unirea cu fraţii noştri..."** Căci, adaugă el, în altă parte: **„Sîntem o fiinţă pe care Carpaţii nu o despart, ci o întregesc !"**

Inedit, pînă acum, **Jurnalul de război** al scriitorului (apărut sub îngrijirea Emiliei Şt. Milicescu) cuprinde scurte notaţii nervoase, sincopate, zilnice, asupra evenimentelor din perioada 22 august—12 noiembrie 1916. Scrise în Bucureştii hărţuiţi de raidurile zepelinelor germane, de umbrele dezastrului militar care avea să ducă la evacuarea Capitalei, aceste însemnări nude, fără artificii sau intenţii artistice, permit şi oferă, în acelaşi timp, un bun prilej de confruntare între **vorba** şi **faptele** unuia dintre cei mai străluciţi artişti români. Spre satisfacţia noastră, „examenul", în urma căruia sesizăm o exemplară consonanţă între **cuvîntul rostit în public** şi **gîndul intim** sau **gestul cotidian,** ne dezvăluie, în figura lui Delavrancea, nu numai pe scriitorul cunoscut, care în operele lui **referea** cu măiestrie asupra istoriei, ci şi pe patriotul integru şi inflexibil, care ştia şi să **trăiască,** cu demnitate, istoria ţării sale, de al cărei destin se simţea răspunzător.

Nicolae BALTAG

FILOZOFICĂ

Ludwig GRÜNBERG

„Axiologia şi condiţia umană"

În devenirea sa, filozofia a descoperit succesiv cinci continente teoretice : ontologia, gnoseologia, psihologia, axiologia şi istoria. Şi, ca atare, a ajuns să fie şi o formă de cunoaştere a lumii, şi o modalitate de interpretare conceptuală a acesteia, şi o expresie sintetică a unui proiect uman, şi o atitudine — însufleţită de un ideal — faţă de viaţă ; în cele din urmă a ajuns, adică, o călăuză axiologică a omenirii, în stare să scruteze ierarhiile de valori şi să susţină transformarea practică a realităţii.

Acestea sînt premisele pe care Ludwig Grünberg îşi arcuieşte demonstraţia în recenta sa carte **„Axiologia şi condiţia umană"** apărută în Editura politică. Căci perspectiva axiologică el o consideră pe drept cuvînt hotărîtoare pentru noua practică a filozofiei şi noua filozofie a practicii, elaborată de către marxism.

Lucrarea, densă, solid întemeiată şi argumentată, împletind informaţia vastă şi rigoarea argumentaţiei cu supleţea nuanţărilor şi un mod de expunere eseistic atrăgător, îşi propune să rediscute întreaga problematică a valorilor, de la sistematica ei întemeiere în cea de-a doua jumătate a secolului trecut şi pînă la sensul intim al unor acţiuni prospective, trecînd prin contribuţiile decisive de reevaluare din acest veac. Planurile logic şi istoric se întrepătrund şi se susţin reciproc. Autorul demonstrează interacţiunea şi unitatea laturilor obiectivă şi subiectivă într-o dialectică suplă pe care o nesocotesc cei ce supralicitează fie obiectivitatea valorii, fie subiectivitatea valorizării ; el îi propune apoi pe Nietzsche şi pe Marx ca poli ai unei gîndiri axiologice moderne şi demonstrează justeţea teoretică şi eficienţa practică a demersului marxist ; trece la explicitarea analitică a şanselor „reevaluării valorii" în cadrul şi pe temeiul unor investigaţii contemporane de semiotică, informatică şi structuralism ; după care revine la privirea sintetizatoare asupra coordonatelor unei ontologii particulare a umanului, adică la imaginea lui „homo aestimans" (apărut pe temeiul lui „homo faber" şi al lui „homo cogitans", dar împlinindu-i pe aceştia printr-o finalizare globală a acţiunilor practice).

Axa metodologică a cărţii, deosebit de actuală pentru confruntările noastre filozofice, priveşte raportul dintre ştiinţă şi umanism. Pe de o parte, autorul este convins de imposibilitatea ignorării vreuneia dintre cuceririle recente ale cunoaşterii ştiinţifice riguroase, motiv pentru care întreprinde incursiuni minuţioase în zonele logicii formalizate sau ale lingvisticii matematice, spre a susţine înlocuirea speculativismului încă-ţoşat printr-o cît mai exactă măsurare a valorilor, printr-o „reconstrucţie ştiinţifică" a teoriei axiologice. Pe de altă parte însă, el ştie că pînă şi evaluarea cantitativă cea mai minuţioasă va trebui integrată într-o viziune calitativă asupra semnificaţiilor umane, că o axiologie fundamentată ştiinţific trebuie să încorporeze punctul de vedere sociologic, psiho-social, de vreme ce valoarea presupune întotdeauna un context economic-politic-cultural. În fine, interpretarea valorii ca o coordonată a acţiunii umane creează posibilitatea elaborării unei ontologii particulare a umanului, schiţată în liniile ei esenţiale, în cadrul căreia este promovată o viziune totalizatoare şi axiocentrică asupra menirii omului în societate şi cu deosebire în societatea socialistă multilateral dezvoltată.

Autorul ajunge ca atare să demonstreze sudura necesară dintre cei doi termeni fundamentali ai cărţii sale : dintre valoare şi om, dintre axiologie şi condiţie umană. Şi, implicit, dintre diferitele forţe esenţiale umane (sensibilitate, afectivitate, raţiune, voinţă) sau dintre diferitele domenii valorice spirituale (filozofie, ştiinţă, artă). Unii cititori ai eseului vor putea aprecia în mod diferit raportul dintre calităţile şi viciile gîndirii nietzscheene, sau aportul lui Althusser, Foucault, Piaget, Sartre. Alţii vor putea fi poate de părere că temerara încercare a „reevaluării valorii", cu metode ştiinţifice exacte, nu este încă pe deplin convingătoare. Alţii, în fine, s-ar putea considera în drept să amendeze unele opinii privind relaţia dintre obiect şi subiect, sau dintre cunoaştere şi creaţie, sau dintre viziunea „cosmocentrică" şi „antropocentrică" etc.

Esenţială rămîne însă valoarea acestei pledoarii pentru valoare. După Tudor Vianu, D. D. Roşca, mai demult, D. Ghişe, N. Kallos, A. Roth, Al. Tănase şi alţii, mai recent, Ludwig Grünberg aduce o mărturie convingătoare în favoarea progreselor axiologiei româneşti. Studiul său ne ajută să înţelegem mai bine programul umanismului socialist.

Ion IANOŞI

DE ARTĂ

Paul CONSTANTIN

„Arta 1900 în România"

Arta 1900 pare a-şi fi găsit destul de tîrziu exegeţii capabili a discerne, cu claritate, sub valul înşelător al aparenţelor, care a fost rolul de excepţională importanţă jucat de ea în istoria contemporană a culturii. Căci, fără îndoială, multe din teoriile funcţionaliste ale prezentului, multe din modalităţile de exprimare teoretizate de reprezentanţi de frunte ai **Artei 1900** au stat la baza schimbărilor ce au antrenat arta întregului veac, culminînd cu naşterea Industrial Design-ului. Însuşi Le Corbusier, inverşunatul ei inamic, recunoştea, în 1925, că ea reprezenta o „îndrăzneală foarte mare, o revoluţie veritabilă". În ce a constat „îndrăzneala" unei arte ce a formulat clar multe din principiile arhitecturii contemporane, care a dus mai apoi la reînvierea meşteşugurilor artistice şi la un nou mod de a concepe acordul între formă şi ornament — iată ce vrea să explice cartea profesorului **Paul Constantin,** apărută la Editura Meridiane. Abordînd problema modului de manifestare a **Artei 1900** în România, autorul nu ignoră faptul că, dat fiind caracterul de pionierat al lucrării sale, trebuie să o prezinte într-un context adecvat, european. Motiv pentru care face o nuanţată trecere în revistă a formelor specifice pe care le îmbracă arta anilor 1900 pe continentul european, în America şi Japonia. Subliniind caracterul ei neunitar în manifestări, lipsa unui program comun de la meridian la meridian, autorul pune în evidenţă acele trăsături care apropie poziţiile unor creatori ce se manifestă, cam în aceeaşi perioadă de timp, în spaţii geofizice diferite. Prejudecata conform căreia arta anilor 1900 reprezintă o etapă de decadenţă este cu grijă analizată : se arată că fenomenul progresist, reprezentat de **Arta 1900,** trebuie delimitat net de ceea ce reprezintă decadenţa, acel **Fin de siècle** propriu zis.

Paul Constantin, relevînd că la noi, ca şi în alte ţări, **Arta 1900** a tins spre realizarea unei sinteze a tuturor artelor, pune în evidenţă multitudinea de componente ale ei, printre care cea raţionalistă, reprezentată de precursorii funcţionalismului modern (Henry Van de Velde), joacă un rol de prim ordin. Este luat în considerare şi ecoul artei populare în arta 1900, ecou care dă uneori manifestărilor acesteia un pronunţat caracter naţional. Eşantioanele pe care le alege, din arta de pe teritoriul ţării noastre, Paul Constantin dovedesc cu prisosinţă valoarea pe planul istoriei artelor a fenomenului arhitectural şi artistic 1900. Meritul esenţial al cărţii, în ce priveşte arta românească, constă în faptul că ea defineşte, pentru prima dată, drept prezenţe artistice de mare însemnătate pentru istoria artei româneşti moderne, monumente pînă acum ignorate, pe lîngă care am trecut de sute de ori cu toţii fără a le aprecia cum se cuvine valoarea. Analiza acestor monumente (exemplele sînt alese, cu predilecţie, din peisajul urban din Bucureşti, Constanţa, Oradea şi Tîrgu-Mureş) este dublată de relevarea modalităţilor de exprimare specifice **Artei 1900** aşa cum s-au manifestat ele în opera unor pictori, sculptori, decoratori, graficieni autohtoni. O pondere corespunzătoare capătă în carte preocuparea de a situa just contribuţia unor artişti, în special arhitecţi aparţinînd curentului internaţional al Artei 1900, la definirea zorilor artei moderne pe teritoriul României. Menţinînd permanent comparaţia între evoluţia **Artei 1900** la noi şi în mediul internaţional, Paul Constantin încearcă o determinare a limitelor mişcării, limite ce au dus la stingerea ei. El observă just că noua „sinteză a artelor" nu a depăşit nivelul programator al unei omogenităţi stilistice superficiale, că valul decorativismului a înecat căutările funcţionaliste ; că „lupta pentru frumos" a fost umbrită de prezenţa imaginilor **Kitsch** şi a producţiilor de serie. Nuanţînd mereu, cu fineţe, autorul repune, în fapt, în valoare un fenomen artistic care, reinviind artele industriale, punînd bazele Industrial Design-ului, vehiculînd şi, uneori, chiar aplicînd teorii funcţionaliste, a apărat cu străşnicie unicatul ca pe o condiţie a artei. Conform viziunii autorului, perioada anilor 1900 reprezintă etapa cea mai importantă spre modernitate şi universalitate a artei româneşti.

Grigore ARBORE

EDITURA ŞTIINŢIFICĂ

* * * „Dinamica structurii de clasă în etapa construirii societăţii socialiste multilateral dezvoltate" (Coordonator : Dr. Ilie Rădulescu)

* * * Sociologia militans vol. V. „Sociologia geografică"

C. C. GIURESCU : „Contribuţiuni la studiul originilor şi dezvoltării burgheziei române pînă la 1848"

ANASTASIE IORDACHE : „Viaţa politică în România 1910—1914"

S. G. STRUMILIN : „Scrieri economice alese" (traducere din limba rusă)

MARIA MARINESCU-HIMU: „Istoria literaturii eline"

* * * „Analiză şi interpretare" (Orientări în critica literară contemporană)

Tovarăşului NICOLAE CEAUŞESCU

Secretar general al Partidului Comunist Român

Stimate tovarăşe Nicolae Ceauşescu,

Vă mulţumesc în mod deosebit dumneavoastră, precum şi Comitetului Central al Partidului Comunist Român, pentru mesajul frăţesc pe care mi l-aţi trimis cu prilejul celei de-a 75-a aniversări a zilei mele de naştere.

În numele Comitetului Central, al tuturor membrilor partidului nostru, ca şi al meu personal, doresc să vă reînnoiesc cu acest prilej asigurarea prieteniei noastre frăţeşti şi a sentimentelor de satisfacţie cu care privim strîngerea legăturilor de solidaritate stabilite între partidele noastre — factor important în cadrul efortului comun pentru întărirea continuă a coeziunii şi unităţii mişcării comuniste şi muncitoreşti internaţionale şi a tuturor forţelor antiimperialiste, avînd în frunte glorioasa Uniune Sovietică.

În lupta grea pe care o ducem pentru completa independenţă naţională şi pentru progresul Braziliei, împotriva agresiunii imperialiste şi împotriva dictaturii teroriste, partidul şi poporul nostru se bizuie pe solidaritatea şi ajutorul combativului popor român, al partidului său comunist şi pe clarvăzătoarea dumneavoastră conducere.

Cu salutările noastre comuniste,

LUIS CARLOS PRESTES

Cronica zilei

Marţi a plecat la Roma delegaţia Uniunii Naţionale a Cooperativelor Agricole de Producţie, condusă de Mircea Gogioiu, membru al Biroului Permanent al U.N.C.A.P., pentru a participa la cel de-al IV-lea Congres al Alianţei Naţionale a Ţăranilor din Italia.

DE LA NAVROM

Direcţia generală a navigaţiei civile „Navrom" informează că au fost reluate cursele de pasageri pe braţele Dunării: Sf. Gheorghe, Sulina şi Chilia, între Brăila-Piatra Frecăţei şi Călăraşi-Ostrov.

Rămîn temporar suspendate traseele deservite de navele de călători pe sectorul Hîrşova-Cernavodă.

(Agerpres)

Comunicatul comisiei guvernamentale în legătură cu accidentul colectiv de muncă de la mina Uricani

Comisia guvernamentală instituită în scopul determinării cauzelor care au generat accidentul colectiv de muncă ce a avut loc la exploatarea minieră Uricani la data de 2 noiembrie 1972, analizînd cu sprijinul unor specialişti din producţie, din cercetarea ştiinţifică şi învăţămîntul superior minier toţi factorii care au concurat la producerea acestuia, a stabilit că accidentul a avut loc datorită unor grave incălcări ale prevederilor normelor de tehnica securităţii muncii în subteran.

Astfel, datorită efectuării — împotriva celor mai elementare reguli — a unei intervenţii la un aparataj electric aflat sub tensiune, s-a produs o scinteie electrică ce a aprins gazul metan acumulat în abatajul respectiv, declanşînd patru explozii succesive în alte abataje. Acumularea de gaze a fost posibilă datorită faptului că operaţiunea de inlocuire a tuburilor de aeraj s-a efectuat în condiţiile opririi instalaţiei de ventilaţie, lucru interzis prin normele tehnice în vigoare.

Analiza a evidenţiat că cei însărcinaţi să efectueze controlul prezenţei metanului la locurile de muncă şi al respectării regulilor de protecţia muncii nu şi-au făcut datoria, ceea ce a favorizat producerea accidentului.

Comisia a elaborat un program de măsuri tehnico-organizatorice în vederea reluării lucrului în deplină securitate în zona avariată. De asemenea, au fost adoptate măsuri privind punerea în funcţiune a unei noi staţii principale de aeraj pentru deservirea întregii mine, încadrarea cu personal de specialitate pentru verificarea instalaţiilor electro-mecanice, realizarea unei instalaţii pentru dubla alimentare cu energie electrică etc. O parte dintre aceste măsuri au fost executate, iar altele sînt în curs de realizare.

Constatările, concluziile şi măsurile tehnice, organizatorice şi de întărire a disciplinei stabilite de Comisia guvernamentală au fost dezbătute cu cadrele de conducere de la toate unităţile miniere din Valea Jiului în vederea prevenirii unor accidente similare.

Avînd în vedere răspunderea pentru încălcarea gravă a dispoziţiilor legale privind securitatea muncii, unele cadre de conducere şi control ale minei Uricani, inclusiv ing. N. Nicorici, fost director al exploatării, au fost deferite organelor de urmărire penală şi de justiţie. Pentru abateri de la disciplina muncii şi neindeplinirea unor atribuţii de serviciu ce le reveneau în domeniul protecţiei muncii, mai mulţi salariaţi ai minei Uricani, ai Centralei cărbunelui Petroşani şi ai ministerului de resort au fost amendaţi contravenţional şi sancţionaţi disciplinar.

Pentru îndeplinirea necorespunzătoare a sarcinilor privind urmărirea şi controlul aplicării măsurilor stabilite în vederea creşterii gradului de securitate a activităţii în subteran, Comisia guvernamentală a recomandat eliberarea inginerului Ion Lăzărescu din funcţia de adjunct al ministrului minelor, petrolului şi geologiei şi trimiterea lui în producţie. Totodată, comisia a recomandat să se dezbată în Colegiul Ministerului Minelor, Petrolului şi Geologiei şi la toate unităţile miniere cauzele care au generat accidentul colectiv de muncă de la mina Uricani, precum şi măsurile ce au fost stabilite pentru prevenirea unor accidente asemănătoare.

Delegaţia de activişti ai P. C. R. s-a întors din R. S. Cehoslovacă

Delegaţia de activişti ai Partidului Comunist Român, condusă de tovarăşul Gheorghe Tănase, membru al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului judeţean Vaslui al P.C.R., care, la invitaţia Comitetului Central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, a făcut o vizită de schimb de experienţă în această ţară, s-a înapoiat marţi după-amiază în Capitală.

Pe aeroportul Otopeni, delegaţia a fost întîmpinată de tovarăşii Ion Savu, membru al C.C. al P.C.R., şef de secţie la C.C. al P.C.R., Nicolae Spinu, adjunct de şef de secţie la Consiliul Central de Control Muncitoresc al Activităţii Economice şi Sociale, de activişti de partid.

Au fost de faţă Miroslav Sulek, ambasadorul R.S. Cehoslovace la Bucureşti, şi membri ai ambasadei.

(Agerpres)

Manifestări consacrate împlinirii a 40 de ani de la eroicele lupte din februarie 1933

Sub semnul împlinirii a 40 de ani de la eroicele lupte ale ceferiştilor şi petroliştilor din februarie 1933, în numeroase localităţi din ţară, în uzine, cluburi, case de cultură, cămine culturale, continuă să aibă loc în aceste zile diverse manifestări.

În Capitală Muzeul de istorie a partidului comunist, a mişcării revoluţionare şi democratice din România, în colaborare cu Direcţia Generală a Arhivelor Statului, a organizat expoziţia documentară „40 de ani de la luptele ceferiştilor şi petroliştilor din ianuarie—februarie 1933". Numeroase documente, fotografii, procese verbale ale dezbaterilor parlamentare, manuscrise, obiecte care au aparţinut participanţilor, înfăţişează amploarea luptelor muncitoreşti din anii 1929—1933, influenţa pe care au avut-o în rîndurile maselor de oameni ai muncii. Sînt, de asemenea, ilustrate solidaritatea oamenilor muncii din ţară şi din străinătate, cu luptele ceferiştilor şi petroliştilor, acţiunile de protest împotriva procesului inscenat conducătorilor acestor lupte.

O adunare comemorativă a avut loc la clubul **„Flacăra" din Moreni.** Despre marile bătălii de clasă din 1933 a vorbit Vasile Condrea, membru de partid cu stagiu din ilegalitate, participant la aceste mişcări. În continuare, a fost vizitat noul muzeu din localitate dedicat acestui moment de seamă din istoria poporului nostru. Totodată, la cluburile petroliştilor de la Tîrgovişte, Găieşti şi Titu şi în numeroase localităţi din judeţele Dîmboviţa, Dolj, Suceava au avut loc expuneri urmate de programe omagiale.

Aceluiaşi eveniment i-au fost consacrate o suită de simpozioane intitulate sugestiv — „1933 — pagină de glorie în istoria clasei muncitoare", la care au luat parte oameni ai muncii din centrele feroviare **Adjud, Mărăşeşti, Focşani, Odobeşti.** Simpozioane pe o tematică asemănătoare au avut loc şi în localităţi ale judeţelor **Bacău, Neamţ, Buzău** etc.

„Eroi comunişti, eroi utecişti" s-a numit manifestarea desfăşurată în satul Batoţi din **Mehedinţi,** prilej de evocare a unor figuri luminoase de luptători revoluţionari ca Petre Gheorghe, Vasile Roaită, Ilie Pintilie şi alţii.

Cu prilejul aniversării a patru decenii de la luptele ceferiştilor şi petroliştilor, elevi din şcoli generale s-au întîlnit cu vechi militanţi ai mişcării muncitoreşti, au prezentat montaje literar-artistice, au vizitat muzee şi locuri istorice. (Agerpres)

Semnarea unui protocol privind dezvoltarea schimburilor comerciale şi cooperării economice şi tehnice între România şi Libia

Ca urmare a tratativelor purtate între o delegaţie economică română, condusă de Nicolae M. Nicolae, ministru secretar de stat la Ministerul Comerţului Exterior, şi o delegaţie economică libiană, condusă de Taha Sherif Ben Amer, ministrul comunicaţiilor, la 13 februarie 1973 a fost semnat la Bucureşti un protocol privind dezvoltarea schimburilor comerciale şi cooperării economice şi tehnice dintre cele două ţări.

Protocolul prevede dezvoltarea schimburilor comerciale şi cooperării economice şi tehnice în industriile petrochimică, mecanică, a construcţiilor civile şi industriale, în domeniul agriculturii şi în alte ramuri de activitate.

★

Marţi dimineaţa a părăsit Capitala delegaţia economică din Libia, condusă de Taha Sherif Ben Amer, ministrul comunicaţiilor, care a efectuat o vizită în ţara noastră.

Pe aeroportul Otopeni, delegaţia a fost salutată de Nicolae M. Nicolae, ministru secretar de stat la Ministerul Comerţului Exterior, Constantin Stanciu, adjunct al ministrului, precum şi de funcţionari superiori din acelaşi minister.

(Agerpres)

Evoluţia evenimentelor în lume reflectă întărirea forţelor revoluţionare, a socialismului

Raportul prezentat de tovarăşul Enrico Berlinguer la plenara comună a Comitetului Central şi Comisiei Centrale de Control ale P. C. Italian

ROMA 13 (Agerpres). — La plenara comună a Comitetului Central şi a Comisiei Centrale de Control ale P.C.I., Enrico Berlinguer, secretar general al P.C.I., a prezentat un raport cu privire la noile perspective ale luptei pentru coexistenţă paşnică şi acţiunea P.C.I. pentru realizarea unei cotituri în politica externă şi în dezvoltarea economică şi politică a Italiei.

Referindu-se la situaţia internaţională actuală, Enrico Berlinguer a apreciat că, prin încheierea acordurilor de la Paris, lupta poporului din Vietnam, dusă cu un curaj neînfrînt şi cu preţul unor imense sacrificii, a fost încununată de o mare victorie. Este o victorie a dreptului fiecărui popor şi fiecărei naţiuni de a-şi hotărî în mod liber soarta, în pofida agresiunii şi amestecului străin, o victorie a principiului potrivit căruia conflictele internaţionale trebuie şi pot să fie rezolvate pe calea tratativelor. Eveniment cu consecinţe pozitive asupra întregii situaţii mondiale, încheierea acordului este totodată şi o victorie a sistemului socialist, a mişcării comuniste şi revoluţionare mondiale, a tuturor forţelor de progres, inclusiv forţele democrate americane.

Nu trebuie, a arătat raportorul, să nutrim nici o iluzie că imperialismul se poate resemna liniştit, în Indochina şi în alte părţi, în faţa înfringerilor pe care le suferă şi că el poate renunţa să se amestece, prin orice mijloc posibil, în viaţa altor ţări. Totodată, cazul Vietnamului a confirmat că imperialismul nu mai poate face ce vrea. El poate fi înfrînt şi constrins să dea înapoi, silit să ducă tratative, obligat să respecte drepturile altor popoare.

Analizînd în continuare situaţia internaţională, Enrico Berlinguer a apreciat divergenţele existente între ţările socialiste şi în mişcarea muncitorească internaţională ca un factor negativ, a cărui constatare nu trebuie să ducă la o atitudine de resemnare. Am afirmat în mai multe rînduri, a spus în context raportorul, că noi considerăm utopică şi chiar dăunătoare ideea reintoarcerii la unele forme de unitate existente în trecut, dar în prezent depăşite în mod definitiv. Considerăm, a adăugat el, că, oricît de mari pot apărea — şi sînt efectiv — dificultăţile, obiectivul unei apropieri şi al unei atenuări a actualelor divergenţe trebuie să fie menţinut ferm şi urmărit cu stăruinţă.

În continuare, raportul prezentat de Enrico Berlinguer a analizat evenimente recente care au determinat în situaţia internaţională schimbări substanţiale. Raportorul a menţionat, în context, recunoaşterea drepturilor R. P. Chineze la O.N.U. şi stabilirea de relaţii diplomatice cu R. P. Chineză de către aproape toate statele lumii. Au fost citate, de asemenea, contactele la cel mai înalt nivel dintre S.U.A. cu R.P. Chineză şi dintre S.U.A. cu U.R.S.S. şi acordurile care au rezultat, precum şi întîlnirea la nivel înalt chino-japoneză. A fost, de asemenea, citată începerea tratativelor între Nordul şi Sudul Coreei, în perspectiva unificării paşnice şi independente, precum şi acordurile indo-pakistaneze de la Simla. Raportorul a analizat situaţia nouă creată în Europa, menţionînd ca elemente încadrîndu-se în această evoluţie tratatele dintre R.F.G., U.R.S.S. şi Polonia, tratatul fundamental dintre cele două state germane, recunoaşterea R.D.G. de către R.F.G., Italia şi numeroase alte ţări, recunoaşterea de către R.F.G. a frontierelor rezultate după cel de-al doilea război mondial şi alte evenimente.

În acest nou cadru european, a subliniat Berlinguer, s-au deschis lucrările conferinţei pregătitoare pentru securitatea europeană de la Helsinki.

Evocînd modificări ale situaţiei în alte zone şi pe alte continente, vorbitorul a relevat victoria în Chile a forţelor unităţii populare şi manifestarea, în America Latină, a aspiraţiei spre independenţă faţă de S.U.A. De asemenea, raportorul a menţionat tendinţele spre deplină independenţă faţă de Statele Unite înregistrate în ţări capitaliste dezvoltate — în Japonia, Australia, Noua Zeelandă, în Europa occidentală. A fost relevat, totodată, faptul că în numeroase ţări capitaliste dezvoltate s-au înregistrat înaintări ale forţelor de stînga şi, în unele cazuri, ale comuniştilor, precum şi un progres clar, îndeosebi în Franţa, pe calea unităţii între comunişti, socialişti şi alte forţe de stînga şi progresiste.

Analizînd în continuare situaţia internaţională, vorbitorul a relevat existenţa unor factori negativi, departe de a fi depăşiţi, citînd impasul din Orientul Mijlociu, acumularea în continuare de arme noi şi risipa unor imense resurse pentru construirea acestor arme, persistenţa subdezvoltării, mizeriei, foametei în mari regiuni ale globului. Cu toate acestea, a subliniat Enrico Berlinguer, ni se pare că, în concluzie, se poate afirma că, în totalitatea lor, evenimentele amintite arată că multe obiective fundamentale, pentru care au luptat cu stăruinţă comuniştii, ţările socialiste, forţele mişcării muncitoreşti, antiimperialiste şi democratice înaintate din lume, au fost atinse — în timp ce spre alte obiective au fost înfăptuiţi considerabili paşi înainte. Aceasta înseamnă că tendinţa principală care acţionează în situaţia din lume este aceea a unei întăriri a forţelor revoluţionare, a mişcărilor de eliberare, a socialismului, a forţelor păcii, căreia îi corespunde o slăbire progresivă a forţelor imperialismului şi ale conservatorismului. În actualele condiţii, a arătat în continuare vorbitorul, coexistenţa paşnică se impune din ce în ce mai mult ca o necesitate obiectivă, o condiţie fundamentală, indispensabilă pentru soluţionarea problemelor lumii şi ale fiecărei ţări şi pentru progresul, în continuare, al civilizaţiei umane.

Ceea ce caracterizează îndeosebi momentul actual, subliniază raportul secretarului general al P.C.I., este voinţa fiecărui popor şi a fiecărui stat de a fi independent, de a-şi face auzită vocea, de a participa — cu drepturi egale — la adoptarea de decizii pe plan internaţional. În condiţiile actuale, cauza păcii şi a unei ordinuiri internaţionale care să garanteze fiecărui popor independenţa şi posibilitatea de a fi stăpîn pe propriul viitor necesită deplina respectare a suveranităţii, egalitatea în drepturi, posibilitatea ca fiecare stat şi fiecare popor să participe la rezolvarea problemelor internaţionale. În sistemul socialist, a arătat Enrico Berlinguer, experienţa dovedeşte că nu pot fi ignorate condiţiile, sentimentele şi interesele naţionale.

În aceşti ani, se arată în raportul prezentat de Enrico Berlinguer, angajamentul internaţionalist al partidului nostru a constat în solidaritatea cu Vietnamul, pentru pace în întreaga Indochină; P.C.I. a militat pentru o soluţie justă de pace în Orientul Mijlociu, şi-a afirmat solidaritatea cu popoarele care luptă împotriva colonialismului şi, în prezent, îndeosebi a colonialismului portughez.

În centrul bătăliei noastre, a spus raportorul, noi punem problemele securităţii europene, ale Mediteranei şi ale Orientului Mijlociu, punem necesitatea deplinei independenţe naţionale a Italiei în cadrul unei Europe paşnice, democrate şi independente, în perspectiva unei lichidări treptate a blocurilor militare opuse, pînă la desfiinţarea lor totală. În esenţă, a spus Enrico Berlinguer, blocurile, aşa cum au fost ele concepute şi organizate, sînt depăşite, lipsite de perspectivă.

Pe plan intern, raportorul a relevat necesitatea înfăptuirii unui program de adevărată reinnoire naţională, de dezvoltare a democraţiei, program care cere intîlnirea şi colaborarea tuturor forţelor democrate şi, înainte de toate, a celor trei mari componente ale mişcării populare italiene: cea comunistă, cea socialistă şi cea catolică.

Lupta pentru realizarea acestor obiective şi îndeosebi pentru o reînnoire democratică şi o transformare a orînduirilor sociale din ţările vest-europene cere să fie continuat procesul de apropiere şi de înţelegere între comunişti, socialişti, social-democraţi şi celelalte forţe de stînga, antifasciste şi progresiste. Politica pe care o propune P.C.I. corespunde atît exigenţelor naţionale, cît şi exigenţelor internaţionaliste şi europene.

SPORT • SPORT • SPORT • SPORT

BASCHET: Astă-seară, în sala Floreasca

STEAUA – JUVENTUD

Sala Floreasca din Capitală găzduieşte astă-seară, cu începere de la ora 20, meciul retur din cadrul grupei B a sferturilor de finală ale „Cupei Cupelor" la baschet masculin, între echipele Steaua Bucureşti şi Juventud Badalona (Spania). Victorioşi în prima întîlnire, (disputată la Badalona), cu scorul de 81-77, baschetbaliştii de la Steaua pornesc cu şanse în partida de astă-seară, decisivă pentru calificarea în semifinalele competiţiei. Antrenorul Vasile Popescu va alinia următorii jucători: Tărău, Grădişteanu, Baciu, Savu, Pirşu, Gheorghe, Poleanu, Dimancea, Dumitru, Oczelak, Ronay, Ionescu.

Întîlnirea va fi condusă de cuplul de arbitri Szabo Istvan (Ungaria) — Alifragis Markos (Grecia).

În deschidere, de la ora 17, se va disputa meciul masculin de baschet dintre echipele Rapid Bucureşti şi Politehnica Bucureşti.

În cîteva rînduri

• **Turneul internaţional de tenis de la Philadelphia** s-a încheiat cu finala probei de simplu, între cunoscuţii jucători americani Stan Smith şi Bob Lutz. Partida a durat aproape trei ore. Smith a terminat învingător cu 7—6, 7—6, 4—6, 1—6, 6—4.

• **HANDBAL.** — La Zagreb s-a disputat primul meci dintre echipa Partizan Bjelovar şi formaţia olandeză Sittardia, contînd pentru sferturile de finală ale „Cupei campionilor europeni" la handbal masculin. Handbaliştii iugoslavi au obţinut victoria cu scorul de 21—14 (11—7).

• **În preliminariile campionatului mondial de fotbal,** selecţionata Tunisiei a întîlnit pe teren propriu reprezentativa Coastei de Fildeş. Partida s-a încheiat la egalitate 1—1 (0—1).

• **„Cupa Europei" la schi** a programat alte două probe de slalom uriaş. În cursa masculină, desfăşurată în localitatea vest-germană Zwiesel, victoria a revenit vest-germanului Christian Neureuther. Proba feminină de la Oberstaufen (R.F. a Germaniei) s-a încheiat cu victoria norvegiencei Toril Foerland. În urma acestor rezultate, în clasamentele individuale ale „Cupei Europei" conduc — la masculin: Gustavo Thoeni (Italia), iar la feminin Martine Couttet (Franţa).

• **Campionatele europene de săniuţe** s-au încheiat la Berchtesgaden (R.F. a Germaniei) cu un remarcabil succes al sportivilor din R.D. Germană, care au cucerit medaliile de aur în toate cele trei probe disputate. În proba individuală masculină — Hans Rinn; la feminin — Margit Schumann; proba masculină de două persoane: Hans Rinn—Hans Norbert.

• **Echipa braziliană de fotbal F.C. Santos,** aflată într-un lung turneu, a jucat la Kuweit în faţa a 40 000 de spectatori cu formaţia locală Gadisyeh Sport Club. Scor 1—1. Gazdele au condus pînă în minutul 70, cînd celebrul Pele a adus egalarea.

ÎN ÎNTREPRINDERILE CAPITALEI

Importante depăşiri ale planului la producţia fizică industrială

Un succint bilanţ al rezultatelor obţinute de oamenii muncii din Capitală în perioada 1 ianuarie — 10 februarie a. c. relevă pregnant amploarea marii întreceri socialiste pentru îndeplinirea planului pe acest an la parametri maximali, etapă hotărîtoare în realizarea cincinalului în patru ani şi jumătate. În acest sens, potrivit datelor statistice, în perioada amintită s-au dat peste plan economiei naţionale, între altele: 543 tone oţel aliat, 3 213 anvelope, 154 tone laminate finite pline din oţel, 6 430 kW motoare electrice de 0.25 kW şi peste 6 671 kWA transformatoare şi autotransformatoare de peste 10 kVA, 34 tone maşini şi utilaje pentru industria materialelor de construcţii şi refractare, 58 km cabluri de energie armate cu conductori din cupru şi alte produse importante.

Cantităţile de produse realizate suplimentar au la bază folosirea mai bună a capacităţilor de producţie, a timpului de lucru şi forţei de muncă în întreprinderi din industria bucureşteană. Între unităţile mari, care se evidenţiază prin rezultatele obţinute, se numără: Uzina de maşini grele, Uzina de pompe, „Republica", „Danubiana", Uzina de maşini electrice, uzina de utilaj chimic „Grivita roşie" şi altele. Depăşirile sarcinilor de plan la sortimentele amintite relevă eforturile rodnice ale colectivelor din întreprinderi pentru a da economiei naţionale produsele de care are nevoie, realismul şi valoarea practică a măsurilor întreprinse de comitetele oamenilor muncii, organizaţiile de partid, de Comitetul municipal Bucureşti al P.C.R., pentru realizarea ritmică, potrivit eşalonării efectuate din timp, a sarcinilor planificate la producţia fizică în cel de-al treilea an al cincinalului.

Că educaţia fizică, mişcarea în aer liber, sportul ca preocupare cotidiană, contribuie direct la dezvoltarea armonioasă a organismului, la păstrarea şi fortificarea sănătăţii — este un adevăr care (după cum se pare) n-ar mai trebui demonstrat. Numai că, practic, acest truism este neglijat sau chiar uitat cu desăvîrşire. De aceea, ne propunem să-l mai reactualizăm — invocîndu-l, într-o formă sau alta, cu prilejul abordării unor teme privind sportul de masă.

Cînd vorbim despre educaţia fizică în şcoli, avem, evident, în vedere nu numai ora propriu-zisă de educaţie fizică, ci şi ceea ce se face pentru ca sportul, mişcarea, turismul să ocupe o parte — cît de mică, dar zilnic dacă se poate — din timpul liber al tinerilor. Pentru că oricît de multe ore ar fi în programa de învăţămînt, ele nu vor putea satisface nevoia de mişcare, de sport, de exerciţiu fizic a şcolarilor, în general a tuturor tinerilor. De data aceasta ne-am gîndit să urmărim **cum şi cît contribuie ora de educaţie fizică la creşterea unor tineri sănătoşi şi bine dezvoltaţi.**

Am asistat, zilele acestea, la mai multe ore de educaţie fizică ale profesorilor de specialitate de la şcolile din Ploieşti. Peste tot unde am fost, seriozitate şi o bună folosire a timpului. „Am dat şi dau mare atenţie în primul rînd pregătirii atletice — ne-a spus prof. Postelnicescu. Socot că atletismul — deşi unii colegi gîndesc şi acţionează altfel — trebuie să stea la baza educaţiei fizice. S-a constatat că un copil pregătit atletic multilateral are forţă, viteză, îndemînare, calităţi care apoi pot fi dezvoltate, cu prioritate, la oricare sport". Profesorii cu care am stat de vorbă socotesc că atunci cînd elevii se pregătesc în plus (pentru bacalaureat, facultate) au nevoie de şi mai multă destindere, de sport. „Orele de educaţie fizică, timpul petrecut de elevi în sala de sport, pe stadioane — făcea o afirmaţie, verificată de practică, directorul liceului nr. 2 din Ploieşti — nu afectează cu nimic buna pregătire a tînărului la celelalte discipline".

Şcoala generală nr. 15 din Sibiu. Într-o ţinută sportivă ireproşabilă, elevii, aliniaţi în faţa diverselor aparate, îşi aşteaptă rîndul, urmărind cu atenţie evoluţia colegilor dinainte. Cuiva nu-i reuşeşte un exerciţiu: profesorul Peter Liess îi face personal demonstraţia celei mai corecte mişcări... E ora de educaţie fizică a clasei a VIII-a D. Totul se desfăşoară conform temei lecţiei din ziua respectivă: exersarea unor elemente acrobatice. O remarcă în plus: de la oră nu lipsesc nici elevii scutiţi medical: asistă, plini de interes, stînd pe o bancă.

RAID ANCHETĂ LA ŞCOLI ŞI LICEE DIN BUCUREŞTI, PLOIEŞTI, SIBIU

ANEMICĂ, FOARTE ANEMICĂ EDUCAŢIA FIZICĂ ÎN ŞCOLI!

• CÎTE LUCRURI FRUMOASE SE POT FACE, CÎND PROFESORUL ESTE PASIONAT DE MUNCA SA! • TITLUL LECŢIEI ERA „STÎND PE MÎINI". ÎN REALITATE COPIII JUCAU... ŞOTRON • NUMAI ÎN SĂLI? DE CE NU ÎN AER LIBER, SĂ SE ÎMBUJOREZE OBRAJII COPIILOR? • TEORIA CA TEORIA...

Exemple de acest fel, cînd profesorul de specialitate şi şcoala fac în aşa fel ca ora de educaţie fizică să constituie un beneficiu real pentru elevi, sînt, fireşte, numeroase în judeţul Sibiu. Stirneşte chiar admiraţia iniţiativa catedrei de nataţie (condusă de profesor Herbert Wittemberger, maestru al sportului) de la şcoala sportivă din oraş de a deschide la bazinul acoperit Neptun un curs de înot pentru toţi elevii claselor a II-a şi a V-a din oraş; pentru un trimestru, orele de educaţie fizică din şcolile respective sînt afectate acestui scop.

...La şcoala profesională de construcţii din Sibiu, ora de educaţie fizică a anului I D a început de mult dar, spre surprinderea noastră, sala de gimnastică (una din cele mai frumoase din oraş!) e cu zăvoarele încuiate. Pe cei 30 de elevi îi găsim în curtea şcolii, la o activitate cu caracter practic: sapă la fundaţia clădirii unui nou internat. E bine că profesoara se află în concediu de studii. Stupoare, însă: pe scările şcolii dăm de... profesoara Biscă. „Da, sînt în concediu fără plată" — ne spune. Cum se face totuşi că în condica şcolii, în dreptul orei sale de educaţie fizică din ziua aceea (8 februarie), stătea negru pe alb semnătura ei şi notat „titlul" lecţiei: „Stînd pe mîini"?.

Zile de primăvară, la sfîrşitul săptămînii trecute, în Capitală. Împreună cu un inspector de specialitate din Ministerul Educaţiei şi Învăţămîntului (prof. Gh. Dragomir), vizităm cîteva şcoli generale şi licee bucureştene. Asistăm la desfăşurarea orelor de educaţie fizică, la „pauza de gimnastică", discutăm — cu profesori, cu directori — cadrul general ce-l are, în unităţile respective, această activitate, acest „obiect de învăţămînt" de cea mai mare importanţă pentru dezvoltarea, pentru sănătatea tinerei generaţii. Din noianul de însemnări, reţinem — adevărat „factor comun" — că aproape peste tot rolul, importanţa, sarcinile educaţiei fizice sînt bine cunoscute. În colaborare, cadre didactice şi conducerile şcolilor se îngrijesc de asigurarea unor spaţii, ca şi a unor materiale necesare desfăşurării orelor. Din păcate însă, desfăşurarea activităţii practice arată o serie de deficienţe serioase.

Şcoala generală nr. 150. Surprinde plăcut atmosfera, participarea pasionată a tuturor şcolarilor şi cadrelor didactice la executarea minutelor de gimnastică din „recreaţia mare". În sala de sport — proaspăt zugrăvită — clasele a II-a A şi a III-a B, sub îndrumarea profesoarelor Zoe Ionescu şi Maria Dincă. Ceea ce execută copiii (mişcări de gimnastică, jocuri cu banca) ni se pare corespunzător pentru vîrsta, ca şi pentru spaţiul destul de restrîns în asemenea condiţii. Tot în sală îi găsim, la ora de educaţie fizică, pe elevii şi elevele din a VIII-a (A şi B) de la Şcoala generală nr. 169. Profesorul — evident surprins de vizita noastră — recurge la improvizaţie: arhicunoscute exerciţii gimnice de încălzire şi... banale aruncări la coş. O lecţie anostă, care, evident, nu-i poate interesa pe cei 30 de elevi. Sala, coridoarele sînt preferate, de asemenea, şi de profesorii de la Liceul nr. 42, de la şcolile generale nr. 151 şi nr. 11, deşi curţile proprii — bineînţeles, curăţate de zăpadă — ar putea fi gazde ospitaliere. Este surprinzător să constaţi că — din proprie comoditate sau la simple sugestii din afară — profesorii de sport renunţă să facă apel pentru călirea organismului elevilor tocmai la elementele cele mai indicate, adevărate polivitamine oferite de natură: aerul, soarele. Au sau nu săli corespunzătoare, profesorii preferă zi de zi, pe toată durata iernii calendaristice, căldurica, aerul închis — evident, deloc tonifiante pentru organism. Majoritatea şcolilor au curţi mari, asfaltate; în foarte multe cazuri, în vecinătate sînt parcuri, alei largi — propice pentru o activitate sportivă în aer liber. Degeaba, însă! Educaţia fizică făcută afară, acum în sezonul rece, constituie — chiar şi cînd soarele se arată foarte darnic! — un adevărat eveniment. Aerul rece, frigul — care „biciuiesc" şi îmbujorează obrajii copiilor — sînt evitate cu o insistenţă demnă de o cauză mai bună. Tendinţa generală este ca totul să se facă în săli, şi cînd este şi cînd nu este cazul!

Pînă la proba contrarie, formalism faţă de această activitate, denotă, fără discuţie, şi ceea ce găsim consemnat în condica liceului „Aurel Vlaicu" — liceu cu dublă subordonare: M.E.I. şi C.S.E.N. Cei trei profesori de specialitate care funcţionează aci menţionează, sub semnătură, că la lecţiile din ultimele săptămîni nu au făcut decît un singur lucru: „dezvoltare fizică generală" (!) Nefiresc ni se pare şi faptul că, la Şcoala generală nr. 76, 15 din orele de educaţie fizică — rămase fără titular de specialitate — au fost repartizate „frăţeşte", pentru a li se completa norma (se spune: „cu aprobarea forurilor în drept"), unor profesori cu alte specialităţi de bază!

Asemenea constatări în legătură cu orele de educaţie fizică au mai fost subliniate şi cu alte prilejuri, inclusiv în ziarul nostru. Desigur, readucerea lor în discuţie nu onorează în nici un fel pe cei care, într-un mod sau altul, pot şi trebuie să acorde întregul sprijin respectivei activităţi şcolare. Părerea noastră este că persistenţa deficienţelor din acest domeniu are la bază o slabă şi superficială muncă de control şi îndrumare, o receptivitate scăzută a conducerilor de unităţi de învăţămînt, a inspectoratelor şcolare, preocupate adesea mai ales de acţiuni sportive „de paradă". Este absolut inutil ca pentru rezolvarea problemelor ce le ridică creşterea eficienţei orelor de educaţie fizică să se invoce la nesfîrşit „greutăţi obiective", cînd — din exemplele de mai sus — rezultă că rămînerea în urmă se datoreşte conştiinciozităţii scăzute a multor cadre de specialitate, lipsei unor norme obiective, stimulative de apreciere a muncii fiecăruia (nu doar prin formarea unor echipe reprezentative de şcoli!), necolaborării dintre forurile de specialitate cu reţeaua sanitară, neconcordanţei dintre pregătirea în facultate şi activitatea practică a cadrelor didactice de specialitate.

În ideea aceasta, ziarul nostru va continua să publice opinii, să organizeze anchete şi raiduri. Cititorii sînt rugaţi ca — indiferent în ce calitate (profesori, părinţi, directori de şcoli etc.) — să-şi spună punctele de vedere. Rubrica noastră le stă la dispoziţie.

Ion DUMITRIU, Const. CĂPRARU, Nicolae BRUJAN

vremea

Ieri în ţară: Vremea a fost în general frumoasă, cu cerul variabil, mai mult acoperit în sudul Moldovei şi în Dobrogea. În cursul dimineţii a plouat slab pe litoral, iar în Oltenia, Muntenia şi Moldova s-a produs ceaţă. Vîntul a suflat slab, pînă la potrivit. Temperatura aerului la ora 14 a fost cuprinsă între minus 5 grade la Joseni şi plus 8 grade la Tebea Brad şi Oraviţa. **În Bucureşti:** Vremea a fost relativ frumoasă, cu cerul schimbător. Vîntul a suflat slab, pînă la potrivit. Temperatura maximă a fost de plus 5 grade.

Timpul probabil pentru zilele de 15, 16 şi 17 februarie. În ţară: Cerul va fi variabil, mai mult noros. Vor cădea precipitaţii locale, la început sub formă de ploaie, apoi şi sub formă de lapoviţă şi ninsoare. Vînt moderat. Temperatura în scădere în a doua parte a intervalului; minimele vor fi cuprinse între minus 5 şi plus 5 grade, iar maximele între zero şi 10 grade, mai ridicate la începutul intervalului. **În Bucureşti:** Cerul va fi mai mult noros, favorabil ploii slabe. Vîntul va sufla slab, pînă la potrivit. Temperatura în creştere la început, apoi în scădere uşoară.

viața internațională

CONVORBIRILE INTERLAOȚIENE

Consens într-o serie de probleme legate de încetarea focului

VIENTIANE 13 (Agerpres). — Marți a avut loc cea de-a 18-a ședință a convorbirilor dintre delegațiile forțelor patriotice laoțiene și părții de la Vientiane, consacrate reglementării pașnice a problemei laoțiene.

Luînd cuvîntul în fața ziariștilor la încheierea ședinței, reprezentantul Frontului Patriotic Laotian a relevat că **părțile au ajuns la un consens într-o serie de probleme legate de încetarea focului și de reglementarea politică a situației din țară.** El a declarat că **realizarea unui acord între cele două părți laoțiene poate deveni într-un viitor foarte apropiat o realitate.**

Pe de altă parte, se anunță că premierul Suvanna Fuma a avut, în aceeași zi, o întîlnire cu Fumi Vongvicit, secretar general al C.C. al Frontului Patriotic Laotian, în cursul căreia au fost abordate aspecte privind reglementarea problemei laoțiene.

O DECLARAȚIE A M. A. E. AL R. D. VIETNAM

HANOI 13 (Agerpres). — Ministerul Afacerilor Externe al R.D. Vietnam a dat publicității o declarație de protest în legătură cu continuarea și intensificarea bombardamentelor efectuate de aviația Statelor Unite asupra teritoriului laoțian. Susținînd poziția Frontului Patriotic Laotian de reglementare a situației din această țară — prin aprobarea propunerilor de pace formulate de delegația F.P.L. la convorbirile care au loc la Vientiane pentru restabilirea păcii și înfăptuirea înțelegerii naționale în Laos — declarația cere S.U.A. să înceteze fără întîrziere bombardamentele.

Consilierul prezidențial H. Kissinger și-a încheiat vizita la Hanoi

HANOI 13 (Agerpres). — Henry Kissinger, consilierul special al președintelui S.U.A. pentru problemele securității naționale, a părăsit marți Hanoiul — informează agenția V.N.A.

La plecare, Kissinger a fost salutat de consilierul special Le Duc Tho și de Nguyen Co Thach, adjunct al ministrului afacerilor externe al R.D. Vietnam.

PARIS

Conferința de presă a purtătorului de cuvînt al delegației G. R. P. al Republicii Vietnamului de Sud

PARIS 13 (Agerpres). — Purtătorul de cuvînt al delegației Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud la Conferința de la Paris privind Vietnamul, Ly Van Sau, s-a referit, în cadrul unei conferințe de presă, la atacurile lansate de forțele saigoneze împotriva zonelor sud-vietnameze aflate sub controlul G.R.P. Aceste atacuri, precum și încercările administrației de la Saigon de a paraliza activitatea Comisiei mixte militare cvadripartite constituie o încălcare serioasă a Acordului privind încetarea războiului și restabilirea păcii în Vietnam — a arătat Ly Van Sau.

Purtătorul de cuvînt a menționat apoi refuzul S.U.A. de a demonta bazele lor militare din Vietnamul de sud simultan cu retragerea personalului militar american, adăugînd că aceasta demonstrează intenția Statelor Unite de a spori potențialul militar al administrației saigoneze.

★

WASHINGTON 13 (Agerpres). — După retragerea totală a trupelor americane din Vietnamul de sud, prevăzută pentru 27 martie anul curent, cartierul general al armatei americane a aerului pentru Asia de sud-est va fi transferat de la Saigon în Tailanda — a anunțat Ministerul Apărării al S.U.A.

Demonstrație la Santiago de Chile în sprijinul politicii guvernului Unității Populare

PREȘEDINTELE ALLENDE DESPRE IMPERATIVUL UNITĂȚII TUTUROR FORȚELOR DEMOCRATICE DIN CHILE

SANTIAGO DE CHILE 13 (Agerpres). — Cu prilejul împlinirii, în aceste zile, a 20 de ani de la crearea Centralei unice a oamenilor muncii din Chile (C.U.T.), în capitala chiliană a avut loc o adunare festivă, la care a luat cuvîntul președintele Salvador Allende.

„Centrala oamenilor muncii și guvernul, a spus președintele, știu că **numai în condițiile unei unități trainice a tuturor forțelor democratice putem să obținem independența economică deplină și să începem construirea noii societăți".**

ANGLIA

GREVA LUCRĂTORILOR DIN REȚEAUA DE APROVIZIONARE CU GAZE

LONDRA 13 (Agerpres). — La miezul-nopții de luni spre marți a început greva la scară națională a celor 47 000 de lucrători din rețeaua de aprovizionare cu gaze a Marii Britanii, care protestează în acest fel împotriva legislației guvernului conservator privind „înghețarea" salariilor.

În urma acțiunii revendicative, **în regiunile centrale ale țării a fost sistată livrarea combustibilului gazos pentru aproximativ 500 de mari firme industriale.** Acțiunile greviste nu afectează însă spitalele, școlile, azilurile de bătrîni și așezămintele pentru copii.

★

Corespondentul nostru, N. Ploopeanu, transmite: Faza a doua a programului antiinflaționist elaborat de guvernul conservator întîmpină o puternică opoziție pe plan social. De cîteva zile, în diverse ramuri ale economiei sînt în curs de desfășurare o serie de greve. De altfel, mai multe sindicate, grupînd cîteva milioane de oameni ai muncii, au declarat că sînt gata să recurgă la grevă în sprijinul satisfacerii revendicărilor lor. **Ele reproșează programului antiinflaționist că „urmărește să arunce întreaga povară a redresării economice pe spatele celor ce muncesc, lăsînd prețurile produselor alimentare să crească nestingherit, în timp ce sporul salariilor este limitat la sume derizorii".**

URUGUAY

Program de reforme propus de reprezentanții forțelor armate

Acordul intervenit la începutul săptămînii între președintele Bordaberry și reprezentanții forțelor militare pune capăt situației de tensiune care se crease la un moment dat în viața politică a Uruguayului. Exprimîndu-și satisfacția pentru soluția la care s-a ajuns, presa din Montevideo relevă, totodată, punctele principale ale programului de reforme preconizat de reprezentanții militari. Programul prevede, între altele, înfăptuirea unei reforme agrare, instituirea controlului de stat asupra mijloacelor de producție, măsuri de redistribuire a venitului național și de luptă contra dominației monopolurilor, stimularea exporturilor și producției naționale, dreptul de participare a oamenilor muncii la conducerea întreprinderilor. Majoritatea observatorilor apreciază că aceste puncte au un „accent peruan", în sensul că sînt similare unora din măsurile adoptate în Peru din momentul venirii la putere a generalului Velasco Alvarado. Se insistă, îndeosebi, asupra combaterii corupției, prevăzîndu-se crearea de tribunale speciale în acest scop. Documentul notează în încheiere că „forțele armate nu constituie o simplă forță de pază și represiune, ci, integrate în societate, ele trebuie să intervină în problematica națională". De altfel, prezența militarilor în perimetrul civil a putut fi constatată tot mai frecvent în ultimii ani, încă de la instalarea la președinție a generalului Oscar Gestido, în 1966, cînd importante posturi administrative au fost încredințate militarilor. Tendința s-a accentuat sub președinția lui Pacheco Areco și apoi a căpătat o pondere mai accentuată sub actualul președinte. Subliniind aceste aspecte, presa din Montevideo menționează în același timp că, în multe puncte, revendicările militarilor coincid cu cele formulate de forțele opoziționiste grupate în „Frente Amplio" (frontul larg). Este semnificativ că în aceste zile atît Liber Seregni — unul din principalii conducători ai frontului — cît și liderii Confederației oamenilor muncii din Uruguay au relevat această coincidență de poziții.

V. OROS

agențiile de presă transmit:

Reprezentanții a 40 de țări membre ale U.N.C.T.A.D. (Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare), alcătuind o comisie, și-au început la Geneva lucrările destinate elaborării unei carte a drepturilor și îndatoririlor economice ale statelor. După cum se știe, o rezoluție în acest sens a fost adoptată în cadrul lucrărilor ultimei conferințe a acestui organism internațional, la Santiago de Chile, anul trecut.

Delegația Camerei de Comerț române condusă de secretarul general, Cicerone Gorunescu, care se află în vizită oficială la Atena, a purtat convorbiri cu conducerile Camerelor de Comerț din Atena și Pireu și cu numeroși oameni de afaceri. Șeful delegației a fost primit de subsecretarul de stat Mihalopoulos, din Ministerul Afacerilor Externe, și de secretarul general Buhotas, din Ministerul Economiei Naționale. Delegația își continuă programul de vizite și contacte oficiale la Atena și Salonic, pe linia dezvoltării schimburilor bilaterale și a cooperării economice reciproc avantajoase.

O moțiune prin care se cere guvernului italian să recunoască R. D. Vietnam și să stabilească relații diplomatice cu această țară a fost prezentată Camerei Deputaților de grupul parlamentar al Partidului Socialist Italian, în frunte cu secretarul general al P.S.I., Francesco de Martino.

Lucrările celei de-a doua sesiuni a Comisiei mixte sovieto – vest-germane de colaborare economică și tehnico-științifică s-au deschis la Moscova. Șefii delegațiilor celor două țări au subliniat, în alocuțiunile rostite la deschiderea lucrărilor, evoluția favorabilă a comerțului bilateral. Pe agenda de lucru a comisiei figurează discutarea unor probleme legate de colaborarea dintre cele două țări în domeniile economiei, științei și tehnicii.

Președintele venezuelean, Rafael Caldera, a sosit la Lima. El va conferi cu președintele peruan, Juan Velasco Alvarado, despre principalele probleme ale cooperării interregionale, precum și în legătură cu activizarea schimburilor comerciale bilaterale.

Jumjaaghiin Țedenbal, președintele Consiliului de Miniștri al R.P. Mongole, urmează să facă, în intervalul 23 februarie — 1 martie a.c., o vizită oficială de prietenie în India, la invitația primului ministru al acestei țări, Indira Gandhi.

Delegația Mișcării Populare pentru Eliberarea Angolei (M.P.L.A.), condusă de Agostinho Neto, președintele M.P.L.A., a efectuat, între 10 și 13 februarie, o vizită în R. P. Ungară, informează agenția M.T.I.

O conferință extraordinară a țărilor membre ale O.P.E.C. (Organizația țărilor exportatoare de petrol) va avea loc, la cererea Venezuelei, începînd de la 16 martie, la Viena — sediul organizației. Conferința — indică un comunicat al O.P.E.C. — trebuie să permită celor 11 țări membre „analiza actualei crize energetice mondiale, precum și a tuturor factorilor și circumstanțelor legate de aceasta".

Compania aeriană „Japan Air Lines" a hotărît să nu mai achiziționeze trei aparate „Concorde", informează cotidianul industrial „Ikkan Kogyo Shimbun" din Tokio.

La Lusaka și-a început activitatea misiunea specială a Consiliului de Securitate, sosită în Zambia pentru a lua cunoștință la fața locului de consecințele acțiunilor provocatoare ale regimului rasist rhodesian împotriva acestei țări.

Conducătorul delegației R. D. Vietnam la Conferința în problema Vietnamului de la Paris, Xuan Thuy, care întreprinde o vizită în Italia, a fost primit marți de președintele Senatului italian, Amintore Fanfani. Cu acest prilej — menționează agenția A.N.S.A. — a avut loc o convorbire cordială.

Președintele Guineei, Seku Ture, a anunțat că Societatea internațională pentru exploatarea bauxitei (F.R.I.A.) va fi de acum înainte o societate economică mixtă în care Guineea va deține 49 la sută din capital, iar ceilalți acționari restul de 51 la sută. Șeful statului a menționat, de asemenea, că 65 la sută din beneficiile realizate de F.R.I.A. de pe urma exploatării bauxitei guineeze vor reveni țării sale.

În Turcia vor avea loc alegeri prezidențiale la 13 martie. Potrivit constituției, viitorul președinte va trebui să se angajeze că va organiza în luna octombrie a acestui an alegeri generale. Președintele Turciei este ales, potrivit prevederilor constituționale, în cadrul unei sesiuni comune a Camerei Deputaților și Senatului.

Președintele R. F. a Germaniei, Gustav Heinemann, va face o vizită oficială în Italia, în luna martie, la invitația președintelui acestei țări, Giovanni Leone.

Discuții preliminare la un acord internațional asupra cafelei. Reprezentanții țărilor consumatoare de cafea au început, luni, la sediul Organizației Internaționale a Cafelei, de la Londra, o serie de discuții preliminare în scopul definirii unei atitudini comune, înainte de reluarea negocierilor cu privire la un nou acord internațional asupra cafelei, programate să înceapă la 26 februarie a.c. Potrivit surselor londoneze, discuțiile s-au orientat asupra stabilirii unui sistem de cote de bază asupra exportului și asupra politicii de producție și a stocurilor.

Președintele Libanului, Suleiman Frangieh, care întreprinde o vizită oficială în capitala egipteană, a conferit, marți, cu președintele Republicii Arabe Egipt, Anwar Sadat, anunță agenția M.E.N. Șefii celor două state au examinat, cu acest prilej, posibilitățile de promovare în continuare a cooperării dintre Egipt și Liban, situația din Orientul Apropiat și alte probleme interesînd lumea arabă.

Convorbiri japono-britanice. Ministrul apărării al Marii Britanii, lordul Carrington, a conferit la Tokio cu primul ministru japonez, Kakuei Tanaka, și cu directorul general al Agenției nipone pentru apărare, Keikichi Masuhara. Au fost discutate o serie de aspecte ale crizei monetare internaționale, precum și situația din Indochina. Lordul Carrington a înmînat premierului Tanaka un mesaj din partea șefului guvernului de la Londra, Edward Heath.

Un nou episod al crizei monetare interoccidentale:

DEVALORIZAREA DOLARULUI

• Cea mai puternică furtună valutară din ultimele decenii • Cursul dolarului a fost depreciat cu 10 la sută

Din Washington a parvenit în cursul nopții de luni spre marți știrea că DOLARUL A FOST DEVALORIZAT CU 10 LA SUTĂ ÎN RAPORT CU AURUL. Astfel, prețul oficial al metalului galben a urcat de la 38 la 42,22 dolari uncia de aur fin. Imediat după aceasta, Japonia și Italia au anunțat hotărîrea de a lăsa monedele lor să oscileze liber în funcție de cerere și ofertă, (curs flotant). **Din Bonn s-a comunicat oficial că marca vest-germană nu va fi reevaluată.**

Aceste știri marchează un nou episod în evoluția crizei monetare din Occident. Problemele legate de deznodămîntul produs sînt deosebit de complexe; ele au un pronunțat caracter tehnic-financiar și comportă multiple aspecte de ordin economic, politic și social. Pentru a contribui la înțelegerea proceselor care au loc ne propunem ca în cele ce urmează să prezentăm cîteva jaloane dintre cele mai generale ale evoluției crizei financiare, urmînd să revenim ulterior și asupra altor aspecte ale acesteia.

Totul s-a petrecut ca și cînd actuala furtună monetară din Occident s-ar fi stîrnit din senin. Cu numai trei săptămîni în urmă, dolarul avea o poziție bună la bursele de schimb. Monedele unor țări, a căror economie este strîns legată de cea americană — marca vest-germană, yenul japonez, florinul olandez, francul elvețian etc. — se mențineau în jurul nivelului stabilit prin aranjamentele anterioare. Acalmia de pe scena valutară s-a dovedit a fi, în fapt, dintre acelea care preced furtuna. Apoi totul s-a precipitat brusc: noi valuri speculative la bursele din Frankfurt, Tokio și alte centre financiare; stare de alarmă în cercurile economice și politice; la începutul acestei săptămîni — închiderea burselor în principalele capitale occidentale; luni spre marți — anunțarea devalorizării. Toate acestea au constituit etapele răbufnirii din nou a „crizei monetare", într-o formă și cu o intensitate apreciată de experți ca fiind **„fără precedent"** în suita celor care au zguduit lumea de afaceri occidentală în ultimele decenii.

După cum se știe, bazele sistemului monetar care a funcționat pînă nu de mult în lumea occidentală — așa numitul etalon-aur și devize — au fost puse la Conferința de la Bretton Woods (S.U.A.) din toamna anului 1944. În virtutea acestui sistem, dolarul a dobîndit o poziție privilegiată (un curs de schimb) care i-a permis să aibă un rol important în expansiunea economică a capitalului american peste hotare. Dar acest izvor de forță s-a dovedit ulterior și un factor de slăbiciune. Cît timp balanța de plăți externe a S.U.A. s-a menținut în echilibru, mecanismul a funcționat fără perturbații. Dar din 1958 balanța de plăți americană a început să înregistreze în fiecare an deficite considerabile, între principalele cauze ale deteriorării progresive a balanței de plăți numărîndu-se sporirea continuă a volumului investițiilor efectuate de firmele americane în străinătate, în special în Europa de vest, ca și creșterea cheltuielilor militare, legate de întreținerea trupelor și bazelor militare ale S.U.A. în afara frontierelor lor, în primul rînd de războiul din Vietnam. Concomitent, a avut loc o întărire a pozițiilor economice ale principalilor parteneri comerciali ai S.U.A., sporind posibilitățile lor de a concura mărfurile americane pe diverse piețe, inclusiv pe piața Statelor Unite, și de a-și majora în felul acesta rezervele monetare.

Toți acești factori, în principal, au dus la acumularea unor mari stocuri de dolari în Europa occidentală și în alte regiuni ale lumii. Faptul că aceste cantități de dolari depășeau tot mai mult rezervele de aur care formau garanția monedei americane (în 1971 se găseau în străinătate 50 miliarde de dolari, în timp ce rezervele de aur erau evaluate la numai 10 miliarde) a dus la slăbirea încrederii în dolar. Aceasta s-a concretizat în cereri mereu mai insistente din partea deținătorilor de dolari din străinătate de a-și converti în aur respectivele stocuri de valută americană — cereri legitime în virtutea acordului de la Bretton Woods. Ca urmare a acestui proces, rezervele de aur ale S.U.A. depozitate la Fort Knox au scăzut de la 24,3 miliarde în 1949, la 10,6 miliarde în 1971, adică la mai puțin de jumătate. În aceste condiții, Statele Unite au hotărît, în august 1971, să suspende convertibilitatea în aur a dolarului, fapt care a dus la dezagregarea sistemului etalon-aur și devize.

La scurt timp, pentru prima oară din 1934, dolarul a fost devalorizat în raport cu aurul. Concomitent, printr-un acord încheiat la Washington în decembrie 1971, s-a procedat la o realiniere generală a devizelor occidentale, în virtutea căreia unele monede au înregistrat creșterea cursului lor (marca vest-germană, yenul japonez), altele — scăderea sau menținerea la nivelul anterior. Toate acestea oglindeau, într-o oarecare măsură, schimbările intervenite în raportul de forțe pe plan economic între țările occidentale.

În S.U.A. s-a considerat că această reașezare a parităților monetare va avea un caracter de durată, va duce la diminuarea și chiar înlăturarea deficitului balanței de plăți. Dar revirimentul așteptat nu s-a produs. Dimpotrivă, faptul că în 1971, pentru prima oară după 80 de ani, și balanța comercială a început să înregistreze deficite, pe fundalul unui proces inflaționist care nu a putut fi stăvilit, a făcut ca deficitul balanței americane de plăți să atingă anul trecut un nivel record — 23,6 miliarde de dolari. Aceasta — în condițiile în care dolarul neconvertibil continua să îndeplinească rolul de mijloc de plată internațional — a sporit și mai mult volumul de devize americane în străinătate, care se cifrează în prezent, după estimări oficiale, la peste 70 de miliarde. Intrați în posesia unor bănci și persoane particulare, în afara oricărui control din partea autorităților naționale sau al instituțiilor internaționale specializate, acești dolari în cantități masive sînt folosiți pentru operații speculative — îndeosebi cumpărarea la bursă de acțiuni ale societăților străine. Pe această cale, ei ajung „să hoinărească" dintr-o țară în alta în căutarea celui mai rentabil plasament. Dar la cele mai ușoare indicii de incertitudine, deținătorii acestor bancnote caută să scape de dolari prin preschimbarea lor în monede mai stabile — ceea ce declanșează perturbări pe piețele de schimb.

Tocmai așa s-au petrecut lucrurile în ultima vreme. La 22 ianuarie, în Italia, pentru a se evita unele dificultăți economico-financiare, s-a luat măsura de a se institui o dublă piață de schimb (așa cum procedase anterior Franța și Belgia), adică un sistem care să mențină fix cursul lirei italiene pentru operațiunile comerciale și să-l lase liber pentru operațiunile financiare. Deținătorii italieni de devize americane, pentru a evita pierderi la operațiunile financiare, au început să preschimbe cantități importante de dolari în Elveția. Temîndu-se că o asemenea absorbție de dolari va favoriza inflația internă, Banca centrală elvețiană a suspendat temporar susținerea cursului dolarului, lăsînd francul elvețian să oscileze liber, în funcție de cerere și ofertă. Ca urmare, deținătorii de dolari au căutat să-i schimbe pe alte monede mai stabile, în special pe mărci vest-germane; a luat naștere un uriaș val de speculații asupra monedei R.F.G.

Guvernul federal s-a văzut pus în fața următoarei alternative: fie să revalorizeze din nou marca — ceea ce ar fi dus la scumpirea mărfurilor destinate exporturilor și, prin urmare, la diminuarea competitivității lor; fie să asigure menținerea plafonului mărcii în limitele stabilite prin acordul de la Washington din decembrie 1971 și, pentru aceasta, să susțină cursul dolarului cumpărînd masiv din cantitățile care se ofereau. Bonnul a optat pentru cea de-a doua alternativă. Au fost luate, totodată, o serie de măsuri care vizau stăvilirea afluxului de capitaluri străine în R.F.G. Dar acest baraj nu a putut proteja marca decît 24 de ore, după care febra speculativă a crescut și mai mult pe piețele vest-germane.

Apreciind că nu poate face față singur „mareei dolarilor hoinari", Bonnul a inițiat o serie de consultări internaționale care au culminat cu reuniunea de la Paris de duminică noaptea, la care au participat miniștrii de finanțe ai Franței, R.F.G., Angliei, Italiei și un reprezentant al trezoreriei americane. Japonia și-a trimis și ea un emisar în Europa pentru a urmări evoluția crizei. Deliberările au fost secrete. Ceea ce se știa încă înainte de începerea lor era faptul că atît țările europene cît și Japonia cereau Washingtonului să ia măsuri vizînd, în ultimă instanță, echilibrarea balanței sale de plăți, în special prin devalorizarea dolarului. Faptul că Statele Unite au anunțat devalorizarea dolarului în raport cu aurul denotă că ele au considerat necesar să vină în întîmpinarea acestor cereri ale partenerilor lor.

Măsurile anunțate sînt menite să descurajeze acțiunile speculative, permițînd redeschiderea burselor de schimb. Înseamnă oare aceasta și sfîrșitul crizei monetare? Experiența de pînă acum a arătat că asemenea măsuri nu au decît efecte paleative, impunînd ca, pînă la urmă, să se găsească și în acest domeniu soluții corespunzătoare cerințelor cooperării internaționale, pe bază de egalitate și avantaj reciproc.

Gh. CERCELESCU

Conferință de presă la Ambasada română din Moscova

La Ambasada română din Moscova a avut loc, marți, o conferință de presă, la care șeful agenției economice a țării noastre în Uniunea Sovietică, V. Bărbulescu, a vorbit despre expozițiile internaționale de mașini și utilaje pentru silvicultură, industria lemnului și a mobilei, transporturi, construcții și instalații — „Estimo" — și de echipamente și utilaje pentru agricultură, industria alimentară și a ambalajelor, accesorii pentru turism, vinătoare și pescuit „Etava" — care vor avea loc la București, în anul 1973.

Calitățile tractorului românesc apreciate la Praga

Întreprinderea românească de comerț exterior „Autotractor" și întreprinderea similară cehoslovacă „Motokov" au organizat, marți, la Praga o întîlnire cu reprezentanții întreprinderilor care se ocupă cu vînzarea tractoarelor românești în Cehoslovacia. Pentru modul în care au popularizat și distribuit acest produs al tehnicii românești în agricultură și în alte domenii ale economiei cehoslovace, 40 de participanți au primit diplome și premii. Partenerii cehoslovaci, care au luat cuvîntul la întîlnire, au scos în evidență calitățile de fabricație și comportarea în exploatare a celor peste 6 600 de tractoare românești, relevînd că ele se situează la nivelul celor mai bune tractoare ce se folosesc acum în Cehoslovacia.

Filmul „Dacii" prezentat la Brazzaville

La cinematograful „Vog" din Brazzaville a fost prezentat filmul românesc „Dacii", care s-a bucurat de o caldă primire din partea publicului. Erau prezenți Justin Lekoundzou, membru al C.C. al Partidului Congolez al Muncii, ministrul industriei, minelor și turismului, Saturnin Okabe, ministrul finanțelor și al bugetului, funcționari superiori din M.A.E., reprezentanți ai presei și radioteleviziunii, șefi ai misiunilor diplomatice.

„Lunohod-2" se apropie de masivul Taurus

MOSCOVA 13 (Agerpres). — În ziua de 13 februarie, automatul autopropulsat sovietic „Lunohod-2" a continuat să se îndepărteze de locul aselenizării sale din Marea Seninătății, apropiindu-se tot mai mult de masivul continental Taurus. Principala sarcină a aparatului este efectuarea unor cercetări concludente în zona de tranzit dintre regiunile maritimă și continentală. Pînă acum, specialiștii sovietici au acumulat suficiente informații privind zonele maritime, particularitățile lor morfologice și compoziția chimică a rocilor din respectivele regiuni, datorită, în special, cercetărilor efectuate de automatul „Lunohod-1" și de stația „Luna-16" și „Luna-20".

Aparatura instalată pe „Lunohod-2" poate cerceta compoziția chimică a solului și caracteristicile sale fizico-mecanice. Confruntarea unor asemenea date cu rezultatele observațiilor vizuale realizate prin sistemele de televiziune de la bord lărgește considerabil posibilitățile de cunoaștere ale specialiștilor.

Rezultatele măsurătorilor efectuate sînt transmise centrului sovietic de legături cosmice la mare distanță. Pe baza acestora, specialiștii trag concluziile corespunzătoare și trasează automatului selenar mobil noi sarcini de lucru.

Trupele din Irlanda de Nord au întreprins marți un raid într-unul din districtele cu populație catolică ale orașului Belfast, unde au capturat trei ofițeri ai organizației ilegale Armata republicană irlandeză (I.R.A.). Acțiunea urmează unei campanii de violență desfășurate de I.R.A. în ultimele zile. O razie similară, efectuată de data aceasta într-un cartier protestant, s-a soldat cu descoperirea unor cantități de arme și muniții. Agențiile de presă relevă că elementele extremiste ale celor două comunități nu au renunțat la actele de violență, ceea ce face ca situația să se mențină incordată. **În fotografie:** pompierii stingînd incendiul provocat de o explozie într-un imobil din Belfast

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii, Tel. 17 60 10, 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale și difuzorii din întreprinderi și instituții. Pentru străinătate, abonamente prin „ROMPRESFILATELIA", București — Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — Box 2001. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII 40 360